

Begroting 2023-2026

Zeewolde

Programmabegroting 2023-2026

Gemeente Zeewolde

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Algemeen	3
1.1 Aanbiedingsbrief gemeenteraad	3
1.2 Samenstelling bestuursorganen	7
1.3 Kernegegevens	8
1.4. Taakveldenmatrix	9
2. Programmaplan	11
2.1 Programma 0 - Zeewolde Bestuurt	12
2.2 Programma 1 - Veilig Zeewolde	15
2.3 Programma 2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	18
2.4 Programma 3 - Zeewolde economisch veerkrachtig	20
2.5 Programma 4 - Naar school in Zeewolde	23
2.6 Programma 5 - Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde	26
2.7 Programma 6 - Zeewolde zorgzaam en solidair	29
2.8 Programma 7 - Duurzaam en gezond Zeewolde	35
2.9 Programma 8 - Ruimte en wonen in Zeewolde	38
3. Paragrafen	40
3.1 Lokale heffingen	41
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	47
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen	57
3.4 Financiering	62
3.5 Bedrijfsvoering	66
3.6 Verbonden partijen	72
3.7 Paragraaf Grondbeleid	86
3.8 Uitgaande subsidies	90
4. Financiële begroting	92
4.1 Geraamde resultaat op hoofdlijnen	92
4.2 Toelichting op overzicht van baten en lasten in de begroting 2023-2026	93
4.3 Overzicht van algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	106
4.4 Totaal overzicht van het geraamde resultaat	107
4.5 Structureel evenwicht	108
4.6 Incidentele baten en lasten	108
4.7 Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	109
4.8 Geprognosticeerde balans en EMU saldo	110
5. Bijlagen	112
5.1 Overzicht reserves en voorzieningen	113
5.2 Staat van reserves en voorzieningen	117
5.3 Uitgebreide geprognosticeerde balans	118
5.4 Uitgebreid overzicht structureel evenwicht	119
5.5 Overzicht van geraamde lasten en baten per taakveld	120

1. Algemeen

1.1 Aanbiedingsbrief gemeenteraad

Hierbij bieden wij u de Programmabegroting 2023-2026 aan.

Uitgangspunt bij deze begroting

Met de vaststelling van deze programmabegroting stelt u het toekomstige beleid vast. Tevens autoriseert u bij de vaststelling de bijbehorende financiën. Het coalitieakkoord 2022-2026 “Voor Zeewolde met Zeewolde” is in deze Programmabegroting 2023-2026 uitgewerkt in acties, tijdsplanning en waar mogelijk in bijbehorende financiën. Verfijning in de uitwerking van het coalitieakkoord in een collegeprogramma/uitvoeringsagenda zal in de komende periode gaan plaatsvinden, zeker daar waar ook samenwerking met andere externe partijen nodig is om de geformuleerde beleidsdoelstellingen handen en voeten te geven.

Voordat wij ingaan op de specifieke (financiële) situatie van Zeewolde, hechten wij eraan om allereerst stil te staan bij de onzekere situatie van nu.

Maatschappelijk onzekere tijden

De gevolgen van de oorlog in Oekraïne zijn breed zichtbaar en voelbaar. Gemeenten en veiligheidsregio's leveren grote inspanningen om de opvang van de vluchtelingenstroom te organiseren en nieuwe opvangplekken te realiseren. Wij spannen ons als gemeentebestuur in om vluchtelingen uit Oekraïne menswaardig op te vangen en hen de faciliteiten te bieden die passend zijn.

Daarnaast zijn er diverse andere ontwikkelingen die spelen op mondiaal en landelijk niveau die op één of andere manier effect (kunnen) hebben voor onze gemeente of gemeentelijke organisatie. Denk hierbij aan :

- Huisvesting van statushouders
- Opvang van asielzoekers
- Situatie rondom stikstof
- Energiearmoede
- Woningnood
- Energietransitie / klimaat
- Krapte op de arbeidsmarkt

Inflatie - prijsstijgingen

De inflatie bevindt zich op een (historisch) hoog niveau. Wij zien de zorgen over gestegen kosten op diverse terreinen toenemen. De gevolgen raken iedereen. Inwoners die hun kosten van levensonderhoud moeilijk of niet meer kunnen dragen. Ondernemers die kampen met een sterk gestegen kosten van brandstof, energie en grondstoffen. Maar ook welzijnsinstellingen en verenigingen die met hogere kosten geconfronteerd worden. De gevolgen van de gestegen kosten zijn binnen onze eigen organisatie vanzelfsprekend ook merkbaar. Wij begrijpen de onrust die deze situatie kan veroorzaken en zetten ons in om te faciliteren waar dat mogelijk is. Juist in deze tijden kan de gemeente een toegevoegde waarde bieden om personen met een hulpvraag op het spoor van de juiste instantie te brengen. Dat kan de gemeente zelf zijn, maar zeker ook andere organisaties binnen het sociale netwerk van Zeewolde.

Noodzaak tot vaststelling van een structureel sluitende begroting

Een belangrijke pijler in de gemeentelijke financiën en het toezicht hierop is een sluitende begroting voor alle begrotingsjaren. Dekking uit reserves wordt vanuit wettelijke toezicht door de provincie (het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) niet gezien als een structurele dekking. En vanzelfsprekend heeft het vanuit financieel oogpunt de voorkeur om enkel bij incidentele zaken gebruik te maken van reserves.

Financiële uitkomst Programmabegroting 2023-2026

De budgettaire uitkomsten over de jaren 2023-2026 zijn in onderstaand overzicht opgenomen.

		Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Resultaat voor bestemming					
Programma	Baten	-75.448	-78.437	-76.406	-70.974
	Lasten	74.219	76.882	74.418	71.555
Resultaat voor bestemming - Totaal		-1.229	-1.555	-1.989	582
Resultaat na bestemming					
Reserves	Dotaties	-2.407	-2.361	-2.327	-2.435
	Ontrekkingen	2.694	1.902	1.827	1.850
Resultaat na bestemming - Totaal		287	-459	-499	-585
Resultaat		-942	-2.014	-2.488	-3

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

Zoals uit de regel "resultaat" in de bovenstaande tabel blijkt, sluiten alle begrotingsjaren met een voordeel. Het begrotingsjaar 2023 sluit met een voordeel van € 942.000 oplopend naar een voordeel van € 2.488.000 in 2025. In 2026 verdampt het begrotingsaldo nagenoeg geheel, wat primair veroorzaakt wordt door de terugval in de Algemene uitkering.

Uit de onderstaande tabel blijkt verder dat het structurele begrotingsaldo ook voor alle jaren voordelig is. Dit structurele evenwicht is belangrijk bij de beoordeling van de provincie van onze gemeentelijke begroting. Het verwachte perspectief geeft geen aanleiding tot het opnemen van taakstellingen c.q. nog te realiseren bezuinigingen.

(bedragen x € 1.000,-)					
	2023	2024	2025	2026	
Structureel evenwicht					
Saldo van baten en lasten	-1.229	-1.555	-1.989	582	
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	287	-459	-499	-585	
Begrotingssaldo	-942	-2.014	-2.488	-3	
Waarvan incidentele baten en lasten	514	315	110	111	
Structureel begrotingsaldo	-1.456	-2.329	-2.598	-114	

-/- is voordeel

Algemene uitkering – Meicirculaire 2022

De Meicirculaire 2022 was financieel zeer positief, vooral veroorzaakt door een forse groei van het gemeentefonds (het accres). U bent hierover geïnformeerd in de Zomernota 2022. De uitkomst van de Meicirculaire 2022 is verwerkt in deze Programmabegroting 2023-2026. De positieve uitkomst van de begroting komt grofmazig overeen met de positieve uitkomst van de Meicirculaire 2022.

Een andere belangrijke ontwikkeling binnen de Meicirculaire 2022 en hiermee binnen de begroting is dat de nieuwe verdeling van het gemeentefonds hierin is verwerkt. Het herverdeeleffect voor Zeewolde is € 833.000 negatief, dat is € 36 per inwoner vanaf 2025.

Het zogenoemde “ravijnjaar” 2026 is zichtbaar binnen deze begroting met een afname van het begrotingssaldo van € 2,5 miljoen van het jaar 2025 naar 2026. Desondanks sluit het jaar 2026 met een bescheiden voordeel. Echter voor de jaren vanaf 2026 zijn er nog veel onzekerheden. Zo heeft het rijk vanaf 2026 de systematiek “samen de trap op en trap af” afgeschaft. Gemeenten worden dan nog enkel gecompenseerd voor loon- en prijsstijgingen. Ook is de opschalingskorting (korting van het gemeentefonds) in de jaren tot en met 2025 geschrapt. Deze korting wordt volgens de informatie in de Meicirculaire 2022 wel doorgevoerd in de jaren vanaf 2026. Dit leidt tot een sterke daling van het gemeentefonds voor 2026 en verder. Hoe beide aanpassingen van het gemeentefonds voor Zeewolde gaan uitpakken, is onzeker.

Sociaal domein

In deze programmabegroting zijn de budgetten binnen het sociaal domein bijgesteld naar het verwachte niveau. De huidige maatschappelijke ontwikkelingen (energiecrisis, hoge inflatie enz.) leveren wel de nodige onzekerheden op over hoe de uitgaven zich gaan ontwikkelen. Bij de bijstelling van de uitgavenramingen binnen het sociaal domein is rekening gehouden met onvermijdbare loon-, prijs-, en volumeontwikkelingen.

Aan de inkomstenkant is rekening gehouden met de extra rijkscompensatie voor tekorten in de Jeugdhulp. De totale compensatie Jeugdhulp voor het jaar 2023 bedraagt € 1,4 miljoen. Voor de jaren 2024 en verder is de compensatie voor Jeugdhulp nog onzeker. Er mag uitgegaan worden van 75% van de netto-reeks van de “Arbitragecommissie”. Een lopende discussie is of dit wellicht 100% zou kunnen worden, maar Zeewolde gaat uit van 75%. De Rijkscompensaties voor het sociaal domein zijn formeel incidenteel van aard, waarbij vanuit financieel toezicht mogen deze Rijkscompensaties als structureel worden beschouwd.

Hieronder zijn nog enkele bijzonderheden per wet opgenomen:

Jeugdwet

Binnen de jeugdwet is de belangrijkste ontwikkeling de invoering van het nieuwe woonplaatsbeginsel, waarbij de uitgaven van de zorg aan de juiste gemeente worden toegeschreven. Het effect zit voornamelijk op de zorg met een verblijfscomponent. Voor deze begroting is gekozen om het verwachte netto effect van € 43.000,- nadeel (uit de Meicirculaire 2021) van de in- en uitstroom op te nemen. Gedurende 2023 zal worden gemonitord of dit het werkelijke effect zal zijn. Daarnaast is voor de begroting rekening gehouden met een prijs- en volumeaanpassing op basis van de nieuwe inkoop voor jeugdhulp in 2022.

WMO

Binnen de WMO wordt rekening gehouden met prijs en volume ontwikkelingen. Voor het onderdeel begeleiding wordt een daling verwacht van de instroom en daarmee de uitgaven. De begroting is daarop aangepast. Op de onderdelen huishoudelijke hulp en voorzieningen wordt er naast hogere tarieven ook een

stijging in de verstrekkingen verwacht. Dit komt voornamelijk door de invoering van het abonnementstarief. Dit heeft geleid tot hogere uitgaven in de begroting voor de komende jaren.

Participatie

De bijstandsuitkeringen liggen al enkele jaren op een relatief stabiel niveau. Er is voor de begroting gekozen deze lijn door te trekken. Op basis van de huidige ontwikkelingen is een lagere uitkering vanuit het rijk opgenomen wat leidt tot een nadeel in de begroting.

In onderdeel 4.2 “Toelichting op overzicht van baten en lasten in de begroting 2023-2026” is bij programma 6 een nadere analyse per onderdeel opgenomen.

Gemeentelijke belastingen

Op basis van de actuele economische omstandigheden en de ontwikkeling van de huizenprijzen willen wij bezien hoe wij de uitgangspunten voor de verhoging van de Onroerende Zaak Belasting kunnen heroverwegen, op het moment dat de financiële situatie zich daarvoor leent. De belastingopbrengsten in deze Programmabegroting 2023-2026 zijn bepaald conform het geldende beleid. Bij de belastingverordeningen 2023 die u in december 2022 behandelt, werken wij scenario's uit met de financiële effecten per scenario. Hiermee kunt u het beleid bepalen dat u vanaf 2023 wilt hanteren op belastinggebied (onder meer ten aanzien van tarieven en waardestellingen).

Conclusie

Relevante conclusie binnen deze begroting is dat de begroting op orde is, maar dat de financiële ruimte vanaf 2026 verdampt en dat de onzekerheden (vanaf dat jaar) groot zijn.

De gevolgen van de gestegen kosten zijn binnen de eigen organisatie vanzelfsprekend ook merkbaar. Binnen de begroting 2023-2026 hebben wij hierop geanticipeerd door een deel van de voordelen uit de Meicirculaire 2022 beschikbaar te houden voor mogelijke nadelen. Desondanks blijven de financiële onzekerheden groot en uiteenlopend. Het op orde houden van de gemeentelijke financiën, passend bij het gewenste gemeentelijke voorzieningenniveau vraagt onze continue inzet voor de komende jaren. Via de reguliere P&C-producten houden wij u van de laatste ontwikkelingen op de hoogte. Wij antiperen daar waar het kan en reageren waar dat nodig is.

Bestuurlijke planning

Op 13 oktober 2022 wordt de Programmabegroting 2023-2026 behandeld in de commissie Bestuur, Ruimte en Samenleving en op 3 november 2022 in de gemeenteraad. Uiterlijk 15 november 2022 wordt de begroting aangeboden aan de provincie en het CBS.

Gemeente Zeewolde,
Het college van burgemeester en wethouders

1.2 Samenstelling bestuursorganen

Samenstelling college van burgemeester en wethouders (sinds 27 juni 2022)

Burgemeester	G.J. Gorter	
Wethouders	W. Prins	Leefbaar Zeewolde
	H.L. Hermans	Leefbaar Zeewolde
	E.S.W. Bron	ChristenUnie
	E.L. van de Beld	ChristenUnie
Gemeentesecretaris	K.C. Hamstra	

Samenstelling gemeenteraad

Voorzitter	G.J. Gorter
Griffier	L. van Heezik

Leden van de raad

Leefbaar Zeewolde	T.C.M. Zonneveld (<i>fractievoorzitter</i>) E. van Es S.J. de Vries E.E. van den Braber B.G.J.S. Sonneveld M.H. Jonker E.S. Ekker T.S. Schaaf A.S. Scheffer K.M. Ekker-Vording
ChristenUnie	A.T. Baas (<i>fractievoorzitter</i>) F. van Wijk G.S. Bakker A. Kremer
VVD	J.M.A. Huckriede (<i>fractievoorzitter</i>) M.A.N.M. Wortman
CDA	E.J. de Jonge (<i>fractievoorzitter</i>)
D66	S. Sabur (<i>fractievoorzitter</i>)
Actief Zeewolde	Y.M. van Bruggen (<i>fractievoorzitter</i>)

1.3 Kerngegevens

A. Sociale structuur	2019 Werkelijk*	2020 Werkelijk*	2021 Werkelijk*	2022 Begroot*	2023 Begroot
<i>Aantal inwoners 1)</i>	22.656	22.880	23.342	23.158	23.674
- 0 - 4 jaar	1.168	1.186	1.206	1.135	1.127
- 5 - 19 jaar	4.4005	4.352	4.274	4.403	4.493
- 20 - 64 jaar	14.077	14.109	14.463	14.278	14.378
- 65 jaar en ouder	3.006	3.233	3.399	3.342	3.676
<i>Aantal uitkeringsgerechtigden totaal 2)</i>	287	281	280	277	275
- Wwb (incl. WIJ)	258	254	251	254	251
- IOAW/IOAZ	29	23	25	23	24
- BBZ 3)	0	4	4	7	N.B.

B. Fysieke structuur					
<i>Oppervlakte gemeente in hectaren 3)</i>	26.886	26.886	26.886	26.886	26.886
- oppervlakte land	24.710	24.709	24.705	24.709	24.705
- oppervlakte binnenwater	2.176	2.177	2.181	2.177	2.181
<i>Aantal woningen met woonfunctie 4)</i>	8.678	8.837	9.155	8.967	9.310

C. Financiële structuur					
<i>Opbrengst belastingen</i>					
- totaal OZB eigenaren (x € 1.000,-)	4.586	4.985	6.005	6.739	9.026
- per inwoner	202	218	257	291	381
- totaal toeristen en forensen (x € 1.000,-)	3.700	3.068	3.784	3.515	3.372
- per inwoner	163	134	162	152	142
<i>Algemene uitkering Gemeentefonds</i>					
- totaal (x € 1.000, -) ex nabetalings	29.238	31.574	33.540	32.115	36.913
- per inwoner	1.291	1.380	1.437	1.387	1.559

*De bedragen hierboven genoemd zijn op basis van de vastgestelde jaarrekeningen (2019 t/m 2021) en begroting 2022.

1) Aantallen bij begroting o.b.v. voorjaarsnota 2022, bij jaarrekening 31 december

2) Begroting: Bron: Betaalmaand 2022-08 Algemene uitkering, officieel gegeven, situatie 31 december, Bron: Meerinzicht, domein Sociaal en Zelfstandigen Loket Flevoland

3) Bron: Betaalmaand 2022-08 Algemene uitkering, officieel gegeven

4) Excl. recreatiewoningen en bijzondere woongebouwen, basis BAG verblijfsobject met woonfunctie, Voorjaarsnota 2022

1.4. Taakveldenmatrix

Programma 0 - Zeewolde Bestuurt

Taakveld	Omschrijving
0.1	Bestuur
0.2	Burgerzaken
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden
0.4	Overhead
0.5	Treasury
0.61	OZB woningen
0.62	OZB niet-woningen
0.64	Belastingen Overig
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds
0.8	Overige baten en lasten
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)
0.10	Mutaties reserves
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten

Programma 1 - Veilig Zeewolde

Taakveld	Omschrijving
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer
1.2	Openbare orde en Veiligheid

Programma 2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar

Taakveld	Omschrijving
2.1	Verkeer en vervoer
2.2	Parkeren
2.3	Recreatieve Havens
2.4	Economische havens en waterwegen
2.5	Openbaar vervoer

Programma 3 - Zeewolde economisch veerkrachtig

Taakveld	Omschrijving
3.1	Economische ontwikkeling
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur
3.3	Bedrijfsloket en- regelingen
3.4	Economische promotie

Programma 4 - Naar school in Zeewolde

Taakveld	Omschrijving
4.2	Onderwijshuisvesting
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Programma 5 - Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde

Taakveld	Omschrijving
5.1	Sportbeleid en activering
5.2	Sportaccommodaties
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
5.4	Musea
5.5	Cultureel erfgoed
5.6	Media
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Programma 6 - Zeewolde zorgzaam en solidair

Taakveld	Omschrijving
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie
6.2	Wijkteams
6.3	Inkomensregelingen
6.4	Begeleide participatie
6.5	Arbeidsparticipatie
6.6	Maatwerk-voorzieningen (WMO)
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-
6.82	Geëscaleerde zorg 18-

Programma 7 - Duurzaam en gezond Zeewolde

Taakveld	Omschrijving
7.1	Volksgezondheid
7.2	Riolering
7.3	Afval
7.4	Milieubeheer
7.5	Begraafplaatsen en crematoria

Programma 8 - Ruimte en wonen in Zeewolde

Taakveld	Omschrijving
8.1	Ruimtelijke ordening
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
8.3	Wonen en bouwen

2. Programmaplan

Basis van de opzet van de programma's is de aansluiting die gezocht is bij het coalitieakkoord 2022-2026. Hieraan zijn de doelstellingen (ook meerjarig) gekoppeld.

De begroting is opgesteld volgens de kaders van bestaand beleid, op onderdelen aangevuld met besluitvorming door de raad voor zover deze nog niet verwerkt waren in het perspectief. Vanuit dit bestaande beleid zijn voor 2023 benoemde prestaties uitgewerkt.

Voor een nadere toelichting op de afwijkingen tussen begroting 2022 tot en met de 11^e wijziging en de begroting 2023 wordt verwezen naar paragraaf 4.2.

2.1 Programma 0 - Zeewolde Bestuurt

Algemeen

Het programma omvat de gemeentelijke dienstverlening, de kosten van de bestuursorganen (gemeenteraad, commissies en burgemeester en wethouders) en de ondersteuning daarvan.

Het programma omvat de zorg voor een in meerjarenperspectief sluitende begroting.

Hoofddoelstelling

Als bestuur en organisatie van Zeewolde werken wij vraaggericht, slagvaardig, oplossingsgericht en efficiënt. Inwoners worden zo vroeg mogelijk betrokken bij de voorbereiding van belangrijke beslissingen. Wij zijn terughoudend met gemeentelijke regelgeving. Dienstverlening wordt voor burgers en bedrijven zo dichtbij mogelijk georganiseerd.

Wij voeren een degelijk financieel beleid gericht op een structureel sluitende begroting. Het streven blijft, de lasten voor inwoners en bedrijven zo laag mogelijk te houden, passend bij het gewenste voorzieningenniveau. Voor eventuele noodzakelijke ombuigingen gelden de daarvoor door de raad gestelde kaders.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Coalitieakkoord	2022 t/m 2026	2022	2026
Algemene subsidieverordening	Onbepaald	2012	Naar behoefte
Raadsbesluit kaders ombuigingen (juni 2015)	2016 e.v.	2015	Naar behoefte
Nota Reserves en Voorzieningen	2022 t/m 2025	2022	2025
Treasurystatuut gemeente Zeewolde 2015	Onbepaald	2015	2022
Financiële verordening gemeente Zeewolde	Onbepaald	2017	Naar behoefte
Nota Waarderen en afschrijven	2017 t/m 2020	2017	2023
Beheerplan Openbare gebouwen	2019 t/m 2022	2019	2022
Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing	2021 t/m 2024	2021	2025

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten

1. Ruimte voor participatie van inwoners en bedrijven.

2. Openbaarheid als primair uitgangspunt voor het handelen van de gemeente.
3. Een open wijze van besturen.
4. Uitgaven worden blijvend kritisch, en zonder uitzondering van enig beleidsterrein, bezien.
5. Lasten voor inwoners en bedrijven worden, passend bij het gewenste voorzieningenniveau, zo laag mogelijk gehouden.

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)?

- 1.1 Heldere en tijdige communicatie met inwoners en ondernemers.
- 1.2 Nieuwe vormen van participatie invoeren b.v. door gebruik te maken van een leefbaarheidsmonitor, burgerraden en/of digitale participatie gericht op jongeren en het uitdaagrecht (Right to Challenge).
- 1.3 Pilot wijkgericht werken en invoering van wijkwethouders.
2. Op zoek gaan naar een open bestuurscultuur, met respect voor ieders rol en verantwoordelijkheid, om de samenwerking optimaal vorm te geven.
- 3.1. Het geven van zoveel mogelijk openheid vanuit de gemeente over mogelijke keuzes en ontwikkelingen met impact voor de Zeewolder samenleving.
- 3.2. Samenwerking zoeken met partners waarbij de behoeften van inwoners en ondernemers het ijkpunt is.
- 4.1. Bij structurele zaken uit het coalitieakkoord die georganiseerd moeten worden, wordt eerst gekeken binnen de bestaande begroting om eventueel ruimte te creëren.
- 4.2. Als de Rijksbijdrage extra ruimte gaat bieden, zullen deze inkomsten hierbij worden betrokken.
- 4.3. Mocht er onvoldoende structurele ruimte beschikbaar komen, kan de Algemene Reserve worden ingezet om onderwerpen incidenteel te ondersteunen.
5. Verhoging van de onroerendzaakbelasting kan worden heroverwogen op het moment dat de financiële situatie zich daarvoor leent.

Verbonden partijen bij dit programma

Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	Inwerking-tredingsdatum
NV Alliander	Arnhem	Belegging	Aandelenbezit		
NV Vitens Flevoland (voorheen Hydron Flevoland)	Lelystad	Belegging	Aandelenbezit		
NV Bank Ned. Gemeenten	Den Haag	Belegging	Aandelenbezit		
Meerinzicht	Ermelo	Bedrijfsvoeringstaken; waaronder de heffing en invordering van belastingen en taken Sociaal Domein	Lid gemeenschappelijke regeling	12-12-2013	1 januari 2015: fase 1 Bedr. voering 1 januari 2018: fase 2 Bedr. voering en taken Sociaal Domein
Het Flevolands Archief	Lelystad	Archiefbeheer	Lid gemeenschappelijke regeling	30 mei 2002	1 februari 2004

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren bij dit programma

Besluit Begroting en Verantwoording							NL		
Indicator	eenheid	2019	2020	2021	2022	2023	in referentie jaar	Bron	Taakveld
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	4,70	4,59	4,68	4,75	4,65	Niet beschikbaar	Eigen gemeente	0
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	4,29	4,15	4,11	4,58	4,31	Niet beschikbaar	Eigen gemeente	0
Apparaatskosten*	Kosten per inwoner	357	375	350	370	702	Niet beschikbaar	Eigen gemeente	0
Externe inhuur	Kosten als % van de totale loonsom	14%	6%	7%	7%	6%	Niet beschikbaar	Eigen gemeente	0
Externe inhuur	Totale kosten inhuur externen	980.000	484.000	545.893	561.944	560.000	Niet beschikbaar	Eigen gemeente	0
Overheadkosten	% van totale lasten	14%	14%	13%	12%	12%	Niet beschikbaar	Eigen gemeente	0

* Apparaatskosten zijn vanaf 2023 herrekend, hierin zitten nu ook de PIOFACH taken die ondergebracht zijn bij Meerinzicht.

Wat mag het kosten?

	Rekening 2021	Begroting 2022 (na wijzigingen)			Begroting 2023			Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
PROG0 Zeewolde bestuurt										
TV01 Bestuur	1.632	1.568	0	1.568	1.402	0	1.402	1.402	1.402	1.412
TV02 Burgerzaken	465	798	-291	507	890	-301	589	480	477	424
TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	-267	352	-269	84	240	-302	-62	-62	-62	-62
TV04 Overhead	11.344	11.635	-5	11.630	11.995	0	11.995	12.004	12.000	12.011
TV05 Treasury	-167	6	-166	-160	6	-209	-203	-203	-203	-203
TV061 OZB woningen	-4.027	240	-4.778	-4.538	260	-6.310	-6.050	-6.111	-6.162	-6.212
TV062 OZB niet-woningen	-3.004	0	-3.407	-3.407	0	-4.664	-4.664	-4.675	-4.686	-4.696
TV064 Belastingen overig	-999	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TV07 Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	-33.540	0	-35.285	-35.285	0	-36.913	-36.913	-36.550	-37.413	-34.404
TV08 Overige baten en lasten	0	3.003	-659	2.344	3.530	-743	2.788	2.846	3.506	2.826
TV09 Vennootschapsbelastingen (VpB)	772	174	0	174	206	0	206	221	15	100
TV10 Mutaties reserves	1.461	10.278	-14.215	-3.937	-2.407	2.694	287	-459	-499	-585
TV11 Resultaat van de rek. baten en lasten	6.589	7.162	-6.686	476	1.229	-287	942	2.014	2.488	3
PROG0 Zeewolde bestuurt - Totaal	-19.742	35.215	-65.761	-30.547	17.352	-47.035	-29.683	-29.092	-29.135	-29.385

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

Zie paragraaf 4.2 voor een nadere toelichting op de afwijkingen tussen begroting 2022 t/m de 11^e wijziging en de begroting 2023.

Meerjarenraming 2023 tot en met 2026

	Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG0 Zeewolde bestuurt												
TV01 Bestuur	1.402	0	1.402	1.402	0	1.402	1.402	0	1.402	1.412	0	1.412
TV02 Burgerzaken	890	-301	589	869	-389	480	866	-389	477	811	-387	424
TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	240	-302	-62	240	-302	-62	240	-302	-62	240	-302	-62
TV04 Overhead	11.995	0	11.995	12.004	0	12.004	12.000	0	12.000	12.011	0	12.011
TV05 Treasury	6	-209	-203	6	-209	-203	6	-209	-203	6	-209	-203
TV061 OZB woningen	260	-6.310	-6.050	254	-6.365	-6.111	250	-6.412	-6.162	248	-6.460	-6.212
TV062 OZB niet-woningen	0	-4.664	-4.664	0	-4.675	-4.675	0	-4.686	-4.686	0	-4.696	-4.696
TV07 Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	0	-36.913	-36.913	0	-36.550	-36.550	0	-37.413	-37.413	0	-34.404	-34.404
TV08 Overige baten en lasten	3.530	-743	2.788	4.670	-1.824	2.846	5.242	-1.736	3.506	4.262	-1.436	2.826
TV09 Vennootschapsbelastingen (VpB)	206	0	206	221	0	221	15	0	15	100	0	100
TV10 Mutaties reserves	-2.407	2.694	287	-2.361	1.902	-459	-2.327	1.827	-499	-2.435	1.850	-585
TV11 Resultaat van de rek. baten en lasten	1.229	-287	942	2.014	0	2.014	2.488	0	2.488	3	0	3
PROG0 Zeewolde bestuurt - Totaal	17.352	-47.035	-29.683	19.320	-48.411	-29.092	20.184	-49.319	-29.135	16.660	-46.045	-29.385

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

2.2 Programma 1 - Veilig Zeewolde

Algemeen

Het programma omvat de zorg voor de openbare orde en veiligheid.

Hoofddoelstelling

Wij zorgen ervoor dat iedereen in Zeewolde zich in de openbare ruimte veilig en op zijn gemak voelt. Uitgangspunt daarbij is dat inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en gemeente daar vanuit de eigen verantwoordelijkheid een bijdrage aan leveren.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Nota Integrale Veiligheid	2022 t/m 2026	2022	2026
Integrale handhavingnota en uitvoeringsprogramma handhaving	2021 t/m 2024	2020	2024
Regionaal Beleids- en Crisisplan	2022 t/m 2025	2022	2025

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten

1. Het beleid op vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) zal worden toegepast en uitgevoerd.
2. De nieuwe nota integraal veiligheidsbeleid zal worden vastgesteld en uitgevoerd. Speerpunten in het beleid zijn:
 - a. Georganiseerde ondermijnende criminaliteit:
 - i. Drugscriminaliteit is effectief verstoord.
 - ii. Aanpak van districtelijke ondermijningsthema's.
 - iii. Onaantrekkelijk crimineel pad voor jongeren.
 - b. Effectieve verbinding veiligheid en zorg:
 - i. Versterken vroegsignalering en preventie
 - ii. Effectieve methodiek kwetsbare personen en huishoudens met complexe problematiek.
 - iii. Informatiedeling tussen domeinen.
 - c. Cyberveiligheid:
 - i. Preventie en bewustwording.
 - ii. Samenwerking en kennisdeling.
 - iii. Bestrijding cybercrime.
 - d. Wijk- en buurtgericht werken.
 - e. Inwoners zelf medeverantwoordelijk maken voor de veiligheid in hun eigen wijk en binnen het dorp.

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)?

Onderstaande punten hebben betrekking op alle bovengenoemde speerpunten.

- Het waarborgen van vitale, leefbare wijken, wegen en gebieden, waar de inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en recreanten zich veilig voelen.

- Terugdringen van zaken als overlast, geweld en criminaliteit, door zowel de oorzaken hiervan weg te nemen als ook de negatieve aspecten te bestrijden.
- Het versterken van de aanpak van risicovolle jongeren, zodat deze jongeren niet verder afglijden.
- Een adequate politie-, brandweer- en ambulancezorg en rampenbestrijding/crisisbeheersing in de gemeente Zeewolde.

Verbonden partijen bij dit programma

Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	Inwerking-tredingsdatum
Veiligheidsregio Flevoland	Lelystad	Verskillende hulpverlenings-diensten (rampen- en crisisbestrijding)	Lid gemeenschappelijke regeling	29 november 2007	1 januari 2008

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren bij dit programma

Besluit Begroting en Verantwoording								
Indicator	eenheid	2019	2020	2021	NL in referentie jaar	Bron	Beschrijving	Taakveld
					jaar			
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	0,9	0,9	0,9	1,8	CBS - Geregistreeerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	1
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	3,8	2,6	2,6	4,3	CBS - Geregistreeerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).	1
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	1,1	0,7	1,3	1,3	CBS - Geregistreeerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.	1
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	6,3	8,6	7,6	6,1	CBS - Geregistreeerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.	1
Verwijzingen Halt	per 1.000 inw.	17	15	19	8	Bureau Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.	1
Jongeren met delict voor rechter	%	1	1	n.n.b.	1	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage jongeren (12-23 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	1

www.waarstaatjegemeente.nl dd 02-09-2022

Wat mag het kosten?

	Rekening	Begroting 2022 (na wijzigingen)				Begroting 2023			Begroting	Begroting	Begroting
	2021	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2024	2025	2026
PROG1 Veilig Zeewolde											
TV11 Crisisbeheersing en brandweer	1.556	1.776	0	1.776	1.811	0	1.811	1.880	1.949	2.018	
TV12 Openbare orde en veiligheid	371	572	-30	542	506	-30	476	476	476	471	
PROG1 Veilig Zeewolde - Totaal	1.927	2.347	-30	2.317	2.317	-30	2.287	2.356	2.425	2.489	

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

Zie paragraaf 4.2 voor een nadere toelichting op de afwijkingen tussen begroting 2022 t/m de 11^e wijziging en de begroting 2023.

Meerjarenraming 2023 tot en met 2026

	Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG1 Veilig Zeewolde												
TV11 Crisisbeheersing en brandweer	1.811	0	1.811	1.880	0	1.880	1.949	0	1.949	2.018	0	2.018
TV12 Openbare orde en veiligheid	506	-30	476	506	-30	476	506	-30	476	501	-30	471
PROG1 Veilig Zeewolde - Totaal	2.317	-30	2.287	2.386	-30	2.356	2.455	-30	2.425	2.519	-30	2.489

(Bedragen x € 1.000,-)
-/- = voordeel

2.3 Programma 2 - Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar

Algemeen

Het programma omvat de aanleg en het onderhoud van wegen, straten, pleinen, waterwegen en watergangen. Ook valt onder dit programma de zorg voor parkeren en de bereikbaarheid per openbaar vervoer.

Hoofddoelstelling

Samen met de inwoners zorgen wij voor een woon- en leefomgeving die schoon, heel en bereikbaar is. Wij werken aan verbeteringen van de bereikbaarheid van Zeewolde zowel met openbaar vervoer als over de weg.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Beheerplan Wegen	2020 t/m 2024	2020	2024
Beheerplan Kunstwerken	2021 t/m 2025	2020	2025
Beheerplan Groen binnen bebouwde kom	2017 t/m 2020	2017	2022
Beheerplan Groen beplanting, bermen en sloten buitengebied	2020 t/m 2025	2020	2025
Groenbeleidsplan buitengebied Zeewolde	Onbepaald	2018	Naar behoefte
Beheerplan Openbare verlichting	2018 t/m 2021	2017	2022
Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan	2021 t/m 2030	2021	2031
Gladheidsbestrijdingsplan	2016 t/m 2025	2015	Naar behoefte
Beeldkwaliteitsplan Openbare ruimte	Onbepaald	2012	Naar behoefte

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten

1. Wij willen een duurzame openbare ruimte realiseren door bewustere keuzes te maken aan de voorkant bij de aanleg en het beheer en onderhoud van ons areaal.
2. Wij willen efficiënt en doelgericht beheer, de juiste techniek op de juiste plaats in combinatie met planmatig en doeltreffend onderhoud om een goede staat van de weg te behouden en de levensduur te verlengen.
3. Wij willen een verbeterde doorstroming richting Nijkerk/A28.
4. Wij willen gedurende de hele dag, ook in de weekenden, de tijden waarop het OV rijdt verruimen, door een lijnuitbreiding. Daarnaast willen we een onderzoek naar optimalisatie van reistijden waarbij wij streven naar kortere reistijden.
5. Wij willen een grotere diversiteit in ons groenaanbod in Zeewolde.

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)?

1. Door het aantrekken van een klimaataanjager duurzaamheid heeft het team beheer openbare ruimte iemand in dienst die bij het beheer van de openbare ruimte vanuit duurzaamheidsoogpunt gevraagd en ongevraagd adviezen geeft.
2. Door het testen en toepassen van nieuwe innovatieve oplossingen willen wij de levensduur van de wegen in het buitengebied verlengen. Ook bij het vanuit de provincie te starten Gebiedsproces Bodemdaling zal de wegenproblematiek ingebracht worden.
3. Door deel te nemen aan provinciale overleggen over dit onderwerp proberen wij continue een lobby te voeren om samen met andere stakeholders de doorstroming te verbeteren. Zo wordt getracht dit een onderdeel te laten zijn van de begin 2023 af te sluiten Strategische Agenda Rijk-Regio.
- 4.1 Door deel te nemen aan provinciale overleggen over openbaar vervoer bewaken wij de belangen van Zeewolde en proberen deze te verbeteren.
- 4.2 Een onderzoek naar mogelijkheden om reistijden in het OV te optimaliseren.
5. Door het structureel inhuren van een ecooloog worden keuzes voor groen (en de daaruit voortvloeiende consequenties) nog bewuster genomen.

Verbonden partijen bij dit programma

Er maken geen verbonden partijen onderdeel uit van dit programma.

Beleidsindicatoren bij dit programma

Er zijn geen verplichte beleidsindicatoren van toepassing bij dit programma.

Wat mag het kosten?

	Rekening	Begroting 2022 (na wijzigingen)			Begroting 2023			Begroting	Begroting	Begroting
	2021	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo
PROG2 Zeewolde schoon, heel en bereikbaar										
TV21 Verkeer en vervoer	6.538	6.622	-274	6.348	5.318	-342	4.976	4.472	4.677	4.855
TV22 Parkeren	64	63	0	63	59	0	59	59	59	59
TV23 Recreatieve havens	65	54	-2	52	54	-2	52	52	52	34
TV24 Economische havens en waterwegen	-3.077	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TV25 Openbaar vervoer	63	15	-31	-16	24	-56	-33	-33	-33	-33
PROG2 Zeewolde schoon, heel en bereikbaar - Totaal	3.653	6.754	-307	6.447	5.454	-400	5.054	4.550	4.755	4.915

(Bedragen x € 1.000,-)
-/- = voordeel

Zie paragraaf 4.2 voor een nadere toelichting op de afwijkingen tussen begroting 2022 t/m de 11^e wijziging en de begroting 2023.

Meerjarenraming 2023 tot en met 2026

	Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG2 Zeewolde schoon, heel en bereikbaar												
TV21 Verkeer en vervoer	5.318	-342	4.976	4.820	-348	4.472	5.032	-355	4.677	5.211	-356	4.855
TV22 Parkeren	59	0	59	59	0	59	59	0	59	59	0	59
TV23 Recreatieve havens	54	-2	52	54	-2	52	54	-2	52	36	-2	34
TV25 Openbaar vervoer	24	-56	-33	24	-56	-33	24	-56	-33	24	-56	-33
PROG2 Zeewolde schoon, heel en bereikbaar - Totaal	5.454	-400	5.054	4.956	-406	4.550	5.168	-413	4.755	5.329	-414	4.915

(Bedragen x € 1.000,-)
-/- = voordeel

2.4 Programma 3 - Zeewolde economisch veerkrachtig

Algemeen

Het programma omvat alle activiteiten gericht op het stimuleren en versterken van de lokale economie en werkgelegenheid.

Hoofddoelstelling

Wij bieden ondernemers een goed vestigingsklimaat. Maatwerk is daarbij het uitgangspunt. De lokale werkgelegenheid neemt toe waarmee de in- en uitgaande pendel van arbeid beperkt wordt. Er is een goed samenwerkend geheel aan winkeliers en dat stimuleert de lokale bestedingen. Bij aanbesteding en opdrachtverlening door de gemeente vinden wij duurzaamheid belangrijk.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Gemeentelijke Vestigingsvisie Zeewolde: "Werken aan werk op eigen bodem"	2013 t/m 2017	2013	Naar behoefte
Masterplan Centrum Zeewolde 2011	2012 t/m 2026	2012	Naar behoefte
Uitvoeringsplan Promotie en acquisitie	Onbepaald	2007	Onbepaalde tijd
Actiewijzer "Wij samen Zeewolde"	Onbepaald	2017	Periodiek evalueren en bijsturen

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten

1. Wij bieden bestaande bedrijven die dat willen uitbreidingsmogelijkheden, met name die bedrijven met een duurzame bedrijfsvoering en die de samenwerking in de keten actief opzoeken.
2. Wij bieden nieuwe bedrijven vestigingsmogelijkheden op een passende locatie voor zowel ons als hen.
3. Wij scheppen een kader dat werving van specifieke bedrijven mogelijk maakt.
4. Wij scheppen positieve randvoorwaarden voor een betere balans tussen in- en uitgaande pendel woon-werkverkeer. Werkgelegenheid van kennisintensieve en innovatieve bedrijven die lokaal en regionaal een aanvulling zijn op de lokale werkgelegenheid in Zeewolde.
5. Samen met werkgevers zoeken wij naar meer permanente oplossingen (integratie) in het dorp.
6. Een attractief en florerend centrum van Zeewolde.

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)?

- 1.1 Marktontwikkelingen (zowel kwantitatief als kwalitatief) blijven volgen.
- 1.2 Met betrokken partijen inzetten op aansluiting van een passend aanbod voor deze doelgroepen.
- 2.1 Het voorhanden hebben en houden van een breed aanbod aan vestigingsmogelijkheden.
- 2.2 Initiatief nemen voor noodzakelijke planontwikkeling, zowel in nieuwbouw als herontwikkeling van bestaand vastgoed.
- 3.1. Het opstellen van een nieuw vestigingsbeleid, waarvan circulariteit en duurzaamheid belangrijke onderdelen worden.
- 3.2. De impact die gevestigde bedrijven op diverse facetten (financieel, uitstraling, "lust en last", maatschappelijk, duurzaamheid en circulariteit) hebben analyseren.
- 4.1. Op basis van de resultaten en te maken keuzes uitvoeren van gerichte promotie en acquisitie, waaronder ook op het vlak van recreatie en toerisme.
- 4.2. Gebaseerd op het jaarlijks beschikbare budget, gekoppeld aan het uitvoeringsplan promotie en acquisitie, het organiseren en bijwonen van activiteiten (beursbezoek, beursdeelname, netwerkbijeenkomsten, mailing en actieve acquisitie).
- 5.1. Zorgen voor een aantrekkelijk woon- en voorzieningenmilieu om de komst van deze bedrijven en werknemers aantrekkelijker te maken.
- 5.2. Initiatieven benaderen vanuit de grondhouding "denken in mogelijkheden":
 - Kleinschalige huisvesting voor doelgroepen in de kern planologisch faciliteren (maatwerk).
 - Op lange termijn eindigt de tijdelijke vergunde locatie Bosruiterweg 14-16.
6. Samen met andere belanghebbende partijen (ondernemers en vastgoedeigenaren) uitvoering geven aan actiepunten die staan omschreven in Actiewijzer Centrum, zowel gericht op de korte als de lange termijn.

Verbonden partijen bij dit programma

Er maken geen verbonden partijen onderdeel uit van dit programma.

Beleidsindicatoren bij dit programma

Besluit Begroting en Verantwoording								
Indicator	Eenheid	2019	2020	2021	NL in referentie jaar	Bron	Beschrijving	Taakveld
Vestigingen	per 1.000 inw 15-64jr	171,9	174,8	180,9	165,1	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	3
Funciemenging	%	58,7	59,2	59,4	53,3	LISA	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	3

www.waarstaatjegemeente.nl dd 02-09-2022

Wat mag het kosten?

	Rekening	Begroting 2022 (na wijzigingen)			Begroting 2023			Begroting	Begroting	Begroting
	2021	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	2024	2025	2026
PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig										
TV31 Economische ontwikkeling	74	67	0	67	22	0	22	22	22	22
TV32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	-1.933	5.522	-5.522	0	1.294	-1.294	0	0	0	0
TV33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	116	157	-83	74	80	-83	-4	-4	-4	-4
TV34 Economische promotie	-2.446	669	-3.685	-3.016	483	-3.522	-3.039	-3.046	-3.046	-3.046
PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig - Totaal	-4.189	6.415	-9.290	-2.875	1.879	-4.899	-3.021	-3.027	-3.027	-3.027

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

Zie paragraaf 4.2 voor een nadere toelichting op de afwijkingen tussen begroting 2022 t/m de 11^e wijziging en de begroting 2023.

Meerjarenraming 2023 tot en met 2026

	Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig												
TV31 Economische ontwikkeling	22	0	22	22	0	22	22	0	22	22	0	22
TV32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	1.294	-1.294	0	4.998	-4.998	0	1.807	-1.807	0	566	-566	0
TV33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	80	-83	-4	80	-83	-4	80	-83	-4	80	-83	-4
TV34 Economische promotie	483	-3.522	-3.039	476	-3.522	-3.046	476	-3.522	-3.046	476	-3.522	-3.046
PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig - Totaal	1.879	-4.899	-3.021	5.576	-8.603	-3.027	2.384	-5.412	-3.027	1.144	-4.172	-3.027

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

Onder 3.4 Economische promotie vallen de onderdelen:

- Promotie bedrijventerreinen
- Bevordering toerisme en recreatie
- Opbrengsten forensenbelasting
- Opbrengsten toeristenbelasting

2.5 Programma 4 - Naar school in Zeewolde

Algemeen

Het programma omvat de middelen om te voorzien in de gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden op het gebied van volwasseneneducatie (basisvaardigheden), voorschoolse educatie, primair- en voortgezet onderwijs.

Hoofddoelstelling

We streven naar kansengelijkheid en een inclusieve samenleving. Ook voor kinderen en jongeren. Kinderen moeten hun talenten kunnen ontwikkelen op een manier die bij hen past en die aansluit bij hun godsdienst of levensbeschouwing en bij de visie op het onderwijs. Als een kind niet zelfstandig naar school kan, is in bepaalde situaties ook het vervoer van leerlingen naar school mogelijk. Bijvoorbeeld bij een ziekte, een handicap of gedragsproblemen of omdat de school ver weg is. Het streven is dat jongeren met een startkwalificatie hun schoolloopbaan kunnen afronden. Hiermee vergroten zij hun mogelijkheid op bestaanszekerheid. Adequate onderwijshuisvesting is essentieel. Onderwijshuisvesting is een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Wij acteren op de actualiteit van een krimpend aantal leerlingen in Zeewolde en streven naar efficiënte en toekomstbestendige onderwijshuisvesting.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Verordening leerlingenvervoer gemeente Zeewolde 2014	Onbepaald	2014	Naar behoefte
Integraal Onderwijshuisvestingsplan	2018 t/m 2021	2018	2022
Verordening Onderwijshuisvesting	Onbepaald	2008	2022
Regioplan laaggeletterdheid	2020 t/m 2024	2019	2024

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten

1. Voor kleuters naar het primair onderwijs en voor jongeren in Zeewolde is een goede aansluiting tussen primair en voortgezet onderwijs voorhanden en zetten wij in op een soepele overgang en een doorgaande leerlijn.
2. Wij zetten in op vroegsignalering bij jongeren waar het dreigt mis te gaan op school (én buiten school) en zorgen dat de best passende hulp wordt geboden.
3. Wij ondersteunen het samenwerkingsplan van de schoolbesturen in Zeewolde.
4. Het werken aan taalverhoging voor zowel anderstaligen als voor mensen die Nederlands hebben als moedertaal.

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)?

- 1.1 RMC (Regionaal Meld- en Coördinatiepunt) en jeugdzorg weten elkaar goed te vinden en werken aan een kansrijke start voor jongeren in de eerste jaren van het voortgezet onderwijs.
- 1.2 Verordening voor voorschoolse educatie aanpassen op basis van de actualiteit en het wettelijk vereiste dat begeleiding van peuters met een verhoogd risico op onderwijsachterstand wordt geboden door HBO-geschoolde begeleiders.
- 1.3 Nadat in 2022 een aanbesteding is gedaan voor vervoer in de regio Noord-Veluwe, gaat beheersbureau ViaVé per 1 januari 2023 zorgdragen voor de uitvoering van het jeugdhulpvervoer en per 1 augustus 2023 het leerling- en gymvervoer. Die uitvoering volgen wij en zo nodig stellen wij afspraken bij.
- 2.1 Leerplicht en RMC ondersteunen jongeren bij het behalen van een startkwalificatie door het voorkomen van voortijdig schoolverlaten.
- 2.2 Verbetering in de samenwerking tussen jeugdorganisaties, jeugdwerkers en scholen wordt gestimuleerd.
- 2.3 Voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs (onderwijsachterstand door de pandemie) is in Zeewolde een plan gemaakt waar uitvoering aan gegeven wordt. Het plan wordt in 2023 geëvalueerd.
- 3.1 Samenwerking tussen schoolbesturen onderling en de gemeente Zeewolde krijgt vorm in de visie op onderwijs.
- 3.2 Samen met schoolbesturen wordt het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs opgesteld waarbij op basis van actuele leerlingenprognoses voorzien wordt in efficiënte en toekomstbestendige onderwijshuisvesting (efficiënte verdeling van beschikbare ruimte).
4. Taalarme gezinnen ondersteunen wij in het project gemeentelijke gezinsaanpak geletterdheid.

Verbonden partijen bij dit programma

Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	Inwerking-tredingsdatum
Regio Noord- Veluwe, onderdeel Regionaal Bureau Leerlingzaken	Harderwijk	Uitvoering leerplichttaak	Lid gemeenschappelijke regeling voor leerplichttaken	24 april 2008	24 april 2008

Beleidsindicatoren bij dit programma

Besluit Begroting en Verantwoording								
Indicator	Eenheid	2019	2020	2021	NL in referentie jaar	Bron	Beschrijving	Taakveld
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	%	1,3	1,5	1,8	1,9	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	4
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	2,5	Ingrado	Het aantal leerplichtigen (5-18) dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.	4
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	24	n.b.	13	19	Ingrado	Het aantal leerplichtigen (5-18) dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.	4

www.waarstaatjegemeente.nl dd 02-09-2022

Wat mag het kosten?

	Rekening	Begroting 2022 (na wijzigingen)			Begroting 2023			Begroting	Begroting	Begroting
	2021	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	2024	2025	2026
PROG4 Naar school in Zeewolde										
TV42 Onderwijshuisvesting	464	596	-11	585	629	-185	444	442	437	428
TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	757	1.392	-385	1.007	1.332	-359	973	973	973	956
PROG4 Naar school in Zeewolde - Totaal	1.221	1.988	-396	1.592	1.962	-544	1.418	1.415	1.410	1.384

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

Zie paragraaf 4.2 voor een nadere toelichting op de afwijkingen tussen begroting 2022 t/m de 11^e wijziging en de begroting 2023.

Meerjarenraming 2023 tot en met 2026

	Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG4 Naar school in Zeewolde												
TV42 Onderwijshuisvesting	629	-185	444	627	-185	442	622	-185	437	613	-185	428
TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.332	-359	973	1.021	-48	973	1.021	-48	973	1.004	-48	956
PROG4 Naar school in Zeewolde - Totaal	1.962	-544	1.418	1.648	-233	1.415	1.643	-233	1.410	1.617	-233	1.384

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

2.6 Programma 5 - Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde

Algemeen

Het programma omvat de beschikbaarheid van voorzieningen op het gebied van cultuur, sport, recreatie en toerisme. Ook valt onder dit programma de instandhouding van de kwaliteit van het openbaar groen en onze natuur.

Hoofddoelstelling

Wij hebben een visie op het gebied Sport, Kunst en Cultuur in Zeewolde. Wij zorgen ervoor dat de voornemens in uitvoeringsnota's cultuur, kunst en sport gerealiseerd kunnen worden. Wij richten ons primair op het ondersteunen van vrijwilligers en het scheppen van randvoorwaarden waarbinnen verenigingen en instellingen hun werk kunnen doen. De recreatieve potenties van Zeewolde zijn een speerpunt van beleid.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Cultuurnota Zeewolde	2021 t/m 2024	2020	2025
Sport- en beweegnota 'Een leven lang bewegen in Zeewolde – Voor iedereen, door iedereen'	Onbepaald	2020	Naar behoefte
Waterplan Zeewolde	2011 t/m 2021	2011	2022
Beleidsplan Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS)	Onbepaald	2014	2023
Beheerplan Speeltoestellen	2021 t/m 2025	2021	2025
Beleidsnota en uitvoeringsagenda "Buitengewoon Zeewolde"	2020 t/m 2025	2020	2025

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten

1. Een verdere ontwikkeling van het dagrecreatief aanbod, passend bij de kwaliteiten en het karakter van Zeewolde.
2. Een levendig centrum met tal van activiteiten en evenementen, en hogere toeristisch-recreatieve bestedingen.
3. Wij willen het (openbare) water dat binnen Zeewolde aanwezig is beter toegankelijk maken voor recreatief gebruik.
4. Kaders vaststellen door middel van het opstellen van een BOSS plan zodat de buitenruimte beter benut wordt op de genoemde thema's.
5. Verbetering van de watersportmogelijkheden in en rond Zeewolde.
6. Optimalisatie van de toeristisch-recreatieve basisinfrastructuur.

7. Instandhouding en versterking van een gevarieerd evenementenaanbod voor verschillende doelgroepen.
8. Sport wordt breed gestimuleerd en blijft voor alle doelgroepen bereikbaar.
9. Sport en beweging voor jeugd blijft specifieke aandacht krijgen.
10. Wij willen de lokale culturele infrastructuur versterken ten gunste van ontmoeten, persoonlijke ontwikkeling en een vitaal dorp.

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)?

- 1.1 Met de recreatie en evenementensector uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma Toerisme, Recreatie en Evenementen in de nota "Buitengewoon Zeewolde.
- 1.2 Bij de uitwerking van het uitvoeringsprogramma expliciete aandacht voor natuurbeleving, agrotourisme, verduurzaming en inclusie.
- 1.3 Aan het G-gebied functies en voorzieningen toevoegen ten behoeve van bewegen, ontmoeten, sporten en spelen.
2. Versterking van de 'cross-sectorale samenwerking' tussen recreatie- en evenementenorganisaties, middenstand en horeca.
3. Initiatieven van bewoners en verenigingen die verzameld zijn in het waterplan, worden in overleg met bewoners en buurt zoveel mogelijk gerealiseerd.
4. Met behulp van het BOSS plan kunnen wij de buitenruimte aantrekkelijker maken en behouden.
- 5.1 Opstellen van een visie en kanskaart voor de kustlijn van Zeewolde.
- 5.2 Het Tulpeiland door ontwikkelen met horeca, watersport en waterrecreatie.
- 5.3 Binnen de ruimtelijke en natuurlijke kaders een kitesurfspot bij Zeewolde realiseren.
6. Met andere gebiedsbeheerders werken aan behoud en versterking van de mogelijkheden voor wandelen, fietsen en varen. Het fietsknooppuntennetwerk wordt geactualiseerd en fietsen wordt gestimuleerd. In coöperatief verband zullen we de waterplanten zoveel mogelijk blijven maaien.
7. Wij stimuleren en ondersteunen maatschappelijke organisaties en verenigingen bij het versterken van hun vrijwilligers- en bestuurlijk kader.
- 8.1 Wij continueren onze deelname aan het Jeugdfonds Sport & Cultuur en zetten in op de promotie van dit fonds.
- 8.2 Op basis van de sportnota en het Sport- en Beweegakkoord werken wij verder aan een verhoging van de sport en beweegdeelname, versterking van het sportaanbod voor alle doelgroepen, verenigingsleven en ongeorganiseerd sporten en bewegen in de openbare ruimte.
- 8.3 In samenwerking met de buurtsportcoaches en de sportsector werken wij verder aan het versterken en verstevigen van het sport- en beweegaanbod.
- 9.1 Met de buurtsportcoaches, het onderwijs, het Baken en de jeugd- en jongerenwerker blijven wij inzetten op de doelgroep jeugd door activiteiten te organiseren, ook naschools en in vakantieperiodes.
- 9.2 Onderzoek herintroduceren schoolzwemmen.
10. Wij stimuleren de ontwikkeling van een gevarieerd kunst- en cultuuraanbod.

Verbonden partijen bij dit programma

Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	Inwerking-tredingsdatum
Coöperatie Gastvrije Randmeren	Harderwijk	Behartiging bovengemeentelijke belangen natuurbescherming en recreatie binnen Veluwerandmeren-gebied	Aandelenbezit. Was lid gemeenschappelijke regeling	29 september 2011. Zie B&W besluit 4 januari 2022.	21 november 2013

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren bij dit programma

Besluit Begroting en Verantwoording									
NL in referentie									
Indicator	Eenheid	2019	2020	2021	jaar	Bron	Beschrijving	Taakveld	
Niet-sporters	%	n.b.	45,4	n.n.b.	49,3	Gezondheidsenquete (CBS RIVM)	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.	5	

www.waarstaatjegemeente.nl dd 02-09-2022

Wat mag het kosten?

	Rekening 2021	Begroting 2022 (na wijzigingen)				Begroting 2023			Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	
PROGS Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde											
TV51 Sportbeleid en activering	123	300	0	300	250	0	250	250	250	251	
TV52 Sportaccommodaties	976	1.519	-411	1.108	2.168	-1.194	974	974	970	968	
TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	212	304	0	304	329	0	329	320	320	320	
TV54 Musea	51	76	0	76	79	0	79	79	79	79	
TV55 Cultureel erfgoed	29	30	0	30	30	0	30	30	30	30	
TV56 Media	589	600	0	600	604	0	604	604	604	604	
TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.663	2.044	-4	2.039	1.783	-4	1.778	1.831	1.881	1.881	
PROGS Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde - Totaal	3.643	4.873	-415	4.458	5.243	-1.198	4.044	4.088	4.135	4.133	

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

Zie paragraaf 4.2 voor een nadere toelichting op de afwijkingen tussen begroting 2022 t/m de 11^e wijziging en de begroting 2023.

Meerjarenraming 2023 tot en met 2026

	Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROGS Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde												
TV51 Sportbeleid en activering	250	0	250	250	0	250	250	0	250	251	0	251
TV52 Sportaccommodaties	2.168	-1.194	974	2.168	-1.194	974	2.164	-1.194	970	2.163	-1.194	968
TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	329	0	329	320	0	320	320	0	320	320	0	320
TV54 Musea	79	0	79	79	0	79	79	0	79	79	0	79
TV55 Cultureel erfgoed	30	0	30	30	0	30	30	0	30	30	0	30
TV56 Media	604	0	604	604	0	604	604	0	604	604	0	604
TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.783	-4	1.778	1.836	-4	1.831	1.896	-4	1.881	1.886	-4	1.881
PROGS Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde - Totaal	5.243	-1.198	4.044	5.287	-1.198	4.088	5.333	-1.198	4.135	5.331	-1.198	4.133

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

2.7 Programma 6 - Zeewolde zorgzaam en solidair

Algemeen

Het programma omvat de middelen om voor inwoners bestaanszekerheid, maatschappelijke ondersteuning en zorg te organiseren.

Hoofdoelstelling

Wij streven naar kansengelijkheid en een inclusieve samenleving. Voor alle inwoners is het deel kunnen nemen aan de samenleving van Zeewolde van belang. Dit is niet voor alle inwoners vanzelfsprekend. De inzet van maatschappelijke ondersteuning en zorg aan jongeren, volwassenen en ouderen draagt daar aan bij door algemene voorzieningen of maatwerkvoorzieningen in te zetten. Ook het voorzien in bestaanszekerheid maakt deelnemen mogelijk. Samen met maatschappelijke organisaties en partners organiseren we maatschappelijke ondersteuning en bestaanszekerheid.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Jeugdbeleid Zeewolde 2018 en verder "Een sterke basis voor de jeugd"	Onbepaald	2017	Naar behoefte
Nota Lokaal samenspel in het kader van de WMO 2015	Onbepaald	2014	Naar behoefte
Beleidsnotitie Participatiewet "Van zorgen voor, naar zorgen dat ..."	2015 e.v.	2014	Naar behoefte
Uitwerking werkgeversdienstverlening "Niemand op de reservebank"	2015 e.v.	2015	Naar behoefte
Sociaal Domein Zeewolde – vanuit "nabij is beter" - doen wat nodig is!	2018 t/m 2022	2018	2023
Verbeterplan Toegang Jeugd	Onbepaald	2017	Naar behoefte
Samen@Zeewolde: vrijwilligersbeleid Zeewolde	2014-2020	2014	2023
Regionaal Kompas (Wmo)/Zorglandschap Wmo	t/m 2022	2017/2020	2023
Regionaal Beleidsplan Jeugdhulp Flevoland	Onbepaald	2015	Naar Behoefte
Beleidskader bestaanszekerheid en inkomensondersteuning	2018 t/m 2022	2018	2023
Oplegger schulddienstverlening	2020 t/m 2021	2019	2023
Kadernota nieuwe wet inburgering "Snel en volwaardig meedoen"	2022 t/m 2026	2021	2026

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten

1. Wij zetten de beweging in gang waarbij meer mensen in staat zijn voor zichzelf en voor elkaar te zorgen en waarbij hulp en ondersteuning goed geregeld is voor inwoners die dit het meest nodig hebben.

2. Hulp en ondersteuning is vindbaar, toegankelijk en zoveel als mogelijk in het voorliggend veld georganiseerd.
3. Wij willen dat iedere inwoner:
 - De mogelijkheid heeft om kansrijk op te groeien
 - Op weg is naar samenredzaamheid
 - Perspectief heeft op (betaald of onbetaald) werk
 - De mogelijkheid heeft om zelfstandig thuis te zijn
4. Wij hebben inzicht in trends, ontwikkelingen, resultaat en effect van onze prestaties en richten de informatievoorziening als groei-model in om te kunnen monitoren (heden), sturen (voorspellen) en verantwoorden (terugkijken).

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)?

- 1.1 In 2023 wordt een integrale nota Sociaal Domein (EHZM) voorgelegd aan de gemeenteraad van Zeewolde.
- 1.2 Met deze nota als basis wordt in 2023 gestart met het ontwikkelen van een lokale uitvoeringsagenda waarin:
 - een sociale netwerkkaart inzicht geeft in welke hulp en ondersteuning voor inwoners beschikbaar is. Tegelijkertijd ontstaat ook inzicht in wat ontbreekt.
 - samen met partners een bij Zeewolde passend voorliggend veld wordt ingericht waardoor inwoners op maat hulp en ondersteuning krijgen.
 - preventie en vroegsignalering een plaats krijgen met inzet van professionals en vrijwilligers.
 - wijk en buurtgericht werken in het sociaal domein vorm krijgt
 - er ruimte is voor nieuwe projecten die de gemeente Zeewolde stimuleert en ondersteunt.
- 2.1 Hulp en ondersteuning is vindbaar, toegankelijk en zoveel als mogelijk in het voorliggend veld georganiseerd.
- 2.2 Daarvoor gaan wij vanuit Welzijn Zeewolde door met de ingezette lijn en worden activiteiten en werkzaamheden uitgebreid en verdiept.
- 2.3 Volgt in 2023 een hernieuwd voorstel voor verbouwing van het gebouw de Meermin en Eclips om passende en toegankelijke ruimtes te creëren voor activiteiten en ontmoeting.
- 2.4 Op basis van een evaluatie wordt in 2023 een voorstel gedaan over de functie en de locatie van het vraaghuis.
- 2.5 Wij evalueren de werking van de toegang tot het sociaal domein en stellen bij in relatie tot actuele ontwikkelingen zoals beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
3. Wij willen dat iedere inwoner:
 - De mogelijkheid heeft om kansrijk op te groeien.
 - De tijdelijke formatie voor jongerenwerk is omgezet naar structurele formatie om de ingezette lijn te kunnen borgen.
 - De gemeente Zeewolde gaat als pilot gemeente uitvoering geven aan Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) in het kader van het IJslandse model.

- De gemeente Zeewolde zet het project kansrijke start door welke gericht is op de leeftijd 0-4.
 - De gemeente Zeewolde zet in op het stimuleren van een verbeterde samenwerking in de jeugdketen gericht op de thema's vroegsignalering, opvoeden/opgroeien en veiligheid.
 - Voor de uitoefening van toezicht en handhaving kinderopvang maken wij goede afspraken met de GGD over prioriteiten.
 - In 2022 is een start gemaakt met de herijking van de visie en de positionering van het team op de toegang tot jeugdhulp. Daar wordt deze bestuursperiode verder invulling aan gegeven.
 - In afstemming met de scholen en gemeenten op de Noordwest Veluwe krijgt de Maatschappelijke stage in 2023 een nieuwe impuls door middel van een nieuw convenant.
 - Op weg is naar samenredzaamheid.
 - Wij zetten nieuwe vormen van participatie in en nodigen inwoners uit om eventueel taken van de gemeente op gebied van zorg en welzijn over te nemen via de "Right to Challenge". Voor participatie wordt ook de Jeugd- en scholierenraad ingezet.
 - Gemeente Zeewolde ontwikkelt een lokale inclusie agenda op basis van het VN-verdrag voor de rechten van de mens.
 - Het landelijke programma één tegen eenzaamheid wordt in Zeewolde voortgezet. Mensen die 75 jaar worden, krijgen een uitnodiging voor een ontmoetmoment.
 - De eerste stappen worden gezet om samen met de kerken een lokale kerkenvisie op te stellen.
 - Voor vluchtelingen en statushouders die in Zeewolde komen wonen organiseren wij een warm welkom.
 - Perspectief heeft op (betaald of onbetaald) werk.
 - Voor mensen die minder vermogend zijn wordt gekeken hoe zij door een financiële bijdrage van de gemeente kunnen bijdrage aan de energietransitie.
 - In afstemming met de scholen en gemeenten in Zeewolde en op de Noordwest Veluwe zoeken wij manieren om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt vorm te geven.
 - Actieve vrijwilligers faciliteren wij met een vrijwilligersverzekering en een gratis VOG-verklaring.
 - De mogelijkheid heeft om zelfstandig thuis te zijn.
 - Er komt een voorstel hoe de gemeente Zeewolde invulling kan geven aan de Blijverslening.
 - Het huidige mantelzorgbeleid wordt voortgezet waarbij er aandacht blijft voor jonge mantelzorgers. Er wordt wel onderzocht welke zaken verbeterd moeten worden.
- 4.1 Gebruik maken van data.
- 4.2 De sturings- en informatiebehoefte binnen het Sociaal Domein wordt in beeld gebracht (verantwoorden, monitoren en sturen).
- 4.3 Op basis van de informatiebehoefte wordt een plan informatievoorziening gemaakt.
- 4.4 Op basis van het plan informatievoorziening en de uitvoeringsagenda genoemd onder 1 worden processen, verordeningen, beleidsregels en zo nodig regels rondom inkoop en subsidie aangepast.
- 4.5 Het meten van klanttevredenheid is onderdeel van de informatiebehoefte.

Verbonden partijen bij dit programma

Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	Inwerking-tredingsdatum
Meerinzicht	Ermelo	Bedrijfsvoeringstaken; waaronder de heffing en invordering van belastingen. Taken Sociaal Domein	Lid gemeenschappelijke regeling	12-12-2013	1 januari 2015: fase 1 Bedrijfsvoering. 1 januari 2018: fase 2 Bedrijfsvoering en taken Sociaal Domein
Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland	Almere	Regionale samenwerking op het gebied van Jeugd en Wmo	Centrum gemeenteconstructie	Oktober 2014	1 januari 2015

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren bij dit programma

Besluit Begroting en Verantwoording								
Indicator	Eenheid	2019	2020	2021	NL in referentie	Bron	Beschrijving	Taakveld
					jaar			
Banen	per 1.000 inw 15-64jr	786,8	800,5	821,4	805,5	LISA	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar.	6
Netto arbeidsparticipatie	%	73,3	73,9	75,5	70,4	CBS - Arbeidsdeelnemers	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.	6
Bijstandsuitkeringen	per 10.000 inw 18jr eo	208,1	282,2	247,3	431,7	CBS - Participatie Wet	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.	6
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inw 15-74jr	235,9	216,2	n.n.b.	202	CBS - Participatie Wet	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-74 jaar.	6
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 10.000 inw	480	500	500	n.n.b.	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op een aantal gemeenten in een peilperiode(hier 2018).	6
% kinderen in armoede	%	4	4	n.n.b.	6	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	6
% werkloze jongeren	%	1	2	n.n.b.	2	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).	6
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	13,8	12,7	15,7	12,9	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar. 1 hlfj 2017	6
Jongeren met jeugdreclassering	%	0,3	0,3	0,4	0,3	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar). 1e hlfj 2017	6
Jongeren met jeugdbescherming	%	1,2	1,4	1,6	1,2	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar. 2e hlfj 2016	6

www.waarstaatjegemeente.nl dd 02-09-2022

Wat mag het kosten?

	Rekening	Begroting 2022 (na wijzigingen)			Begroting 2023			Begroting	Begroting	Begroting
	2021	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	2024	2025	2026
PROG6 Zeewolde zorgzaam en solidair										
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	1.119	2.045	-78	1.967	2.051	-178	1.873	1.872	1.869	1.875
TV62 Wijkteams	2.808	2.422	0	2.422	2.341	0	2.341	2.341	2.341	2.341
TV63 Inkomensregelingen	608	5.924	-5.526	398	6.095	-4.792	1.304	1.348	1.310	1.306
TV64 Begeleide participatie	388	382	0	382	385	0	385	385	385	385
TV65 Arbeidsparticipatie	720	717	0	717	770	0	770	772	771	771
TV66 Maatwerkvoorziening (WMO)	685	604	-175	429	636	-175	461	461	406	405
TV671 Maatwerkdienstverlening 18+	3.363	3.749	0	3.749	3.717	0	3.717	3.717	3.717	3.717
TV672 Maatwerkdienstverlening 18-	7.252	6.632	0	6.632	6.934	0	6.934	6.934	6.934	6.934
TV682 Ge-escalaerde zorg 18-	808	624	0	624	731	0	731	731	731	731
PROG6 Zeewolde zorgzaam en solidair - Totaal	17.750	23.099	-5.778	17.321	23.660	-5.144	18.515	18.560	18.463	18.464

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

Zie paragraaf 4.2 voor een nadere toelichting op de afwijkingen tussen begroting 2022 t/m de 11^e wijziging en de begroting 2023.

Meerjarenraming 2023 tot en met 2026

	Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG6 Zeewolde zorgzaam en solidair												
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	2.051	-178	1.873	2.050	-178	1.872	2.047	-178	1.869	2.053	-178	1.875
TV62 Wijkteams	2.341	0	2.341	2.341	0	2.341	2.341	0	2.341	2.341	0	2.341
TV63 Inkomensregelingen	6.085	-4.792	1.304	6.253	-4.906	1.348	6.358	-5.048	1.310	6.422	-5.116	1.306
TV64 Begeleide participatie	385	0	385	385	0	385	385	0	385	385	0	385
TV65 Arbeidsparticipatie	770	0	770	772	0	772	771	0	771	771	0	771
TV66 Maatwerkvoorziening (WMO)	636	-175	461	636	-175	461	636	-231	406	636	-231	405
TV671 Maatwerkdienstverlening 18+	3.717	0	3.717	3.717	0	3.717	3.717	0	3.717	3.717	0	3.717
TV672 Maatwerkdienstverlening 18-	6.934	0	6.934	6.934	0	6.934	6.934	0	6.934	6.934	0	6.934
TV682 Ge-escaleerde zorg 18-	731	0	731	731	0	731	731	0	731	731	0	731
PROG6 Zeewolde zorgzaam en solidair - Totaal	23.660	-5.144	18.515	23.818	-5.258	18.560	23.919	-5.456	18.463	23.990	-5.525	18.464

(Bedragen x € 1.000,-)

-/ = voordeel

2.8 Programma 7 - Duurzaam en gezond Zeewolde

Algemeen

Het programma omvat de middelen voor het in beweging krijgen van de lokale samenleving op het gebied van duurzaamheid en energie en het bevorderen van de algemene, lichamelijke en geestelijke gezondheid van de inwoners van Zeewolde.

Hoofddoelstelling

Wij streven naar kansengelijkheid en een inclusieve samenleving. De gemeente is verantwoordelijk voor de bewaking, bescherming en bevordering van de gezondheid van inwoners. Op gezondheidsachterstanden hebben wij als gemeente niet altijd invloed, wel streven we na, voor de inwoners die het treft, inclusie in de samenleving voor iedereen mogelijk te maken. Wij vinden het erg belangrijk om goed te zorgen voor onze leefomgeving voor nu en alle generaties na ons, en willen vol ambitie toewerken naar een klimaatneutrale samenleving. De weg daar naar toe moet voor iedereen haalbaar en betaalbaar zijn.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen Zeewolde 2021	Onbepaald	2021	Naar behoefte
Duurzaamheidsprogramma 2017-2025: "Het toevoegen van waarde aan mens, leefomgeving en economie"	2017 t/m 2025	2017	2023
Energievisie 2017-2030	2017 t/m 2030	2017	Naar behoefte
Lokaal Gezondheidsbeleid Zeewolde	2018 t/m 2021	2018	2023
Gemeentelijk Rioleringsplan	2022 t/m 2025	2021	2025
Energie Uitvoeringsprogramma	2019 t/m 2022	2018	2023

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten

1. Wij werken aan een sterke verbinding tussen het sociale domein en het gezondheidsdomein.
2. Met een preventieve aanpak willen wij verslaving (in de breedste zin van het woord) van inwoners voorkomen.
3. Wij willen in Zeewolde de restafvalstroom reduceren naar de landelijke eis van 30 kg per persoon per jaar.

4. Wij vinden duurzaamheid een belangrijk thema en willen de komende vier jaar hard werken aan onze duurzaamheidsambities.

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)?

- 1.1 In 2023 wordt een nota gezondheidsbeleid voorgelegd aan de gemeenteraad waarin de verbinding met het sociale- en fysieke domein gemaakt wordt.
- 1.2 In beeld brengen wat in Zeewolde achterliggende oorzaken (onder meer de financiële situatie binnen huishoudens) zijn van gezondheidsachterstanden en daarop een aanpak ontwikkelen.
- 1.3 Oog hebben voor de hedendaagse situatie waarbij de kosten voor levensonderhoud stijgen en zo nodig de doelgroepen in het (minima)beleid van Zeewolde herdefiniëren.
- 1.4 Wij willen accommodaties beter toegankelijk maken voor mensen met een beperking.
- 1.5 De gemeente Zeewolde gaat een inclusiepanel inrichten met mensen met een beperking die de gemeente gevraagd en ongevraagd helpt om de binnen- en buiten ruimte zo toegankelijk mogelijk te maken.
2. Samen met maatschappelijke partners, scholen en sportverenigingen stellen wij een lokaal preventieakkoord gezondheid op.
3. Wij gaan door middel van voorlichting/educatie het belang van het reduceren van restafval aan de Zeewoldense bevolking vertellen, samen met de inwoners willen wij dit bereiken.
- 4.1 Wij stellen een nieuw beleidsplan Duurzaamheid op waarin de ambities op duurzaamheid en het toewerken naar klimaatneutraal uiteen gezet zijn inclusief de daarvoor benodigde middelen en formatie.
- 4.2 Wij onderzoeken of het meerwaarde kan hebben dat Zeewolde Sustainable Development Goals Gemeente wordt en waar duurzaamheid/energie raakvlakken kan krijgen met andere beleidsterreinen.
- 4.3 Bij nieuwbouwprojecten hebben wij oog voor duurzaam bouwen, natuurinclusief bouwen en klimaatbestendigheid.
- 4.4 Wij stimuleren initiatieven naar een aardgasloze toekomst, met bijvoorbeeld het Energieloket voor advies en duurzaamheidsleningen voor het investeren in duurzaamheidsmaatregelen.
- 4.5 In vervolg op de vastgestelde Transitievisie Warmte zullen in deze collegeperiode in 3 buurten via een participatieproject met inwoners en andere belanghebbende partijen wijkuitvoeringsplannen opgesteld worden.

Verbonden partijen bij dit programma

Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	Inwerking-tredingsdatum
NV Huisvuilcentrale Alkmaar	Alkmaar	Afvalverwerking / energieleverancier	Aandelenbezit (risicodragende deelneming)		Oktober 2002
GGD Flevoland	Lelystad	Gezondheidszorg	Lid gemeenschappelijke regeling	29 november 2007	1 januari 2008
Omgevingsdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek	Lelystad	Uitvoering milieutaken	Lid gemeenschappelijke regeling	26 april 2012	26 april 2012

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren bij dit programma

Besluit Begroting en Verantwoording										
Indicator	Eenheid	2019	2020	2021	NL in referentie jaar	Bron	Beschrijving	Taakveld		
Fijn huishoudelijk restafval	kg	142	123	n.n.b.	170	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	De hoeveelheid niet gescheiden ingezameld restafval per bewoner per jaar (kg)	7		
Hernieuwbare elektriciteit	%	355,7	355,8	n.n.b.	26,8	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	7		

www.waarstaatjegemeente.nl dd 02-09-2022

Wat mag het kosten?

	Rekening 2021	Begroting 2022 (na wijzigingen)			Begroting 2023			Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde										
TV71 Volksgezondheid	1.112	1.224	0	1.224	1.269	0	1.269	1.278	1.287	1.296
TV72 Riolering	-144	1.094	-1.307	-213	1.221	-1.452	-231	-225	-219	-185
TV73 Afval	-394	2.471	-3.005	-534	2.765	-3.333	-568	-576	-580	-587
TV74 Milieubeheer	1.230	1.694	-353	1.341	1.326	-58	1.268	1.066	880	895
TV75 Begraafplaatsen en crematoria	9	107	-107	0	108	-105	3	-8	-8	-8
PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde - Totaal	1.813	6.589	-4.772	1.818	6.688	-4.948	1.741	1.535	1.360	1.411

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

Zie paragraaf 4.2 voor een nadere toelichting op de afwijkingen tussen begroting 2022 t/m de 11^e wijziging en de begroting 2023.

Meerjarenraming 2023 tot en met 2026

	Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde												
TV71 Volksgezondheid	1.269	0	1.269	1.278	0	1.278	1.287	0	1.287	1.296	0	1.296
TV72 Riolering	1.221	-1.452	-231	1.243	-1.468	-225	1.265	-1.485	-219	1.294	-1.479	-185
TV73 Afval	2.765	-3.333	-568	2.941	-3.517	-576	3.014	-3.595	-580	3.082	-3.669	-587
TV74 Milieubeheer	1.326	-58	1.268	1.124	-58	1.066	938	-58	880	953	-58	895
TV75 Begraafplaatsen en crematoria	108	-105	3	97	-105	-8	97	-105	-8	97	-105	-8
PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde - Totaal	6.688	-4.948	1.741	6.684	-5.148	1.535	6.602	-5.242	1.360	6.722	-5.311	1.411

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

2.9 Programma 8 - Ruimte en wonen in Zeewolde

Algemeen

Het programma omvat de zorg voor kwalitatief hoogwaardige ruimtelijke ontwikkeling van zowel de bebouwde omgeving als ook het buitengebied en het woonbeleid.

Hoofddoelstelling

Wij streven naar toekomstbestendige, duurzame woningbouw met veel aandacht voor alle ruimtelijke belangen. In het reeds bebouwde gebied streven wij naar het behoud van een prettige en veilige woonomgeving. Dat betekent dat er aandacht is voor verschillende bouwvormen. Wij betrekken bewoners bij de ontwikkeling van woningbouwlocaties.

Vastgestelde beleidskaders

Voor de uitvoering van het beleid zijn de volgende bestuurlijke kaders van belang:

Kader	Looptijd	Vastgesteld	Actualisatie
Woonvisie	2020 t/m 2025	2020	2025
Vastgestelde bestemmingsplannen	10 jaar	Divers	1 keer per 10 jaar
Structuurvisie	t/m 2022	2013	2022

Wat willen we bereiken (effecten)?

Speerpunten

1. Nieuwe woonconcepten krijgen een kans.
2. Wij zorgen voor huisvesting voor verschillende doelgroepen, zoals starters, ouderen, alleenstaanden en minder zelfredzame inwoners, samen met inwoners en ondernemers.

Wat gaan we daarvoor doen (prestaties)?

1. In de Polderwijk en nog te ontwikkelen inbreidingslocatie Vlierbes wordt hier verder invulling aan gegeven.
- 2.1 In de Polderwijk en in het centrum worden op dit moment woningen gebouwd en opgeleverd met een passend aanbod voor de diverse doelgroepen. Basis hiervoor zijn het bestemmingsplan Polderwijk en de uitgangspunten van de recent vastgestelde woonvisie.
- 2.2 Wij kijken naar de mogelijkheden om Oosterwold te ontwikkelen.
- 2.3 Wij onderzoeken de beschikbaarheid van geschikte bouw- en woonlocaties.
- 2.4 Wij werken aan participatiebeleid (onder de Omgevingswet) om inwoners bij ontwikkelingen te betrekken.

Verbonden partijen bij dit programma

Naam verbonden partij	Gevestigd	Doel	Soort deelname	Raadsbesluit	In werking tredingsdatum
Gebieds-ontwikkeling Oosterwold	Almere	Uitvoering geven aan gebieds-ontwikkeling Oosterwold	Centrumgemeente-constructie	September 2013	1 januari 2014

Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Beleidsindicatoren bij dit programma

Besluit Begroting en Verantwoording										
Indicator	Eenheid	2020	2021	2022	NL in referentie jaar	Bron	Beschrijving	Taakveld		
Woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	713	785	1032	n.n.b.	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	8		
Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	782	854	1111	n.n.b.	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	8		
WOZ-waarde woningen	dzd euro	265	305	n.n.b.	290	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.	8		
Nieuwbouw woningen	aantal per 1.000 woningen	17,3	34,2	n.n.b.	8,9	ABF - Systeem Woningvoorraad	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.	8		
Demografische druk	%	61	62,2	61,4	70,3	CBS - Bevolkingsstatistiek	De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.	8		

www.waarstaatjegemeente.nl dd 02-09-2022

Wat mag het kosten?

	Rekening 2021	Begroting 2022 (na wijzigingen)			Begroting 2023			Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde										
TV81 Ruimtelijke ordening	171	446	-25	421	405	-150	255	255	255	255
TV82 Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	-5.129	8.780	-8.774	7	7.495	-7.422	73	73	73	73
TV83 Wonen en bouwen	-1.117	558	-1.517	-959	587	-1.270	-683	-713	-713	-713
PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde - Totaal	-6.076	9.785	-10.316	-531	8.487	-8.842	-355	-385	-385	-385

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

Zie paragraaf 4.2 voor een nadere toelichting op de afwijkingen tussen begroting 2022 t/m de 11^e wijziging en de begroting 2023.

Meerjarenraming 2023 tot en met 2026

	Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde												
TV81 Ruimtelijke ordening	405	-150	255	405	-150	255	405	-150	255	405	-150	255
TV82 Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	7.495	-7.422	73	5.900	-5.827	73	5.929	-5.856	73	4.849	-4.777	73
TV83 Wonen en bouwen	587	-1.270	-683	557	-1.270	-713	557	-1.270	-713	557	-1.270	-713
PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde - Totaal	8.487	-8.842	-355	6.862	-7.247	-385	6.891	-7.276	-385	5.811	-6.197	-385

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

3. Paragrafen

Algemeen

Met de paragrafen (welke verplicht deel uitmaken van de Programmabegroting) wordt inzicht gegeven in het beleid voor diverse beheersmatige processen. Deze paragrafen zijn van belang voor de realisatie van de raadsprogramma's en ze geven aanvullende informatie voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente op de korte en (middel)lange termijn.

Inhoudelijk is bij het schrijven van de paragrafen aansluiting gezocht bij lopende en te verwachten ontwikkelingen voor dat jaar. Indien mogelijk wordt in de paragrafen verwezen naar relevante beleidsnota's c.q. beheerplannen.

De volgende paragrafen zijn verplicht onderdeel van de Programmabegroting:

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid
- Uitgaande subsidies

In elke paragraaf geven wij een korte beschrijving van de doelstelling van de betreffende paragraaf, gevolgd door een beschrijving van het gemeentelijke beleid.

3.1 Lokale heffingen

Algemeen

Naast de algemene uitkering uit het Gemeentefonds en de specifieke uitkeringen van het Rijk zijn de lokale heffingen een belangrijk onderdeel van de gemeentelijke inkomsten. Deze inkomsten kennen zowel een ongebonden karakter (algemeen dekkingsmiddel) als een gebonden karakter (specifieke heffingen).

Deze paragraaf behandelt de belangrijkste uitgangspunten ten aanzien van de verschillende gemeentelijke heffingen (tarievenbeleid), geeft daarnaast een overzicht op hoofdlijnen evenals een aanduiding van de lokale belastingdruk en tenslotte een korte beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Gemeentelijke heffingen

De paragraaf Lokale heffingen heeft zowel betrekking op heffingen waarvan de besteding gebonden als ongebonden is.

- Gebonden heffingen liggen in de sfeer van de retributies ter dekking van specifieke kosten, zoals de rioolheffing en afvalstoffenheffing met daaraan gekoppeld het vraagstuk van de kostendekkendheid van de tarieven.
- Ongebonden heffingen met het karakter van algemeen dekkingsmiddel zijn bijvoorbeeld de onroerende zaakbelastingen, forensen- en toeristenbelasting.

Hierbuiten valt de zogeheten Bedrijven Investeringszones (BIZ), omdat de gemeente bij deze regeling alleen een rol heeft voor de heffing, de ontvangen gelden worden rechtstreeks doorgesluisd naar een speciaal voor de BIZ opgerichte vereniging of stichting. Voor Zeewolde is dit de Stichting Ondernemersfonds Centrum Zeewolde.

Gehanteerde beleidsuitgangspunten

De gehanteerde beleidsuitgangspunten (zowel wetgeving als uitvoeringsregels) zijn:

- Waar mogelijk streven naar kostendekkende tarieven en heffingen;
- Het streven blijft de lasten voor inwoners en bedrijven zo laag mogelijk te houden, passend bij het gewenste voorzieningenniveau;
- Trendmatige verhogingen (de reële trendmatige groei van het bruto binnenlands product (BBP) plus de prijsontwikkeling) van de door de gemeente te heffen belastingen worden doorgevoerd.

Overzicht op hoofdlijnen

In de gemeente Zeewolde zijn de volgende belastingen en heffingen te onderscheiden.

- Onroerende zaakbelastingen
- Afvalstoffenheffing
- Rioolrechten
- Lijkbezorgingsrechten
- Leges, o.a. burgerzaken, bouwleges en diverse andere leges
- Toeristenbelasting
- Forensenbelasting
- Marktgeden
- Havengelden

Inkomsten lokale heffingen

Tarieven (ongebonden) (bedragen x € 1.000,-)					
Belastingsoort	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023 primitief	Begroting 2024 primitief	Begroting 2025 primitief	Begroting 2026 primitief
Forensenbelasting	390	402	402	402	402
Onroerende zaakbelastingen	8.145	10.935	11.000	11.058	11.116
Toeristenbelasting	3.140	2.970	2.970	2.970	2.970
Subtotaal	11.675	14.307	14.372	14.430	14.488
Tarieven (gebonden) (bedragen x € 1.000,-)					
Belastingsoort	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023 primitief	Begroting 2024 primitief	Begroting 2025 primitief	Begroting 2026 primitief
Afvalstoffenheffing	3.005	3.175	3.218	3.254	3.291
Bouwvergunningen	1.510	1.263	1.263	1.263	1.263
Burgerzaken	291	301	389	389	387
Havengelden	2	2	2	2	2
Lijkbezorgingsrechten	107	105	105	105	105
Marktgelden	15	15	15	15	15
Overige heffingen (leges APV enz.)	70	145	145	145	145
Rioolrechten	1.305	1.452	1.468	1.485	1.485
Subtotaal	6.305	6.458	6.605	6.658	6.693
Totaal	17.980	20.765	20.977	21.088	21.181

De onroerende zaakbelastingen zijn als algemeen dekkingsmiddel verreweg de belangrijkste belastingsoort.

Onroerende zaakbelasting

De OZB-tarieven worden zoals genoemd onder de gehanteerde beleidsuitgangspunten (tarievenbeleid) verhoogd met de trendmatige groei van de prijs nationale bestedingen (pNb).

De tarieven worden naar een percentage van de vastgestelde WOZ waarde berekend.

Tarieven OZB

Soort belasting	Tarief 2020	Tarief 2021	Tarief 2022
Eigendom woningen	0,1304 %	0,1474 %	0,1474%
Eigendom niet woningen	0,1865 %	0,2108 %	0,2108%
Gebruik niet woningen	0,1483 %	0,1676 %	0,1676%

De gemeente Zeewolde is aangesloten op de Landelijke Voorziening Waarde Onroerende zaken (LV WOZ) De WOZ waarden van alle woningen zijn daar nu op te vragen, vooralsnog blijven de waarden van de bedrijfsgebouwen vertrouwelijk. Het Kadaster is de beheerder van de LV WOZ.

Afvalstoffenheffing

Bij de afvalstoffenheffing is een kostendekkendheid van 100% het uitgangspunt. De Egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing wordt gebruikt om afwijkingen boven of onder een percentage van 100% op te vangen.

Afvalstoffenheffing	2023
Kosten taakveld Afval	2.673.900
Netto kosten taakvelden	2.673.900
Toe te rekenen kosten:	
BTW	561.519
Doorbelastingen	130.658
Totaal toe te rekenen kosten	692.177
Totale kosten	3.366.077
Opbrengst	3.175.400
Dekkingspercentage	94%

Rioolheffing

De gemeente is op basis van de Wet Milieubeheer verplicht om een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) te hebben. Hierin wordt beschreven hoe het afvalwater doelmatig wordt ingezameld en getransporteerd en voor welke prijs dit kan. De tarieven voor de riolrechten mogen niet meer dan kostendekkend zijn. In het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP) 2015/2021 wordt aan de hand van meerjarige onderhoudsprogramma's en vigerende wetgeving, de toekomstige kosten en inkomsten ontwikkeling voor het beheer en onderhoud van de afvalwater stelsel in beeld gebracht. Hieronder vallen in hoofdlijnen de systemen voor de afvoer van het sanitaire water, regenwater en grondwater in de gemeentelijke en openbare terreinen. Grondwaterbeheer is ook onderdeel van het VGRP op basis van de Waterwet.

Rioolheffing	2023
Kosten taakveld Riool	1.130.000
Netto kosten taakvelden	1.130.000
Toe te rekenen kosten:	
BTW	203.700
Doorbelastingen	24.545
Totaal toe te rekenen kosten	228.245
Totale kosten	1.358.245
Opbrengst	1.451.800
Dekkingspercentage	107%

Bij de rioolheffing is een kostendekkendheid van 100% het uitgangspunt. De Egalisatievoorziening Rioolheffing wordt gebruikt om afwijkingen boven of onder een percentage van 100% op te vangen.

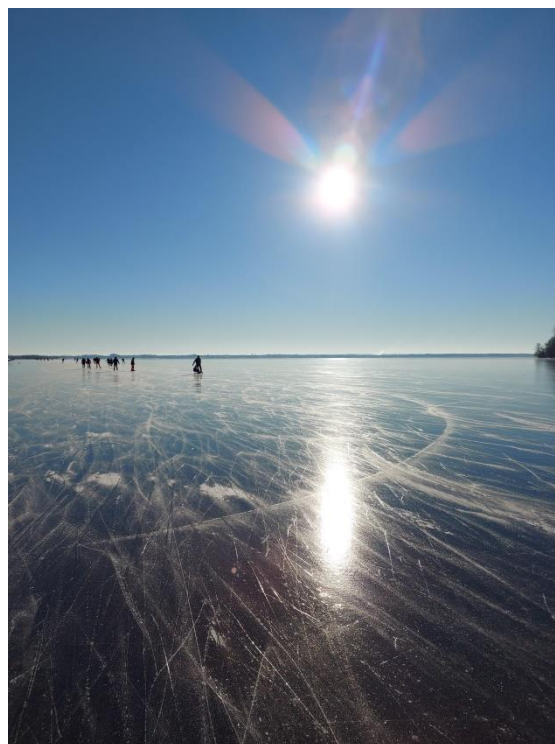
Lijkbezorgingsrechten

De lijkbezorgingsrechten zijn niet kostendekkend. Gezien de bevolkingssamenstelling is het ook niet voor de hand liggend om de tarieven in een kort tijdsbestek te verhogen tot een kostendekkend tarief.

Leges

Leges kunnen volgens de Gemeentewet worden geheven ter zake van een door de gemeente geleverde dienst. Meest aansprekende voorbeelden zijn de leges voor het verstrekken van een rijbewijs, paspoort of bouwvergunning (de huidige WABO).

Enkele legestarieven, van vooral burgerzaken, worden door het Rijk vastgesteld en kunnen door de gemeente niet worden beïnvloed. Tarieven met betrekking tot de Grootschalige Basiskaart Nederland (GBKN) worden daarentegen, op basis van landelijke gegevens en afspraken in regionaal verband, door de raad vastgesteld bij de Legesverordening. De leges mogen, in zijn geheel, niet meer dan 100% kostendekkend zijn. De nieuwe omgevingswet 2023 wordt toegepast in de legesverordening 2023

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Heffing vindt conform de verordening plaats per overnachting per persoon; voor vaste standplaatsen wordt een forfaitair tarief gehanteerd voor bijvoorbeeld een jaar- of seizoenplaats (rekening houdend met het type seizoenplaats). De recreatieondernemers berekenen deze kosten door aan hun gasten en betalen de belasting aan de gemeente.

Forensenbelasting

Deze belasting wordt geheven bij natuurlijke personen die geen hoofdverblijf in de gemeente hebben en op meer dan 90 dagen van het belastingjaar voor zich of zijn gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houdt.

Marktgelden

Onder de naam marktgeld wordt een recht geheven voor het innemen van een standplaats op de wekelijkse markt in de gemeente.

Havengelden

De geheven havengelden zijn lager dan de bijbehorende lasten. Uw Raad heeft ingestemd met de vaststelling van het voor dit onderwerp niet kostendekkende tarief. Overigens zijn de kosten en opbrengsten hieromtrent marginaal.

Vergelijkend overzicht woonlasten 2022

	Eigenaar-bewoner			Huurder		
Gemeente	Woonlasten eenpersoons-huishoudens in €	Woonlasten Meerpersoons-huishoudens in €	Rang lijst nummer meerpersoons-huishoudens ten opzichte van alle gemeenten in Nederland	Woonlasten eenpersoons-huishoudens in €	Netto woonlasten Meerpersoons-huishoudens in €	Rang lijst Nummer meerpersoons-huishoudens ten opzichte van alle gemeenten in Nederland
Harderwijk	653	724	11	257	329	83
Ermelo	1098	1183	337	350	435	189
Bunschoten	749	776	31	421	448	199
Zeewolde	1032	1111	321	414	493	242
Nunspeet	707	767	29	168	228	12
Oldebroek	803	853	100	374	424	180
Elburg	739	828	77	387	475	225
Dronten	850	920	189	418	488	238
Almere	900	920	191	371	391	142
Nijkerk	658	679	4	170	191	2
Lelystad	827	976	251	385	534	280
Eemnes	858	1107	317	344	593	326
Huizen	757	849	95	276	367	116
Noordoostpol der	796	838	85	411	453	205
Urk	942	942	214	496	496	244

In de ranglijstvolgorde heeft nummer 1 de laagste woonlasten. In de woonlasten zijn begrepen de OZB, rioolrecht en afvalstoffenheffing en woningen met een gemiddelde waard (bron: Coelo-atlas).

Het is niet automatisch zo dat gemeenten met hoge bruto woonlasten ook meer overhouden aan de opgelegde belastingen. Gemeenten met een relatief waardevol onroerend goed bestand ontvangen een lagere uitkering vanuit het gemeentefonds dan gemeenten met een relatief minder waardevol onroerend goed bestand. Zij worden geacht meer uit hun eigen belastinginkomsten te kunnen financieren. Daarom wordt de gemiddelde OZB opbrengst gecorrigeerd voor het feit dat er verevening van belastingcapaciteit plaatsvindt. De zo berekende netto-woonlasten geven weer wat de gemeente per saldo overhoudt aan de belastingheffing. De woonlastenonderzoek wordt jaarlijks rond juni bekend gemaakt in het zo genoemde COELO rapport. Dit is een onderzoek van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden(COELO) van de Faculteit Economie en Bedrijfskunde van de Rijksuniversiteit Groningen.

Kwijtscheldingsbeleid

De voorwaarden waarbinnen de gemeente kwijtschelding kan verlenen aan natuurlijke personen zijn door het Rijk in onder meer de Invorderingswet en bijbehorende Uitvoeringsregeling strak omschreven. Kwijtschelding kan alleen worden verleend indien het een aanslag betreft voor de onroerende zaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolrechten. De overige heffingen zijn uitgesloten van kwijtschelding.

Bij de beoordeling van verzoeken om kwijtschelding wordt de 100%-norm gehanteerd. Dit betekent dat, om in aanmerking te komen voor kwijtschelding, het inkomen niet hoger mag liggen dan 100% van het bijstandsniveau. Vervolgens vindt er een vermogenstoets plaats.

Aanvragen worden getoetst bij het Inlichtingenbureau. Deze toets is niet alleen een vermogenstoets, maar ook een inkomenstoets.

Vanaf 2017 wordt er gewerkt met een “verkort formulier” en wordt er maandelijks door het Inlichtingenbureau bekeken of iemand voor automatische kwijtschelding in aanmerking komt. Het Inlichtingenbureau werkt met inkomens- en vermogensgegevens die ouder zijn dan een half jaar en om zorgvuldig te bekijken of iemand toch voor kwijtschelding in aanmerking komt wordt de aanvrager in de gelegenheid gesteld om een “uitgebreid formulier” in te vullen en met alle gevraagde bijlagen terugsturen. Er wordt dan handmatig bekeken of de aanvrager voor kwijtschelding in aanmerking komt.

Verzoeken om kwijtschelding	2019	2020	2021	2022 per 1 augustus
Aantal verzoeken	443	402	385	362
Volledig toegekend	316	309	306	282
Gedeeltelijk toegekend	12	7	4	10
Afgewezen	62	42	44	38
Nog in behandeling	0	0	0	4
Buiten behandeling gesteld	53	44	31	28
Aanvragen door ondernemers	8	3	3	5

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De paragraaf weerstandsvermogen geeft aan hoe goed de begroting bestand is tegen financiële tegenvallers. Daartoe is inzicht nodig in de omvang van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit.

Om inzicht te krijgen in de robuustheid van de financiële documenten van de gemeente bepaalt artikel 11 van de BBV dat in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing een relatie wordt gelegd tussen de weerstandscapaciteit en de risico's.

Algemeen

De raad van Zeewolde heeft in maart 2021 de nieuwe nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing 2021-2024 vastgesteld. Daarin staan de kaders waarmee in de paragraaf wordt gewerkt. Naast de toepassing van deze kaders worden de risico's jaarlijks tweemaal geactualiseerd in afstemming met het management, bestuur en raad.

Ratio's kengetallen

Met het vaststellen van de wijzigingen in het "Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en gemeenten" (BBV) op 5 maart 2016 is het opnemen van een aantal kengetallen verplicht.

De berekenwijze van de kengetallen is vastgelegd in een ministeriële regeling.

Mede op basis van deze kengetallen dient de paragraaf een analyse te geven van de financiële positie van de gemeente.

Kengetallen	Signaleringswaarden GTK 2022 Gemeenten			Jaarstukken		Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%	-44%	-24%	-47%	-35%	-48%	-81%	-108%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen	< 90%	90 - 130%	> 130%	-50%	-30%	-54%	-43%	-56%	-89%	-117%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%	74%	70%	77%	77%	79%	80%	81%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%	-2%	0%	0%	3%	3%	3%	0%
Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%	55%	43%	35%	40%	30%	5%	-13%
Belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%	101%	105%	123%	PM	PM	PM	PM

Het percentage genoemd in de kolom Begroting 2022, onderdeel belastingcapaciteit, is afkomstig uit het Coelorapport 2022.

- De netto-schuldquote vergelijkt de leningen van de gemeente (met aftrek van de geldelijke bezittingen) met de totale baten van de jaarrekening. Hiermee geeft deze indicator inzicht in de mate waarin de jaarrekening "vastligt" door rente en aflossing. De tabel hierboven presenteert hiernaast ook de schuldquote gecorrigeerd voor (eventuele) leningen die de gemeente heeft uitstaan (deze middelen vloeien immers op termijn terug).

	Categorie
Netto schuldquote	Minst risicovol
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	Minst risicovol

- De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de gemeentelijke bezittingen (balanstotaal) is gefinancierd uit eigen middelen (eigen vermogen).

	Categorie
Solvabiliteit	Minst risicovol

- De indicator “structurele exploitatieruimte” geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte (structurele baten minus structurele lasten) zich verhoudt tot de totale gerealiseerde baten. Dit laat zien in hoeverre gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen.

	Categorie
Structurele exploitatieruimte	Minst risicovol

- Het financiële kengetal “grondexploitatie” geeft aan hoe groot de investeringen in grondposities (boekwaarde) zijn ten opzichte van de jaarlijkse baten. De paragraaf grondbeleid en het Meerjaren Perspectief Grondexploitaties (MPG) bieden hierin meer inzicht.

	Categorie
Grondexploitatie	Divers, afhankelijk van begrotingsjaar

- De indicator “belastingcapaciteit” of “woonlasten meerpersoonshuishouden” drukt uit hoe de woonlasten (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) zich verhouden tot het gewogen landelijk gemiddelde. Hoge woonlasten ten opzichte van het landelijk gemiddelde drukken uit in hoeverre de gemeente al de eigen inkomsten aanspreekt en dus ook beperkt is in het verkrijgen van extra inkomsten.

	Categorie
Belastingcapaciteit	Meest risicovol

De indicatoren en normen zijn een grofmazig instrument om een uitspraak te kunnen doen over de financiële positie van een gemeente. Als een indicator matig scoort of meerdere jaren op rij verslechtert, kan dit aanleiding zijn om bij te sturen. De bovenstaande indicatoren verhouden zich echter goed tot de normen. Daarnaast voldoet Zeewolde ook aan de wettelijke renterisiconorm en kasgeldlimiet voor de financiering.

Risico's in relatie tot weerstand

Voor de gemeente Zeewolde zien de risico's in relatie tot weerstand er als volgt uit:

Weerstandscapaciteit		
	Incidenteel	Structureel
Risico's	0	1.328.700
Totaal risico's	0	1.328.700
Buffer	43.476.300	1.429.000
Verschil	43.476.300	100.300

Onderstaand worden de onderdelen uit deze tabel verder uitgewerkt.

Weerstandsvermogen

Onder weerstandsvermogen wordt het vermogen van de gemeente verstaan om risico's op te kunnen vangen. De gemeente heeft de verantwoordelijkheid een sluitende begroting vast te stellen en bij de jaarrekening verantwoording af te leggen over de realisatie van de begroting. Een sluitende begroting zonder

weerstandsvermogen betekent dat iedere tegenvaller een probleem gaat opleveren. In dat geval staat de begroting, en daarmee het beleid van de gemeente, onder druk.

Het doel van het weerstandsvermogen is om zeker te zijn dat de gemeente haar taken, ondanks tegenvallers, kan blijven uitvoeren.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen aan de ene kant de weerstandscapaciteit (zijnde de middelen waarover we beschikken of kunnen beschikken om niet begrote lasten te kunnen dekken) en aan de andere kant alle risico's waarvoor nog geen voorzieningen zijn gevormd die van betekenis kunnen zijn.

Weerstandscapaciteit

Voor weerstandscapaciteit bestaat geen eensluidende definitie maar is als volgt te omschrijven. De weerstandscapaciteit is opgebouwd uit de middelen en de mogelijkheden waarover een gemeente beschikt om niet begrote tegenvallers te dekken die zich voordoen. Er is onderscheid te maken in structurele en incidentele weerstandscapaciteit.

Structurele buffer

	Structureel (in €)	
1	Onvoorzien Structureel	128.000
2	Onbenutte belastingcapaciteit	1.301.000
	Totaal	1.429.000

1. Onvoorzien structureel

Binnen de begroting is voor het begrotingsjaar 2023 een bedrag van € 128.000 beschikbaar.

2. De onbenutte ruimte in de belastingcapaciteit

Wat betreft heffingen (belastingen en retributies) is de gemeente gebonden aan wettelijke regels en gestelde normen. De tarieven van retributies mogen maximaal kostendekkend zijn of de afgenomen diensten worden geleverd tegen de wettelijk genormeerde tarieven.

Als gevolg van de leeftijdsopbouw van de bevolking van onze gemeente, de omvang van de huidige begraafplaats en de vastgestelde tarieven (hoogte vergelijkbaar met omliggende gemeenten) worden de jaarlijkse vaste lasten van de begraafplaats niet gedekt door de baten. Gezien de bevolkingssamenstelling is het ook niet voor de hand liggend om de tarieven in een kort tijdsbestek te verhogen tot een kostendekkend tarief.

In artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet wordt geregeld dat aan een gemeente een aanvullende uitkering kan worden verleend, indien de algemene middelen aanmerkelijk en een structureel tekort geven om in de noodzakelijke behoeften te voorzien, terwijl de eigen inkomsten van de gemeente zich op een redelijk peil vinden. Om te voldoen aan het redelijk peil is op basis van deze berekeningsmethode voor de OZB, afvalstoffenheffing en rioolrecht de vrije ruimte bepaald.

Voor 2022 is deze vrije ruimte berekend op € 1,301 miljoen wat binnen de begroting 2023 als structurele buffer wordt meegenomen.

Incidentele buffer (beschikbare weerstandscapaciteit)

Verwachte stand per 1 januari 2023 (o.b.v. de Programmabegroting 2023 – 2026)

	Incidenteel (in €)	
3	Algemene reserve	30.992.500
4	Bestemmingsreserves; Bedrijfsrisico reserve Grondbedrijf	7.769.800
5	Bestemmingsreserves	0
6	Stille reserves: (on)roerende zaken	4.600.000
6	Stille reserves: aandelenbezit	0
7	Onvoorzien Incidenteel	114.000
	Totaal	43.476.300

3. Algemene reserve, het vrij aanwendbare deel;

In de nota Reserves en Voorzieningen is het bodembedrag vastgesteld op € 10 miljoen.

4. Bestemmingsreserve Bedrijfsrisico grondbedrijf

In de beleidsnota Meerjaren Prognose Grondexploitatie worden de risico's door middel van 2 analyses gekwantificeerd. De hieruit voortkomende risicoreserveringen dienen als bodem- en plafondbedrag van de bestemmingsreserve 'Bedrijfsrisico Grondbedrijf'.

In februari 2022 heeft de raad de nota MPG 2021 vastgesteld. In deze nota zijn de risico's gekwantificeerd op basis van de vigerende grondexploitatieberekeningen eind 2021. De hieruit voortgekomen risicoreserveringen van € 6.800.000,- en € 3.600.000,- dienen als plafond- en bodembedrag van de bestemmingsreserve 'Bedrijfsrisico Grondbedrijf'.

Tussen de bestemmingsreserve "Bedrijfsrisico Grondbedrijf" en de Algemene reserve vindt een wisselwerking plaats indien eerstgenoemde lager dan het bodembedrag of hoger dan het plafondbedrag blijkt te zijn. Veiligheidshalve is besloten het plafondbedrag als richtinggevend aan te houden.

5. Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn gevormd voor een bepaald doel. De raad heeft de bevoegdheid de bestemming te wijzigen en deze in te zetten voor het opvangen van tegenvallers. Daarmee kunnen ze geen onderdeel uitmaken van de weerstandscapaciteit en zijn daarom niet opgenomen in de tabel. Binnen de bestemmingsreserves is een reserve opgenomen voor winsten in de Grondexploitatie (stand 31 december 2021 € 22.484.000). Tussentijds genomen winsten worden binnen de gemeente Zeewolde in eerste instantie toegevoegd aan de bekleemde bestemmingsreserve "BBV-winst grondexploitaties". Wanneer deze winsten volledig voldoen aan het voorzichtigheidsbeginsel, vindt overheveling plaats aan de reguliere bestemmingsreserve "Bedrijfsrisico grondbedrijf". In de bovenstaande buffer is deze reserve niet meegeteld, terwijl het wel de verwachting is dat deze winsten op termijn naar de bestemmingsreserve "Bedrijfsrisico grondbedrijf" c.q. de Algemene reserve zullen vloeien en dan wel meetellen in de buffer.

6. Stille reserves: (on)roerende zaken & aandelenbezit

Stille reserves ontstaan doordat de verwachte economische waarde in het maatschappelijke verkeer afwijkt van de historische verkrijgingprijs en/of de huidige administratieve boekwaarde.

De hogere waarde dan de administratieve boekwaarde kan pas gebruikt worden als het object niet meer benodigd is voor de taakuitvoering en wordt afgestoten.

Op basis van de WOZ waarden en taxatie is er voor de onroerende en roerende goederen in gemeentelijk bezit een berekening gemaakt (peildatum 1 januari 2018) om de omvang van de stille reserve te bepalen. Het betreffen hier alleen de stille reserves van de algemene dienst.

Het waarde verschil tussen deze waardebepaling en de administratieve boekwaarden bedraagt afgerond € 23,0 miljoen (jaarstukken 2018).

Niet dit volledige bedrag aan stille reserves is aan te merken als weerstandscapaciteit, omdat niet alle objecten direct beschikbaar zijn om te verkopen. In de nota "Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 2021-2024" wordt uitgegaan van 20% van de stille reserves aan (on)roerende zaken.

Onderstaand is de stand uit de Jaarstukken 2018 weergegeven:

Onderwerp	In miljoenen
Onderwijsgebouwen	11,0
Peuterspeelzalen/kinderopvang	0,6
Sport/recreatie (sportzalen en -hallen)	3,0
Overig (gemeentehuis, politiebureau)	6,6
Roerend goed (Fiets – voetveer)	0,2
Sociaal cultureel werk	1,6
Totaal	23,0
Gehanteerd 20% van totaal	4,6

Gezien de waardeontwikkeling in de laatste jaren een stijgende trend laat zien en dat de laatste jaren verder is afgeschreven op de boekwaarde van de gebouwen is het risico ten opzichte van 2018 op een lagere stille reserve beperkt.

Een bijzondere categorie van stille reserves wordt gevormd door de deelnemingen in het aandelenbezit van ondernemingen als Vitens, Alliander en de Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC) e.d. Het bepalen van de omvang van de stille reserves op dit onderdeel is lastig omdat het bezit beperkt verhandelbaar is. Hierop wordt ingegaan bij de paragraaf "Verbonden Partijen".

7. Onvoorzien Incidenteel

Voor het begrotingsjaar 2023 is een bedrag van € 114.000 geraamd voor incidentele onvoorziene kosten.

Risicomanagement

Het begrip risico is in het BBV omschreven als een kans op gevaar of schade met financieel gevolg van substantiële omvang. Risico's kunnen economisch, politiek, juridisch of bestuurlijk van aard zijn. Het is een bekend gegeven dat de gemeente met een steeds breder scala aan risico's te maken heeft en krijgt waarover verantwoording dient te worden afgelegd. De uitdaging is om een juiste balans te vinden tussen risico's nemen en de beheersing hiervan.

Vastgestelde kaders

Omschrijving	Door	Op
Nota Reserves en Voorzieningen 2022-2025	Raad	27 juni 2022
Nota Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) 2021	Raad	24 februari 2022
Nota "Weerstandsvermogen en risicobeheersing 2021-2024"	Raad	4 maart 2021

Binnen de organisatie is afgesproken dat nieuwe risico's direct worden gemeld door het op te nemen in interne en bestuurlijke management rapportages. Geldend uitgangspunt is om voor Zeewolde uit te gaan van een weerstandsratio van 2. Bij een weerstandsratio van 2, welke door het Nederlands Adviesbureau Risicobeheersing (NAR) als uitstekend wordt gekenmerkt.

Weerstandsvermogen gemeenschappelijke regelingen waarin gemeente Zeewolde deelneemt.

De gemeente neemt deel in diverse gemeenschappelijke regelingen en/of samenwerkingsverbanden. In de opgestelde voorwaarden en contracten is aangegeven of de betreffende partij een eigen weerstandsvermogen mag aanhouden en/of de eventuele exploitatietekorten direct voor rekening van de gemeente als opdrachtgever komen.

De inhoudelijke informatie van gemeenschappelijke regelingen en/of samenwerkingsverbanden treft u aan in de paragraaf Verbonden Partijen.

In de hierna opgenomen tabel is aangegeven welke GR-en / samenwerkingsverbanden wel of niet over een eigen weerstandsvermogen beschikt. Of dit weerstandsvermogen toereikend is voor de eventuele tekort(en) hangt af van de omvang.

Gemeenschappelijke regeling / samenwerkingsverband	Weerstandsvermogen
GGD Flevoland	Ja
Fevolands Archief	Ja
Coöperatie Gastvrije Randmeren	Ja
Veiligheidsregio Flevoland	Ja
Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek (OFGV)	Matig
Meerinzicht (MIZ)	Nee
Gebiedsontwikkeling Oosterwold	Nee 1)
Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland (aankoopcentrale)	Nee 1)

1) Deze gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden hebben geen eigen begroting- en jaarrekening document.

Risico's

Onderwerp	Stand van zaken op 31 december 2021
Risico's grondbedrijf	<i>Dit risico is toereikend ondervangen door de bestemmingsreserve Bedrijfsrisico Grondbedrijf, derhalve tellen wij dit bedrag niet mee bij de benodigde weerstandscapaciteit.</i>
Ondanks het kwantificeren van de risico's in de Nota MPG blijft de activiteit van het exploiteren en uitgeven van (bouwrijpe) gronden een activiteit met een hoge risicofactor. Getracht wordt risico's zo vroeg mogelijk te herkennen en op te vangen. Er vindt periodiek overleg plaats waarin de voortgang van de exploitatieberekeningen nauwlettend wordt gevolgd. Het grondbeleid van de gemeente wordt toegelicht in de paragraaf Grondbeleid.	De risico's in relatie tot de grondexploitaties worden gekwantificeerd in de nota MPG (zie paragraaf Grondbeleid). In februari 2022 heeft de raad de nota MPG 2021 vastgesteld. Voor de actualisatie van een nota MPG worden 2 verschillende risicoanalyses op de grondexploitaties uitgevoerd. Uit de risicoanalyses van de nota MPG 2021 ontstond een plafondbedrag van € 6.800.000 en een bodembedrag van € 3.600.000. Deze bedragen vormen de bandbreedte van de bestemmingsreserve Bedrijfsrisico Grondbedrijf.

Bijdragen aan verbonden partijen (gemeenschappelijke regelingen)	Kans: 50% Omvang: € 300.000
Dit risico is tweeledig. Enerzijds is aan gemeenschappelijke regelingen onlosmakelijk het risico verbonden dat bij kostenstijgingen bij de gemeenschappelijke regelingen de bijdrage van de gemeente Zeewolde stijgt voor haar aandeel. Anderzijds leert de ervaring dat door het verstrijken van de tijd regelmatig een herbeoordeling van een eerder afgesproken kostenverdeelsystematiek plaatsvindt.	Dit risico is van algemene aard zonder een specifieke gemeenschappelijke regeling in het oog te hebben. Echter doordat Zeewolde deelneemt in een groot aantal gemeenschappelijke regelingen is het raadzaam om hier concreet een bedrag voor mee te nemen in de risico-inventarisatie.
BTW exploitatie sportaccommodaties	Kans: 30% Omvang: € 50.000
Met ingang van 2019 is de btw op de investeringen en exploitatiekosten van de sportaccommodaties niet langer terug te vorderen en is geen btw over de inkomsten verschuldigd. Dit is voor de gemeente financieel nadelig. De begroting is hierop aangepast.	Om dit nadeel te compenseren is met ingang van 2019 door het Rijk een specifieke uitkering in het leven geroepen. De uitkering is echter voor alle gemeenten gezamenlijk gemaximeerd. Bij een tekort worden de gemeenten procentueel gekort. Mogelijk is het bedrag van de aanvragen hoger dan het gemaximeerde bedrag. Vooral nog is in de begroting uitgegaan van een vergoeding van 100% voor het BTW nadeel. Voor het jaar 2023 wordt het voorschotpercentage op basis van de begroting 2023 vastgesteld medio juni 2023. De afwikkeling vindt niet plaats in het jaar 2023. Het is niet in te schatten of de gemeente in de jaarrekening een financieel nadeel ondervindt ten opzichte van de aanvraag. De regeling loopt af per 1 januari 2024. Het is nog niet bekend of de regeling wordt verlengd, aangepast of vervangen door een andere regeling.
Introductie van de nieuwe omgevingswet	Kans: PM Omvang: PM
Er is een plan van aanpak opgesteld voor de implementatie van de omgevingswet. De insteek is een geleidelijke invoering. Er is in kaart gebracht welke personele en financiële inzet dit vergt. Bij de start van dit omvangrijke traject is een inschatting gemaakt die op basis van ervaring (periodiek) zal worden bijgesteld.	Deze ontwikkeling speelt al meerdere jaren, waarbij de ingangsdatum meerdere malen is uitgesteld. De ingangsdatum is 1 januari 2023. De gemeente heeft zich op de Omgevingswet voorbereid, echter de werkelijke effecten voor de uitvoering zullen gaan blijken wanneer de uitvoering daadwerkelijk start. Door de invoering van de Omgevingswet bestaat het risico dat er minder leges ontvangen gaan worden. Het precieze effect is momenteel nog niet in te schatten. De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) zal, zoals het er nu naar uitziet, gelijktijdig met de Omgevingswet in werking treden. Beide onderwerpen moeten in samenhang bekeken worden.
Rechtmatigheid bij aanbesteden en inkoop	Kans: 20% Omvang: nihil Dit betreft een niet-financieel risico
Aanbesteden van werken, diensten en inkoop wordt in regie uitgevoerd. Het uit te voeren proces is bekend bij de budgethouders en wordt/kan in overleg met de inkoopcoördinator worden opgezet/uitgevoerd. Als gevolg van lage inschrijvingen vergroot de kans om bij aanbesteding en inkoop tegen gerechtelijke procedures aan te lopen, ondanks het toepassen van de zorgvuldige voorwaarden en regels.	
Horsterwold (Bosruiterweg) bezwaar tegen niet permanent wonen	Dit betreft een niet-financieel risico
De eigenaren beroepen zich op bepalingen in de koopovereenkomst en stellen dat de gemeente met het handhavingsbeleid inbreuk maakt op hun vermogensrecht als gevolg waarvan schade zou worden ondervonden.	In 2018 is de gemeente begonnen met het opleggen van dwangsommen bij huizen waar permanente bewoning of verhuur is geconstateerd.
Wet Markt & Overheid (juridische claim) (stand per de Jaarstukken 2021)	Kans: PM Omvang: PM
Een belanghebbende (ondernemer) heeft beroep aangetekend tegen het gemeentelijk besluit om de exploitatie van de Aanloophaven als activiteit in het algemeen belang aan te wijzen. Het College van Beroep heeft inmiddels de uitspraak van de rechtbank in het nadeel van de gemeente over het algemeen belang besluit bevestigd en de gemeente opgedragen een nieuwe beslissing op bezwaar te nemen.	Er is door partijen geprobeerd om deze zaak te schikken. Die poging is mislukt. Inmiddels is op 4 november 2021 de nieuwe beslissing op bezwaar genomen. Hierin is het algemeen belangbesluit gehandhaafd, maar het tarief voor de aanloophaven naar boven bijgesteld. In de periode medio 2014 tot 2019 is door de gemeente een niet marktconform tarief gerekend, waar een schadeclaim uit kan voortvloeien. De gemeente zal de onevenredige schade die

<p>Tevens heeft diezelfde belanghebbende een civiele procedure gestart, waarbij hij een schadevergoeding vordert. De belanghebbende stelt in die procedure dat de gemeente voor de diensten die zij aanbiedt met de Aanloophaven en drie binnendijkse haventjes (in strijd met de Wet M&O) niet de integrale kostprijs in rekening brengt, en uit dien hoofde onrechtmatig jegens haar handelt.</p>	<p>belanghebbende door het concurrentienadeel heeft geleden moeten vergoeden en heeft daarvoor een onafhankelijke adviseur (deskundige) ingesteld, die de omvang van het nadeel moet bepalen. Belanghebbende heeft beroep ingesteld tegen de nieuwe beslissing op bezwaar van 4 november 2021 en meent dat de gemeente schade op basis van onrechtmatige daad moet vergoeden. Het valt nu nog niet te zeggen hoe groot die claim uitvalt. Het door belanghebbende geclaimde bedrag aan gemiste opbrengsten voor de Aanloophaven is op voorhand onvoldoende onderbouwd en controleerbaar. De schade voor de Binnendijkse Haventjes is in het tussenvonnis van de rechtbank van 11 april 2018 afgewezen. Belanghebbende heeft aangegeven hiertegen in hoger beroep te gaan. Eerst moet de rechtbank in de civiele procedure echter nog een uitspraak doen over de schadeclaim betreffende de Aanloophaven.</p> <p>Gezien de complexiteit van de zaak is op dit moment echter geen reële inschatting te maken van het risico en de financiële gevolgen die daar mogelijk uit voort kunnen komen voor de gemeente en wordt daarvoor geen voorziening getroffen.</p>
<p>Stikstofbesluit (Programma Aanpak Stikstof)</p>	<p>Kans: PM Omvang: PM</p>
<p>Medio 2019 heeft de Raad van State een uitspraak gedaan dat de Nederlandse wetgeving op het gebied van natuurbescherming niet voldoet aan de Europese richtlijnen. De zogenoemde "stikstofkaart" die het Rijk medio 2022 heeft gepubliceerd, heeft tot een breed protest geleid.</p>	<p>Onduidelijkheid is wat de exacte gevolgen hiervan (kunnen) zijn. Vooralsnog enkel benoemd als risico, zonder kwantificering in kans en omvang.</p>
<p>Risicodossier Jeugdhulp met Verblijf 2021</p>	<p>Kans: 75% Omvang: € 200.000</p>
<p>Voor 2021 heeft het samenwerkingsverband een risicodossier ingediend met een claim van € 4,7 miljoen.</p>	<p>Er is nog onzekerheid over de hoogte van deze claim en het aandeel daarvan voor Zeewolde. Op basis van de huidige verdeelsleutel over 2021, een aandeel van 4,23% voor Zeewolde, zou dit een bedrag van € 200.000,- kunnen betekenen.</p>
<p>Aanbesteding Sociaal Domein</p>	<p>Kans: 100% Omvang: PM</p>
<p>In het Sociaal Domein worden nieuwe aanbestedingen gedaan voor de jeugdhulp 2023 e.v. Diverse onzekerheden die effect kunnen hebben op de uitkomsten van het traject kunnen leiden tot financiële risico's.</p>	<p>In 2021/2022 is gestart met de aanbestedingen voor jeugdhulp voor het begrotingsjaar 2023 e.v. Bij deze aanbesteding wordt rekening gehouden met volume ontwikkelingen en nieuwe tariefafspraken met de aanbieders. Daarnaast wordt ingezet op de landelijke ontwikkeling van ambulantisering.</p> <p>De financiële ontwikkelingen zijn echter onzeker. De verwachte omvang van de uitgaven door de invoering van meer intensief ambulante zorg (en de daarmee samenhangende verwachte afname van uitgaven in de residentiële zorg) is nog onduidelijk. Mede ook met het oog op verdere kwaliteitsverbetering in geleverde zorg geeft dit de nodige financiële onduidelijkheid.</p> <p>Momenteel loopt er een tarievenonderzoek waaruit moet blijken of de in rekening gebrachte tarieven wel aansluiten op de landelijke tarieven. Het beeld bestaat dat hier een discrepantie bestaat, wat, bij aanpassing van de tarieven tot een toename van de uitgaven kan leiden.</p>
<p>Invoering nieuw woonplaatsbeginsel</p>	<p>Kans: 90% Omvang: € 43 000</p>
	<p>Een belangrijke ontwikkeling is de wijziging in de bepaling en toepassing van het woonplaatsbeginsel. Dit leidt tot (grote) wijzigingen in het aantal jeugdigen dat aan een gemeente wordt toegeschreven en waarvoor de gemeente financieel verantwoordelijk is. De verwachte instroom is gecijferd op een bedrag van € 692.000,-. Er zal ook sprake zijn van uitstroom van jeugdigen, maar het volume daarvan is op dit moment nog niet duidelijk.</p> <p>Het netto effect wordt momenteel als budgettair neutraal ingeschat. Wanneer de instroom hoger is dan de uitstroom</p>

	zou de gemeente hiervoor gecompenseerd moeten worden door het rijk. In de meicirculaire 2021 is de gemeente Zeewolde gecompenseerd voor een netto effect van € 43.000,- structureel, maar door de onzekerheid van de uitstroom is het nog niet duidelijk of met deze compensatie het volledige effect van het woonplaatsbeginsel wordt opgevangen.
Oorlog Oekraïne	Kans: PM Omvang: PM
De vluchtelingenstroom vanuit Oekraïne is een belangrijk aandachtspunt binnen de gemeente.	De inzet is om de vluchtelingenstroom met onze partners zo goed mogelijk te faciliteren, waarmee tegemoet wordt gekomen aan het humanitaire leed van de betrokkenen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan inschrijving binnen onze gemeente, huisvesting en de uitbetaling van leefgeld. Voor de gemeente leidt de vluchtelingenstroom organisatorische gevolgen en heeft dit mogelijk financiële gevolgen. De impact hiervan is momenteel nog onzeker.
Ontwikkeling prijzen	Kans: 75% Omvang: € 1.300.000
De prijsstijgingen zijn, mede als gevolg van de oorlog in Oekraïne, substantieel.	De precieze effecten zijn nog niet te duiden, maar de effecten kunnen een groot deel van de begroting raken. Dit kan effect hebben op komende aanbestedingen (bijvoorbeeld onderhoud groen, wegen en gebouwen) die aanzienlijk duurder kunnen uitvallen, maar ook leiden tot prijsstijgingen binnen de reguliere budgetten. De ontwikkelingen worden actief gevolgd. De bovenstaande omvang is niet gebaseerd op concrete feiten op dit moment, maar puur om dit risico mee te laten wegen in de afweging van benodigde en beschikbare weerstandcapaciteit.
Warmtenet Polderwijk	Kans: PM Omvang: PM
De gemeente Zeewolde stuurt aan op de uitbreiding van het warmtenet voor het merendeel van de resterende woningbouwontwikkelingen in de Polderwijk.	Aan het sluiten van de overeenkomst zijn geen kosten verbonden. Door de overeenkomst aan te gaan, committeert de gemeente zich wel aan een aantal risico's. Het is in deze fase niet mogelijk om deze risico's concreet te vertalen tot zekere financiële aansprakelijkheid op enig moment. De financiële aansprakelijkheid kan wel enigszins worden omschreven, zijnde: -éénmalig tot 50% bijdragen in de exploitatie van noodzakelijke tijdelijke warmtevoorziening in 2024 indien er sprake is van vertraging op realisatie van enige aanvullende warmtebron. De werkelijke kosten zijn nog onbepaald en volgen een overeen te komen rekensystematiek op basis van een transparante business case van de exploitant. Zolang bovenstaande risico's zich voor kunnen doen, worden ze opgenomen in de risicoparagraaf. Op het moment dat de risico-inschatting reëel gemaakt kan worden en de kans groot is dat deze situaties zich voor gaan doen, wordt de Raad voorgesteld deze kosten ten laste te laten vallen van de Algemene Reserve.

Afgevoerde risico's

Ten opzichte van de programmabegroting 2022-2025 is het volgende risico afgevoerd:

Onderwerp	Stand van zaken op 31 december 2021
Herverdeling Algemene uitkering	Kans: 90% Omvang: € 1.200.000 jaarlijks Aanname: maximaal € 55 euro per inwoner
Het Rijk heeft besloten tot een herverdeling van het Gemeentefonds. De impact is onzeker.	In 2019 en 2020 heeft een herijking van het Gemeentefonds plaatsgevonden. Zowel het onderdeel Sociaal Domein als het klassieke deel (de overige onderdelen) zijn tegen het licht gehouden. Op rijksniveau is besloten om nader onderzoek te verrichten, mede door oproepen vanuit de VNG. Vanaf 1

Onderwerp	Stand van zaken op 31 december 2021
	<p>januari 2023 introduceert het Rijk een compleet herzien verdeelmodel van het gemeentefonds. Zeewolde gaat, naast diverse andere gemeenten, flink nadeel ondervinden van de herverdeling. De meicirculaire 2022 laat een nadelig herverdeeleffect zien van € 36,43/inwoner.</p> <p>Mede daarom is besloten de effecten per gemeente van de invoering van het nieuwe model het eerste jaar te beperken tot 7,50 euro per inwoner (in plaats van de eerdere 15 euro) en voor 2024 en 2025 tot 15 euro per inwoner. Tot en met 2025 wordt een aanvullende suppletie-uitkering verstrekt. De situatie na 2025 is onzeker, al mogen gemeenten dit doortrekken naar 2026. Verwacht wordt dat deze aanvullende uitkering zeker wordt afgebouwd. Het tempo waarin is hoogst onzeker.</p> <p>De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) dringt aan op aanvullend onderzoek voordat wordt overgegaan tot invoering. De VNG pleit al jaren voor een toename van het gemeentefonds.</p> <p>Zeewolde heeft op basis eerdere informatie bij de septembercirculaire 2021 al maatregelen getroffen door het opnemen van een stelpost van € 335.000 in 2023 oplopend naar € 1,2 miljoen in 2026 en verder. Deze stelpost is op basis van de huidige uitkomsten voor alle jaren meer dan toereikend om het nadelig herverdeeleffect op te vangen en kan met voorliggende informatie volledig vrijvallen.</p>

Bij de meicirculaire 2022 is het herverdelingseffect van de Algemene uitkering financieel verwerkt en zijn de uitkomsten in deze begroting opgenomen. Hiermee komt dit risico te vervallen.

Benodigde weerstandscapaciteit

Het bedrag dat aan weerstandscapaciteit benodigd is, volgt uit de bovenstaande tabellen. Ruwweg gaat het hier om de berekening "kans * omvang". Voor de risico's waarvoor deze berekening te maken is, komt het benodigde bedrag uit op € 1.328.700, met de kanttekening dat er nog een aantal PM-posten is opgenomen.

Benodigde versus beschikbare weerstandscapaciteit

Algemeen wordt een ratio van 1,0 getypeerd als voldoende. Dan zijn er immers precies zoveel risico's als buffers. Zeewolde heeft het ratio op 2,0 bepaald (typering "uitstekend"). De buffers van Zeewolde zijn omvangrijk. Het ratio weerstandsvermogen komt uit op 32,7 (€ 43.476.300/€ 1.328.700). Dit is ruim boven de geldende grens binnen Zeewolde. Hiermee zijn er voldoende (incidentele) middelen om risico's op te kunnen vangen.

Ter vergelijking volgt hieronder het historisch ratio weerstandsvermogen:

Jaarstukken 2020	27,1 (gecorrigeerd)
Programmabegroting 2022-2025	30,1
Jaarstukken 2021	27,3
Programmabegroting 2023-2026	32,7

In aanloop naar de Voorjaarsnota 2023 wordt een verdiepingsslag gemaakt in de risico's en buffers binnen de begroting. Het doel is om een scherp(er) inzicht te krijgen in de incidentele, maar zeker ook in de structurele risicopositie van de gemeente.

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

De kwaliteit van kapitaalgoederen, en dus het onderhoud daaraan, zijn feitelijk het visitekaartje van een gemeente. Het zijn uitgaven die voor zowel de huidige gebruikers en inwoners als de toekomstige generaties van belang zijn.

Deze paragraaf geeft voor de huidige beheerplannen een toelichting op de kwaliteit van kapitaalgoederen in relatie tot de begrotingsruimte die de beheerplannen vergen.

Op dit moment voldoen alle plannen aan de uitgangspunten van het Beeldkwaliteitsplan. Bij iedere herziening van een beheersplan zal hiermee rekening worden gehouden.

In zijn algemeenheid kan gezegd worden dat voor de vastgestelde beheerplannen de beschikbare middelen voldoende zijn voor de gehele looptijd van deze plannen en er geen sprake is van achterstallig onderhoud.

BBV wijziging

Als gevolg van de BBV wijziging in 2017 en de herziening van de notitie Materiële Vaste Activa in 2020 is het volgens de wetgeving niet meer toegestaan om investeringen met maatschappelijk nut in een keer ten laste te brengen van de onderhoudsvoorziening. Deze moeten worden geactiveerd, waarbij de afschrijvingen ten laste van de speciaal daarvoor ingestelde reserve komen.

Looptijd en herziening: verkort

In onderstaand overzicht wordt per beheerplan de planperiode en het jaar van herziening weergegeven:

Categorie	Beheerplan	Plan- periode	Planning volgens begroting	Realisatie planning herziening
Wegen	Beheersplan wegen	2020 t/m 2024	2024	2024
Kunstwerken	Beheersplan kunstwerken	2021 t/m 2025	2025	2025
Groen	Beheersplan bestaat uit 2 delen, te weten: -Openbaar groen binnen de kom -Beplanting bermen en sloten buitengebied	2017 t/m 2020 2020 t/m 2024	2020 2024	2022 2024
Openbare verlichting	Beheersplan Zeewolde verlicht	2018 t/m 2021	2021	2022
Speeltoestellen	Beheersplan Spelen	2021 t/m 2025	2025	2025
Gebouwen	Beheersplan gemeentelijke en onderwijsgebouwen	2019 t/m 2022	2022	2022
Riool	Verbreed gemeentelijk Rioleringsplan	2022 t/m 2028	2028	2028

Wegen

Categorie	Beheerplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in
Wegen	Beheersplan wegen	2020 t/m 2024	Beide	2024
Voorziening	Dotatie	Onttrekking		
2023	1.400.000	1.509.000		
Reserve	Dotatie	Onttrekking		
2023	1.156.000	42.200		

In juli 2020 is het beheerplan wegen 2020-2024 vastgesteld. Dit betreft zowel de wegen binnen als buiten de kom. Voor de verschillende wegen is een kwaliteitsniveau vastgesteld en er wordt qua normering aangesloten bij de landelijk daarvoor geldende normen.

De financiering van het nieuwe beheerplan is aangepast en in lijn met het huidige Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Hierbij wordt de voorziening gebruikt voor het groot onderhoud en wordt er in de reserve gespaard voor het vervangen van wegen.

Kunstwerken

Categorie	Beheerplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in
Kunstwerken	Beheerplan kunstwerken	2021 t/m 2025	Beide	2025
Voorziening	Dotatie	Onttrekking		
2023	171.100	185.000		
Reserve	Dotatie	Onttrekking		
2023	435.000	0		

Het Beheerplan Kunstwerken 2021 t/m 2025 is in 2020 vastgesteld. De financiering van het nieuwe beheerplan is aangepast en in lijn met het huidige Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Hierbij wordt de voorziening gebruikt voor het groot onderhoud en wordt er in de reserve gespaard voor de vervanging van kunstwerken.

Groen

Categorie	Beheerplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in
Groen	Beheerplan Openbaar groen binnen de kom	2017 t/m 2020	Geen	2022
	Beheerplan Bepanting bermen en sloten buitengebied	2020 t/m 2024	Geen	2024

Openbaar groen binnen de kom

Het beheerplan openbaar groen binnen de kom moet worden geactualiseerd. Dit plan geeft aan welke groenvoorzieningen aanwezig zijn en wat het kost om deze veilig en bruikbaar te houden. Het nieuwe beheerplan wordt aangeleverd eind 2022.

Bepanting buitengebied

Het beheerplan groen buiten de kom is in 2020 geactualiseerd. Dit plan geeft aan welke groenvoorzieningen aanwezig zijn en wat het kost om deze veilig en bruikbaar te houden. Dit plan zal in 2024 weer worden herzien.

Openbare verlichting

Categorie	Beheersplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in
Openbare verlichting	Beheersplan Zeewolde verlicht	2018 t/m 2021	Voorziening	2022
Voorziening	Dotatie	Onttrekking		
2023	177.000	177.000		

Het beheerplan Zeewolde verlicht is in 2018 vastgesteld en is de basis voor het planmatig onderhoud. Uitgangspunten voor dagelijks onderhoud, vervanging op termijn (van lichtmasten, armaturen en lampen) en aanwezige hoeveelheden zijn in dit plan beschreven. In 2022 wordt een nieuw beheerplan opgesteld.

Speeltoestellen

Categorie	Beheersplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in
Speeltoestellen	Beheerplan Spelen	2021 t/m 2025	Geen	2025
Vervanging wordt voorzien in het Meerjaren investerings programma (MIP)				

Voor de speeltoestellen is in 2021 een beheersplan vastgesteld. Dit plan geeft aan welke voorzieningen aanwezig zijn en wat het kosten om deze in stand, veilig en bruikbaar te houden. De nota Speelruimtebeleid die in 2014 is vastgesteld omvat het algemene beleid waarop het beheerplan bij actualisatie wordt afgestemd. Dit plan wordt in 2022 geactualiseerd. Dit plan richt zich niet alleen op spelen maar op ongeorganiseerd bewegen, ontmoeten, sporten en spelen in de buitenruimte (BOSS).

Gebouwen

Categorie	Beheersplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in
Gebouwen	Beheerplan Gemeentelijke en onderwijsgebouwen	2019 t/m 2022	Beide	2022
Voorziening	Dotatie	Onttrekking		
2023	120.000	92.200		
Reserve	Dotatie	Onttrekking		
2023	189.500	240.600		

Leidraad voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen is het Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) voor de onderhoudskosten openbare gebouwen. Het huidige plan heeft een looptijd tot 2022 en momenteel zijn de voorbereidingen voor het nieuw op te stellen MJOP voor de periode daarna gaande. Het MJOP vormt de basis voor het jaarlijks in december vast te stellen werkplan voor het daaropvolgende jaar. In het werkplan worden per gebouw de in het betreffende jaar uit te voeren onderhoudswerkzaamheden beschreven. Hierbij wordt de voorziening gebruikt voor de dekking van het groot onderhoud en wordt er in de reserve gespaard voor vervangingsinvesteringen. Hiermee is er een onderscheid gemaakt tussen onderhoud- en vervangingsinvesteringen en is daarmee conform BBV.

Riolering

Categorie	Beheersplan	Planperiode	Voorziening / reserve	Herziening in
Riool	Verbreed gemeentelijk Rioleringsplan	2022 t/m 2028	Voorziening (2 stuks)	2028
Voorziening	Dotatie	Onttrekking		
2023	160.000	65.300		
Egalisatie voorziening				
2023	77.300	-		

Het rioolonderhoud wordt uitgevoerd conform het op 16 december 2021 vastgestelde Gemeentelijke rioleringsplan 2022-2025 met de titel "Vooruit op de ingeslagen weg". Conform het raadsbesluit "Klimaatadaptatie" van 16 december 2021 is in dit plan (financieel) rekening gehouden met de voorbereiding van de maatregelen die de komende 20 jaar nodig zijn in verband met het veranderende klimaat.

De uitgangspunten van dit beleid zijn in overeenstemming met het vigerende Waterplan Zeewolde (2011-2021) met als sub. titel "boven op boven het water".

De uitvoer van de taken is opgedragen aan het waterschap Zuiderzeeland. Zij heeft hiervoor een team ingericht die zich bezig houdt met het rioolbeheer. Zij combineert deze taak met haar eigen taken aan de rioolgemalen en persleidingen en de zuiveringsinstallatie.

Om schommelingen in het tarief door fluctuerende operationele lasten te voorkomen is in lijn met de BBV een egalisatievoorziening "Riolering" ingericht. Het resultaat wordt jaarlijks aan deze voorziening toegevoegd of onttrokken.

Ten behoeve van de bekostiging van de renovatie en vervanging van de riolering (stelsels voor de afvoer van vuil-, hemel- en drainagewater) is een voorziening "Riolering" ingesteld. De voorziening wordt jaarlijks, conform het GRP, met een vast bedrag aangevuld.

Integraal wijkbeheer (i.c. groot onderhoud en renovatie)

Een ander belangrijk aspect is het integraal wijkbeheer. Basis voor integraal wijkbeheer vormt de vastgestelde notitie uit 2007. Bij de vaststelling van de Nota reserves en voorzieningen in februari 2008 is hiervoor een bestemmingsreserve van € 5 miljoen gevormd.

In de periode 2017 - 2019 is het integraal onderhoud in Zeewolde-noord (fase 1) uitgevoerd. Het onderhoud in Zeewolde Waterbuurt (Zeewolde-noord fase 2) is momenteel in voorbereiding en zal in 2022 starten. Groot onderhoud op het Trekkersveld I en II is inmiddels afgerond.

Vanaf 2023 wordt de dotatie aan de bestemmingsreserve Integraal wijkbeheer gehalveerd. Dit zal voor het integraal onderhoud in Zeewolde Botenbuurt, waarvoor naar verwachting de voorbereidingen in 2023 starten, geen invloed hebben.

In de periode daarna zal de intensiteit van het Integraal wijkbeheer, vanwege de verminderde financiële voeding van de bestemmingsreserve, opnieuw tegen het licht worden gehouden. Hierbij wordt afstemming gezocht met de consequenties van de warmtetransitie, en worden maatregelen op het gebied van klimaatadaptatie en biodiversiteit in de plannen meegenomen.

Dekkingsreserves

De gemeente Zeewolde maakt gebruik van een dekkingsreserve voor een aantal investeringen met economisch nut. De omvang van deze reserve is voldoende om de gehele kapitaallast van de objecten op te vangen gedurende de gehele looptijd van het activum (de investering).

Opgemerkt is nog dat deze wijze van dekking van kapitaallasten met zich mee brengt dat aan de ene kant investeringen mogelijk worden gemaakt, aan de andere kant komen op de lange termijn geen middelen beschikbaar om het actief op enig moment te kunnen vervangen.

3.4 Financiering

Algemeen

De financieringsparagraaf geeft inzicht in de financieringspositie en de beheersing van de risico's die aanwezig kunnen zijn bij het aantrekken en/of uitzetten van financieringsmiddelen.

Het Treasurystatuut van de gemeente Zeewolde is vastgesteld in 2015. De doelstellingen en begrippen van de financieringsfunctie zijn geformuleerd als:

- tegen acceptabele condities een duurzame toegang krijgen tot de financiële markt en deze behouden;
- ongewenste financiële risico's tegengaan, zoals rente- en liquiditeitsrisico's;
- het rendement op de beschikbare liquide middelen optimaliseren;
- rentekosten van leningen minimaliseren.

Voor het kasbeheer en de inrichting van de organisatorische randvoorwaarden (administratieve organisatie) zijn ook spelregels opgenomen.

Risicobeheer

De uitvoering van de financieringsfunctie kan enkel de publieke taak dienen en het beheer van de middelen moet een voorzichtig karakter hebben. Dit zijn uitgangspunten die zijn opgenomen in de Wet financiering decentrale overheden (Fido). Het gemeentelijk beleid wordt dan ook gekenmerkt door een risicomijdende houding.

De gemeente bezit in enkele ondernemingen aandelen, waaronder Alliander, Vitens en de BNG, vanuit de publieke taak (zie ook de paragraaf Verbonden partijen). Deze aandelen zijn in 1^e aanleg slechts beperkt verhandelbaar en mede afhankelijk van nationale ontwikkelingen.

Twee belangrijke elementen binnen het risicobeheer zijn de kasgeldlimiet en de rente risiconorm.

Kasgeldlimiet

Het Rijk heeft regels gesteld aan hoe gemeenten en provincies hun geld en kapitaal beheren. Die regels staan in de Wet financiering decentrale overheden (Fido). Hoeveel geld gemeenten en provincies mogen lenen is afhankelijk van de lastenomvang van de begroting.

De kasgeldlimiet bepaalt hoeveel geld er geleend mag worden voor een periode van 1 jaar.

Jaarlijks wordt de kasgeldlimiet berekend over de totale begrotingsomvang per 1 januari van het betreffende begrotingsjaar. Voor 2023 bedraagt de kasgeldlimiet afgerond € 6,3 miljoen, dit is gelijk aan 8,5% van € 74.219.000,- (het totaal van de begrote lasten vóór bestemming).

Als de kasgeldlimiet structureel wordt overschreden is de gemeente verplicht om de vlottende financiering (korter dan 1 jaar) om te zetten in vaste financiering. In het kader van de Wet Fido ziet de provincie hier ook periodiek op toe.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000,-)				
	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Omvang begroting per 1 januari 2023	74.219	76.882	74.418	71.555
<i>(1) Toegestane kasgeldlimiet</i>				
<i>In procenten</i>	8,5	8,5	8,5	8,5
In €	6.309	6.535	6.326	6.082

Voor het jaar 2023 en verder verwachten wij niet dat er korte financiering benodigd is en dat wij hiermee binnen de kasgeldlimiet zullen blijven.

Rente risiconorm

Inzicht in de vaste schuld op lange termijn wordt verkregen door berekening van de rente risiconorm. Deze is maximaal 20% van de totale begrotingsomvang. Concreet houdt dit in dat de gemeente ervoor moet zorgen dat in enig jaar niet meer dan 20% van de begrotingsomvang moet worden geherfinancierd. De norm is ingesteld om door een spreiding in looptijden van leningen een stabiele rentelast te bewerkstelligen.

In 2021 is een langlopende lening aangetrokken van € 10 miljoen ter financiering van de Grondexploitatie. De lening is aangetrokken voor 5 jaar en kent een jaarlijkse aflossing van € 2 miljoen. Het rentepercentage bedraagt -0,4%.

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000,-)				
	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Grondslag voor de norm:				
totaal van de begrote lasten op jaarbasis	74.219	76.882	74.418	71.555
<i>Drempelbedrag volgens wet Fido</i>				
<i>20% van de begrote lasten op jaarbasis</i>	14.844	15.376	14.884	14.311
Renteherzieningen	-	-	-	-
Aflossingen	2.000	2.000	2.000	2.000
<i>Risicobedrag (renteherzieningen + aflossingen)</i>	2.000	2.000	2.000	2.000
<i>Ruimte (+) of overschrijding (-) ten opzichte van het drempelbedrag renterisiconorm</i>	12.844	13.376	12.884	12.311
Wordt voldaan aan de norm?	ja	ja	ja	ja

Naar verwachting hoeft de gemeente Zeewolde in de jaren 2023-2026 geen nieuwe langlopende leningen aan te trekken. Hierbij moet wel vermeld worden dat de financiering van investeringen en de Grondexploitatie gepaard kan gaan met grote geldstromen. De beschikbare liquiditeiten zullen doorlopend gemonitord worden.

Leningenportefeuille

Leningenportefeuille (bedragen x € 1.000,-)				
Geldverstrekker	bedrag 1-1-2023	bedrag 31-12-2023	rente- percentage	einddatum
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	8.000	6.000	-0,40%	31-3-2026
Totaal	8.000	6.000		

In de notitie rente 2017 geeft de commissie BBV advies m.b.t. het opnemen van het renteschema om het inzicht te vergroten in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Dit renteschema is in onderstaand schema weergegeven.

Schema rentetoerekening (bedragen x 1.000,- euro)	
	2023 begroting
Externe rentelasten over de korte en lange financiering	0
Externe rentebaten	26.000
Totaal door te rekenen externe rente	26.000
Doorberekende rente aan de grondexploitatie	-26.000
Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0
Saldo door te rekenen externe rente	0
Rente over het eigen vermogen	0
Rente over de voorzieningen	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	0
De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	0
Renteresultaat op taakveld treasury	0

Financieringspositie

De financieringspositie wordt bepaald aan de hand van de boekwaarde van de investeringen en de omvang van de reserves en voorzieningen bij aanvang van het begrotingsjaar. De toekomstige ontwikkeling van de financieringspositie is moeilijk te voorspellen. Dit hangt namelijk sterk af van de in de tijd wisselende omvang en realisatie van voorgenomen investeringen op grond van het Meerjareninvesteringsprogramma (MIP), en de groei of afname van de reservepositie.

Tabel Financieringspositie (bedragen x € 1000,-)				
Ultimo boekjaar	2023	2024	2025	2026
Financieringsbehoefte				
Boekwaarde vaste activa	56.639	54.872	53.140	51.439
Financieringsmiddelen				
Reserves	99.714	102.188	105.175	105.763
Voorzieningen	15.058	14.896	14.998	15.127
Financieringsoverschot (+) tekort (-)	58.133	62.212	67.033	69.451

Krediet- / debiteurenrisico

Met betrekking tot debiteuren die niet aan hun betalingsverplichtingen voldoen, is een actief invorderingsbeleid gevoerd. Op deze wijze worden de (financiële) risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid van een waardedaling van onze vorderingspositie op debiteuren voorkomen. Oninbare vorderingen worden ten laste gebracht van de voorziening dubieuze debiteuren.

Saldo- en liquiditeiten beheer

Op basis van informatie uit de organisatie wordt de liquiditeiten prognose van de inkomende en uitgaande geldstromen op elkaar afgestemd. Per half jaar wordt inzicht verkregen in de liquiditeitsbehoefte. Bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is het betalingsverkeer geconcentreerd op basis van een overeenkomst geïntegreerde dienstverlening. Overtollige middelen vloeien naar de Schatkist.

Schatkistbankieren

Vanaf 2013 is vanuit het begrotingsakkoord 2013 bepaald, dat langdurig overtollige middelen alleen nog via het zogeheten Schatkistbankieren bij het Rijk is toegestaan. Voor Zeewolde is het plafondbedrag voor de gemeentelijke bankrekeningen berekend op € 1.484.380, dit is gelijk aan 2% van € 74.219.000,- (het totaal van de begrote lasten vóór bestemming). Er vindt dagelijks een automatische afroaming plaats door de BNG aan de Schatkist. De gemeente kan wel vrijelijk weer over de middelen beschikken. Voor de gemeente Zeewolde is € 6.000.000 het per dag maximaal te muteren bedrag van de schatkist naar de gemeenterekening (de zogeheten intradaglimiet).

Administratieve organisatie

De uitgangspunten voor de administratieve organisatie zijn vastgelegd in het financieringsstatuut. Hierin is bovendien aangegeven wie waarvoor verantwoordelijk en bevoegd is op de diverse deelgebieden van de wet Fido.

3.5 Bedrijfsvoering

Algemeen

De interne bedrijfsvoering betreft het geheel en de wijze van inzet van de beschikbare middelen (personeel, automatisering, huisvesting en materieel) waarmee de door de gemeenteraad vastgestelde programma's gerealiseerd moeten worden. Het is een primaire verantwoordelijkheid van het college die in belangrijke mate aan de directie is gemandateerd.

Organisatie

De organisatie is ingericht op basis van een eenhoofdige leiding, de gemeentesecretaris/ algemeen directeur met daarbij zeven basisteams waarin de reguliere taken worden uitgevoerd. Het uitgangspunt binnen deze teams is dat het reguliere werk goed wordt uitgevoerd, waarbij dienstbaarheid, oplossingsgerichtheid en nabijheid leidend zijn met als basisprincipe externe gerichtheid. De gemeente werkt voor haar inwoners en bedrijven en voor de dienstverlening zijn de basisteams direct verantwoordelijk.

Daarnaast worden door het college vastgestelde opgaven opgepakt in opgave teams, waarvan de bezetting uit de basisteams komt. Deze opgaven zijn team – overschrijdend, vandaar dat deze teams separaat worden aangestuurd. Voor deze teams zijn opgave – regisseurs aangesteld, die in het basisteam Bestuur en Directie Ondersteuning (BDO) zijn ondergebracht. De hele ondersteuning/ bedrijfsvoering is sinds 2018 ondergebracht binnen Meerinzicht, onze uitvoeringsorganisatie die wij samen hebben met Ermelo en Harderwijk. Meerinzicht participeert actief in de reguliere processen van de gemeente Zeewolde en waar nodig ook in de verschillende opgave teams.

De sturing van de organisatie vindt plaats overeenkomstig het “Sturingsmodel gemeente Zeewolde”. Voor de komende jaren gelden 4 strategische keuzes:

1. Werken conform de Visie en missie in het vastgestelde organisatiemodel;
2. Doorgaan met het werken in regie en samenwerking, met name in het verband van Meerinzicht met Ermelo en Harderwijk;
3. Verbeteren en vernieuwen van de dienstverlening;
4. Investeren in het personeel.

Organisatieontwikkeling

De eigen organisatie is de afgelopen jaren “gekrompen” waardoor de samenwerking is “gegroeid”. Het groeien in samenwerken heeft continu effecten op de organisatie naast de invloed die uitgaat van algemene ontwikkelingen in de maatschappij en daarmee het publieke domein. Ontwikkelingen zijn er veel en volgen elkaar ook steeds sneller op. Dat stelt eisen aan bestuur en de organisatie. Daarop is de afgelopen jaren geanticipeerd in het ontwikkelen van de organisatie om daar op aan te sluiten. Een ontwikkeling die de organisatie (meer) wendbaar maakt voor de opgaven die op ons af komen, aansluitend op de verdere uitwerking van “modern bestuur” en de “toekomstvisie Zeewolde 2040”. Op basis van deze uitgangspunten is een visie en missie geformuleerd voor de organisatie, en deze luidt:

'WIJ DOEN!'.

Doen staat voor: Dienstbaar, Oplossingsgericht, Extern georiënteerd en Nabij.
De kernwaarden die wij in Zeewolde hanteren: vakmanschap, nieuwsgierig,

flexibel, durf en respectvol. Wij zijn een lerende organisatie waarbij de ontwikkeling niet stopt, maar zich continu zal door ontwikkelen.

Samenwerking en regie

Doelstelling van samenwerking is het verhogen en borgen van kwaliteit en continuïteit van dienstverlening tegen aanvaardbare kosten, waarbij op langere termijn sprake is van minder meer kosten.

Om hieraan invulling te geven is er een verbonden partij ontstaan waarin de gemeenten Zeewolde, Harderwijk en Ermelo participeren: Meerinzicht. Binnen Meerinzicht zijn vanuit Zeewolde de volgende onderdelen ondergebracht: Inkoop, Facilitaire Zaken, Belastingen, P&O, ICT Communicatie, Financiën, Juridische Zaken, Gegevensmanagement en de samenwerking op het vlak van het Sociaal Domein. Daarnaast wordt ook nog op andere terreinen samengewerkt met de gemeenten Harderwijk en Ermelo bijvoorbeeld bij het onderwerp Dienstverlening en in de samenwerking tussen de controllers van de verschillende organisaties.

Voor de sturing op alle verbonden partijen - in toenemende mate van belang- en de daarbij horende logische taakverdeling en rolzuiverheid, is dit in Zeewolde ondergebracht in het team BDO. Binnen dit team is o.a. business control, opgave – regie en het opdrachtgeverschap jegens de verbonden partijen en de organisatieontwikkeling ondergebracht.

Digitalisering

Digitalisering van documentenstromen (waaronder het zgn. zaakgericht werken) is mede noodzakelijk voor digitalisering en optimalisering van de dienstverlening. Deze ontwikkeling is sinds 2012 (eerste moment van invoering) een continue proces en deze door ontwikkeling ervan heeft een continue impact op de organisatie. Dit onderwerp vraagt een nauwe samenwerking tussen de gemeente en Meerinzicht.

Interbestuurlijk toezicht (IBT)

Interbestuurlijk toezicht (IBT) is een wettelijke taak van de provincie, waarbij zij toezicht houdt op de taakuitoefening door de gemeenten. Op 25 november 2014 heeft uw raad ingestemd met het, namens het college, ondertekenen van deze overeenkomst door de burgemeester.

In 2018 is de wet landelijk geëvalueerd. Daarbij heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken de conclusie getrokken dat er niets gewijzigd word aan de bestaande praktijk van het Interbestuurlijk Toezicht. Op die basis is er in 2019 een convenant getekend tussen de Flevolandse gemeenten en de provincie. De provincie Flevoland en de zes gemeenten hebben daarbij nieuwe afspraken gemaakt over de manier waarop provincie en gemeenten omgaan met het toezicht. Deze Bestuursovereenkomst Interbestuurlijk Toezicht 2019 vervangt de eerdere bestuursovereenkomst IBT uit 2015.

In de bestuursovereenkomst zijn afspraken gemaakt over:

- de uitgangspunten die voor het toezicht gelden. Het interbestuurlijk toezicht vindt plaats op basis van transparantie, begrip en vertrouwen;
- de informatie die de gemeenten aanleveren aan de provincie;
- de criteria waaraan de provincie toetst;
- de intensiteit van het toezicht (hangt af van de prestaties).

Op basis van de bestuursovereenkomst ontvangt de provincie jaarlijks de gegevens van gemeenten over hun uitvoering van taken op de genoemde domeinen. Op grond daarvan stelt de provincie een concept oordeel op, verifieert dit per domein in een ambtelijk overleg met de betrokken gemeente en delen het eindoordeel in een toezichtbrief aan het bestuur mee. Naar aanleiding daarvan bepaalt de provincie het toezichtregime voor die gemeenten op het betreffende terrein op maat.

De mogelijke beoordeling door de provincie is per domein:

- * Groen: adequaat, dat wil zeggen voldoende tot goed;
- * Oranje: redelijk adequaat, dat wil zeggen voor verbetering vatbaar (met serieuze aandachtspunten);
- * Rood: niet adequaat, dat wil zeggen onvoldoende.

In 2023 wordt het constructief overleg met de provincie over IBT voort gezet. Voor wat betreft het financieel toezicht heeft de gemeente Zeewolde de kleur groen en hopelijk is dat ook voor 2023 het geval. Een structureel sluitende begroting is noodzakelijk om deze kleur te behouden.

De bestuursovereenkomst IBT heeft betrekking op de naleving van wet- en regelgeving op de volgende domeinen, waarbij de provincie het toezichthoudend gezag is:

- *Ruimtelijke ordening en huisvesting*
- *Milieu*
- *Archief*
- *Monumenten en archeologie*
- *Financiën*
- *De vestiging van statushouders*

Gegevensuitwisseling: Common Ground

Gemeenten hebben een nieuwe, moderne, gezamenlijke informatievoorziening nodig voor het uitwisselen van gegevens. Want het bestaande stelsel voor gegevensuitwisseling maakt het lastig om snel en flexibel te vernieuwen, te voldoen aan privacywetgeving en efficiënt om te gaan met data. Dat staat de verbetering van de gemeentelijke dienstverlening in de weg.

Vanuit die behoefte is een aantal jaren geleden Common Ground ontstaan. In de kern gaat het bij Common Ground hierom: een hervorming van de gemeentelijke informatievoorziening, door op een andere manier om te gaan met gegevens.

Vanuit gemeenten en de VNG worden steeds meer toepassingen ontwikkeld volgens de principes van Common Ground. Vanuit Meerinzicht Bedrijfsvoering sluit ook de gemeente Zeewolde zich aan bij deze (technische) ontwikkeling op de langere termijn.

Dienstverlening

Door de steeds nauwere samenwerking tussen Harderwijk, Ermelo, Zeewolde en Meerinzicht is ook de samenwerking gegroeid op het gebied van dienstverlening aan de inwoners. Meerinzicht neemt daarin ook een pregnante plek in omdat daar de dienstverlening aan de inwoners van Zeewolde plaats vindt op het terrein van het Sociaal Domein en Belastingen. De 3 gemeenten en Meerinzicht trekken hierin gezamenlijk op om zo dienstverlening aan de inwoners steeds verder te optimaliseren. De doorontwikkeling van (digitale) dienstverlening is daarin een continu proces en is verankerd binnen het gezamenlijk programma Dienstverlening van Ermelo, Harderwijk, Zeewolde en Meerinzicht. De focus daarbij ligt eerst vooral op de kwaliteit en continuïteit en daarvoor het harmoniseren en optimaliseren van de dienstverleningskanalen en klantexpertise.

Bezwaarschriften

De ervaringen met de zogenaamde Overijsselse methode voor de behandeling van bezwaarschriften zijn nog steeds positief: meer dan 36% van de bezwaarschriften kon in overeenstemming met de burger buiten de zitting worden afgedaan. En 96% van de bezwaarschriften werd binnen de termijn afgehandeld. De werkwijze met de Overijsselse methode zal mede daarom worden voortgezet.

Personeel en organisatie

- Formatie/bezetting blijft hoge prioriteit houden. Criteria blijven kwaliteit, continuïteit en kostenbeheersing. De gemeente Zeewolde wordt geconfronteerd met een arbeidsmarkt die steeds meer een werknemers markt is geworden. Het wordt steeds moeilijker om gekwalificeerd personeel aan te trekken op de huidige arbeidsmarkt.
- De krapte op de arbeidsmarkt, vergrijzing, ontgroening en dergelijke zijn argumenten om aandacht te besteden aan mobiliteit. Dit gebeurt samen met buurgemeenten in de regio Noord West Veluwe en in Flevoland. Denk daarbij aan collegiale doorlening, detacheringen, interne uitwisseling van vacatures, het aantrekken van trainees en re-integratietrajecten.

In de organisatie is net als bij veel andere gemeenten de vergrijzing van het personeelsbestand (en daarmee het streven naar een evenwichtige leeftijdsopbouw) een aandachtspunt.

Tegelijkertijd is er behoefte aan nieuwe instroom dat een stimulans kan geven aan nieuwe werkwijzen en nieuwe ideeën. Om een impuls te geven aan een evenwichtige leeftijdsopbouw is een Generatiepact afgesloten. Dit Generatiepact heeft als doel vernieuwing van het personeelsbestand (bijvoorbeeld door de inzet van trainees) op gang te brengen en oudere medewerkers duurzaam aan het werk te houden. In de huidige regeling Generatiepact kan de medewerker tussen de 7,2 en 10,8 uur per week korter gaan werken.

Het Generatiepact is gestart als pilot in juli 2016 en inmiddels (voor een tweede keer) verlengd tot 1 januari 2026.

- In de digitale wereld wordt ook E-HRM steeds belangrijker. Fasegewijs is hiervoor een HRM Portal (een programma waardoor medewerkers digitaal alle personeels informatie, zoals loonstrook kunnen inzien en digitaal mutaties, etc kunnen worden afgedaan) geïmplementeerd.
- Op 1 januari 2020 is de Wet Normalisering Rechtspositieregelingen Ambtenaren (Wnra) in werking getreden. Vanaf dat moment geldt de cao gemeenten. Daarin is de rechtspositie geregeld voor alle ambtenaren van een gemeente. Het personeelsreglement bevat de regelingen die lokaal, via

overleg met Ondernemingsraad of Georganiseerd Overleg tot stand zijn gekomen. Meerinzicht heeft een aansluitovereenkomst bij de VNG en volgt hierbij de afspraken. Dat wat aan regelingen is overeengekomen voor 1 januari 2020 is één op één naar 2020 overgegaan.

- Bij de invoering van de Wnra zijn de arbeidsvoorwaarden van de medewerkers van 4 organisaties geharmoniseerd en wordt in gezamenlijkheid gewerkt aan strategisch personeelsbeleid.
- In 2020 is een medewerkers - tevredenheidsonderzoek (MTO) gehouden onder alle medewerkers van de gemeente Zeewolde. Eind 2022/begin 2023 zal een nieuw MTO worden gehouden onder alle medewerkers.

Ziekteverzuim

De organisatie streeft naar een ziektepercentage van 4,0%. In de voorgaande jaren lag het ziektepercentage rond de 4,0%. In 2021 lag het verzuim op 7,8%. Dit is fors hoger dan in het jaar 2020 waarin het cijfer lag op 3,92%. Uit gesprekken door leidinggevendenden met medewerkers en met de bedrijfsarts blijkt dat de meeste verzuimsituaties verklaarbaar zijn. Langdurig en frequent verzuim zijn veelal niet werk gerelateerd. Verzuim is een terugkerend onderwerp in het Managementoverleg. Daarnaast speelt ook de corona – pandemie een zekere rol in het ziekteverzuim, medewerkers worden nou eenmaal ziek als ze besmet zijn, en moeten daardoor ook in isolatie blijven. Dat zal in 2023 niet anders zijn.

Informatieveiligheid

Informatieveiligheid is in de huidige digitale wereld van essentieel belang en niet vrijblijvend. Om deze reden was “Informatieveiligheid” opgenomen in ons collegeprogramma 2018-2022 en was er een verantwoordelijk portefeuillehouder voor dit onderwerp. In het nieuwe coalitie – akkoord is een portefeuillehouder aangewezen voor bedrijfsvoering en deze portefeuillehouder gaat dan ook mede over dit onderwerp. Helder is wel dat de komende jaren blijvend geïnvesteerd moet worden om de veiligheid van informatie te kunnen blijven garanderen.

De gemeente geeft informatiebeveiliging gestalte door een samenspel van techniek en de organisatie eromheen. In dat laatste onderdeel speelt de mens een belangrijk onderdeel.

Zeewolde is sinds 2014 (en Meerinzicht) aangesloten bij de Informatie Beveiliging Dienst (IBD). De IBD is een onderdeel van de VNG. De IBD richt zich op bewustwording en concrete ondersteuning van gemeenten met als doel te helpen de informatiebeveiliging naar een hoger plan te tillen. De gemeente Zeewolde betreft bovenstaande producten bij haar strategie om de informatiebeveiliging zo optimaal mogelijk te maken en te houden.

De bescherming van informatie gebeurt op twee vlakken. Enerzijds investeren we in technologie, dat is 20% inspanning met een resultaat van 80% van de bescherming. Aan de andere kant is de menselijke kant. Dat is 20% van de bescherming, maar kost 80% van de inspanning. Voor Zeewolde blijft het meer leren kennen wat informatieveiligheid inhoudt een belangrijk aandachtsgebied. Een E-learning applicatie is een goede manier waarmee iedereen te bereiken is met een meetbaar resultaat.

Daarnaast is door de gemeenten Harderwijk, Ermelo en Zeewolde en Meerinzicht een ISMS in gebruik. ISMS staat voor information Security Management System. Het ISMS vormt de administratieve ondersteuning van de informatiebeveiligingsactiviteiten die de gemeenten en Meerinzicht ondernemen.

Op basis van de volgende documenten wordt aan continue optimalisatie gewerkt:

- het strategische informatiebeveiligingsbeleid
- het technisch informatiebeveiligingsbeleid
- het incidentmanagementbeleid

In 2022 is er een zogeheten kernteam Privacy en Informatieveiligheid geformeerd. Hierin nemen naast de CISO (Chief Information Security Officer) en de FG (Functionaris Gegevensbescherming) met ondersteuning uit deze teams ook de afdeling ICT van Meerinzicht en de controllers van de 4 organisaties deel. Doel hiervan is om een platform te hebben om deze 2 onderwerpen en ontwikkelingen met elkaar te kunnen bespreken. Waar nodig kunnen hieruit adviezen volgen om gezamenlijk of lokaal invulling aan de ontwikkelingen te geven.

Rechtmatigheidsverklaring college

Tot en met het boekjaar 2022 geeft de controlerend extern accountant een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening en een oordeel over de rechtmatigheid van de baten en lasten zoals opgenomen in de gemeentelijke jaarrekening.

Inmiddels is duidelijk dat met ingang van boekjaar 2023 elke gemeente zelf een rechtmatigheidsverantwoording moeten opnemen in de jaarrekening. In deze verantwoording worden ook de niet rechtmatige posten boven een ondergrens vermeld. Vervolgens beschrijft het college in de bedrijfsvoeringsparagraaf hoe zij deze onrechtmatigheden in de toekomst wil voorkomen. De controlerend extern accountant toetst dan of de rechtmatigheids-verantwoording van B&W (dus ook het overzicht van onrechtmatigheden) juist en volledig is.

Het is (en was eigenlijk altijd al) de verantwoordelijkheid van B&W om aan te tonen dat zij rechtmatig heeft geopereerd. Het verschil met vorige jaren zit er met name in dat B&W meer systematisch onderzoek moet doen op het rechtmatigheidsaspect en dat de “bewering” dat rechtmatig gehandeld is, nog beter moet worden gestaafd door vastleggingen. Dit stelt extra eisen aan de uitvoering van de (verbijzonderde) interne controle. De VNG heeft ook geadviseerd de tijd in de aanloop naar de invoering hiervan te gebruiken als “proefjaar”.

Dit advies is bij de opzet van het interne controleplan 2021 opgevolgd. Door het uitstel tot 2023 zal 2022 ook als “proefjaar” worden gebruikt. Hierbij wordt zo veel mogelijk in EHZM-verband gezamenlijk opgetrokken.

De opzet om te komen tot een rechtmatigheidsverantwoording is besproken met de nieuwe externe accountant en die heeft deze opzet als “degelijk” bestempeld. In de loop van 2022 zal naar verwachting aan de hand van praktijk in overleg met de (nieuwe) accountant nog een verdere “finetuning” plaatsvinden.

3.6 Verbonden partijen

Algemeen

Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt altijd voort uit het publieke belang. Het is een manier om een bepaalde publieke taak uit te oefenen. Er is een veelheid van verbonden partijen, die verschillende rechtsvormen kunnen hebben, zoals:

- gemeenschappelijke regelingen;
- vennootschappen; coöperaties
- stichtingen; verenigingen.

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft (artikel 1, aanhef en onder b. van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)¹).

Voor het inzicht van de raad is het van belang dat de relatie tussen verbonden partijen en het publieke belang, zoals geconcretiseerd in programma's, in hoofdlijnen wordt aangegeven.

Het lastige van verbonden partijen is dat de gemeente zowel bestuurder is als klant. Bovendien nemen vaak meerdere partijen deel aan de verbonden partij. De gemeente is dan niet de enige bestuurder en niet de enige klant, en moet dus haar bestuurlijke doelen en klantwensen afstemmen met die van andere deelnemers. Dit alles kan de aansturing complex maken. De voordelen van verbonden partijen zijn gelegen in het vergroten van de effectiviteit en efficiency en het verhogen van de kwaliteit (deskundigheid) en waarborgen van de continuïteit van de dienstverlening.

Visie gemeente op verbonden partijen

De gemeente Zeewolde probeert haar doelstellingen op een zo optimaal mogelijke wijze te realiseren. In een groot aantal gevallen is dit op eigen kracht mogelijk. Er zijn echter ook zaken waar het uit praktisch en bestuurlijk oogpunt beter is om dit gezamenlijk met derden te doen. Dit kunnen overheden, met name gemeenten en provincies zijn, maar soms ook niet-overheden. De gemeente Zeewolde heeft zich sinds 2004 ontwikkeld als een regiegemeente, waarbij steeds meer taken worden uitbesteed dan wel samenwerkingsverbanden worden aangegaan. Bij de regiewerkwijze gaat het om besturen op hoofdlijnen, waarbij op afstand aangestuurd wordt.

Bij het samenwerken met andere overheden (gemeenten) hebben wij het vaak over gemeenschappelijke regelingen. Voor deelname aan gemeenschappelijke regelingen gelden de regels van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Deelname in het aandelenkapitaal van een aantal vennootschappen vloeit in hoofdzaak voort uit de (van oudsher) maatschappelijke belangen die worden

¹ Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geeft als definitie: 'een verbonden partij [is] een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

Een financieel belang [is] een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Bestuurlijk belang [is] zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.'

(werden) nagestreefd. Ook kan de samenwerking gestalte krijgen door het aangaan van overeenkomsten. In dat geval is de gemeente in de regel geen bestuurder.

De meeste gemeenschappelijke regelingen hebben betrekking op de uitvoering van collegebevoegdheden. Dat betekent dat de colleges die regelingen treffen. De Wet gemeenschappelijke regelingen schrijft voor dat de raad eerst toestemming moet verlenen, voordat het college de regeling definitief kan treffen.

Ontwikkelingen

Gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen

Op 1 januari 2015 is de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in werking getreden. De gewijzigde wet introduceert onder meer een nieuwe samenwerkingsvorm voor decentrale overheden: de bedrijfsvoeringsorganisatie. Dit is een samenwerkingsverband met rechtspersoonlijkheid. Anders dan bij een openbaar lichaam kent deze vorm een enkelvoudig bestuur. Deze vorm is alleen mogelijk bij samenwerking op het gebied van uitvoeringstaken.

Andere wijzigingen in de wet betreffen onder meer het versterken van de positie van het algemeen bestuur en het versterken van de invloed van deelnemende gemeenten op de begroting en de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling. Dit komt onder meer terug in de ruimere termijnen voor de raden om hun zienswijze te geven op de ontwerpbegroting.

Als gevolg van deze gewijzigde Wet moeten de verschillende gemeenschappelijke regelingen worden aangepast. Per regeling zal bekeken worden of de nieuwe vorm van bedrijfsvoeringsorganisatie tot de mogelijkheden behoort. Voor sommige gemeenschappelijke regelingen is een bedrijfsvoeringsorganisatie niet mogelijk, omdat daar op grond van de wettelijke regeling een openbaar lichaam is voorgeschreven. Dit geldt onder meer voor de GGD en de Veiligheidsregio.

Inventarisatie verbonden partijen

Een overzicht van het aantal verbonden partijen is niet alleen van belang met betrekking tot de (gezamenlijke) uitvoering van beleidstaken maar ook om inzicht te hebben in het budgettaire beslag en de financiële risico's die de gemeente met een verbonden partij kan lopen.

Hieronder is een overzicht weergegeven van de aan Zeewolde verbonden partijen.

N.V. Alliander		Vestigingsplaats: Arnhem	
Rechtsvorm	N.V.		
Betrokken partijen	Aandeelhouders		
Zeggenschap	Stemming in aandeelhoudersvergaderingen		
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 0,15%		
	Zeewolde heeft 205.377 aandelen van nominaal € 5, totaal 136.794.964 aandelen		
Doelstelling en openbaar belang	<p>Alliander verzorgt de distributie van gas en elektriciteit. In verband met liberalisering en privatisering volgens de Europese richtlijnen van de energiesector is splitsing in een productiebedrijf en een netwerkbedrijf noodzakelijk geweest. De aandelen van de gemeente Zeewolde zijn overgedragen aan het Zweedse bedrijf Vattenfall. Met de verkoop van de laatste aandelen in 2015 is N.V. Nuon geen verbonden partij meer.</p> <p>De gemeente heeft hiervoor een aandelenpakket van 0,15% in het aandelenkapitaal van het netwerkbedrijf Alliander gekregen, gelijk aan het aandeel in NUON.</p> <p>De gemeente kan door het zeer geringe aandelenpakket feitelijk zelf geen invloed uitoefenen op het functioneren van Alliander. Samenwerking is daarom gezocht (beleidsmatig en organisatorisch) via het NUON, Vitens, Alliander-platform (NUVAL).</p>		
Relatie met gemeentelijk programma	Programma 0		
Inwerkingtredingdatum	N.v.t.		
Financiële ratio's (x € 1 miljoen)		Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
	Resultaat	224	242
	Eigen vermogen	4.328	4.470
	Vreemd vermogen	5.094	5.730
Jaarlijks dividend gemeente (x € 1.000)			
	Begroting 2023		111
	Begroting 2024		111
	Begroting 2025		111
	Begroting 2026		111
Risico's	De dividenduitkering kan tegenvallen		
Kansen en ontwikkelingen	<p>De energietransitie gaat gepaard met aanzienlijke uitdagingen voor Alliander. Dit leidt tot een grotere investeringsopgave en een teruggang in de dividenduitkeringen.</p> <p>De gemeenteraad heeft op 4 november 2021 besloten om aan Alliander NV een reverse converteerbare hybride obligatielening te verstrekken naar evenredigheid van het aandelenbelang van de gemeente Zeewolde ten bedrage van € 900.809,-.</p>		

Vitens N.V.		Vestigingsplaats: Zwolle	
Rechtsvorm	N.V.		
Betrokken partijen	Aandeelhouders		
Zeggenschap	Stemming in aandeelhoudersvergaderingen		
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 1,70%		
	Zeewolde heeft 98.457 aandelen van nominaal € 1, totaal 5.777.247 aandelen		
Doelstelling en openbaar belang	<p>Overall in ons land werden drinkwaterbedrijven opgezet. Uiteindelijk telde Nederland er zo'n 220. In de jaren daarna fuseerden steeds meer drinkwaterbedrijven, waarvan Vitens er één is (voorheen de Hydron). Vitens bestaat in haar huidige vorm sinds 2006 en richt zich op het maken van drinkwater.</p> <p>Doelen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Invloed op dienstverlening en tarieven - Rendement op aandelen en daarmee een duurzame belegging <p>De drinkwaterbedrijven mogen van de wetgever niet geprivatiseerd worden en dienen in overheidshanden te blijven. De aandeelhouders hebben, binnen de daarvoor geldende wettelijke bepalingen, relatief veel zeggenschap in de jaarlijkse vaststelling van de tarieven, de investeringen en de dividenduitkeringen. De aandeelhouders hebben tevens zeggenschap over het beloningsbeleid</p>		
Relatie met gemeentelijk programma	Programma 0		
Inwerkingtredingdatum	N.v.t.		
Financiële ratio's (x € 1 miljoen)		Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
	Resultaat	24	19
	Eigen vermogen	559	600
	Vreemd vermogen	1.899	1.988
Jaarlijks dividend gemeente (x € 1.000)			
	Begroting 2023		Nihil
	Begroting 2024		Nihil
	Begroting 2025		Nihil
	Begroting 2026		Nihil
Risico's	De dividenduitkering kan tegenvallen.		
Kansen en ontwikkelingen	Een belangrijk aandachtspunt voor Vitens zijn de gevolgen voor de bedrijfsvoering als er vaker en langduriger sprake is van droogte. Dit leidt in de komende jaren tot een grotere investeringsopgave en een aframing van de dividenduitkeringen naar nihil voor de komende begrotingsjaren.		

BNG Bank N.V.	Vestigingsplaats: Den Haag	
Rechtsvorm	N.V.	
Betrokken partijen	Aandeelhouders	
Zeggenschap	Stemming in aandeelhoudersvergaderingen	
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 0,00014%	
Doelstelling en openbaar belang	Zeewolde heeft 78 aandelen van nominaal € 2,50, totaal 55.690.720 aandelen	
	De BNG Bank is in 1914 opgericht door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (onder de naam "Gemeentelijke Kredietbank"). De bank is een structuurvenootschap. Klanten van BNG Bank zijn overwegend overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en openbaar nut. BNG Bank biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, advies, betalingsverkeer, elektronisch bankieren en vermogensbeheer. Ook participeert de bank in publiek-private samenwerking. Verreweg het grootste deel van de kredietverlening van de bank is kredietrisicovrij, omdat deze aan of onder garantie van overheden plaatsvindt.	
	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecificeerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.	
Relatie met gemeentelijk programma	Programma 0	
Inwerkingtreedingsdatum	N.v.t.	
Financiële ratio's (x € 1 miljoen)	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
	Resultaat	221
	Eigen vermogen	5.097
	Vreemd vermogen	155.262
Jaarlijkse dividend gemeente (x € 1.000)	Begroting 2023	n.v.t.
	Begroting 2024	n.v.t.
	Begroting 2025	n.v.t.
	Begroting 2026	n.v.t.
Risico's		
Kansen en ontwikkelingen		

N.V. Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC)		Vestigingsplaats: Alkmaar	
Rechtsvorm	N.V.		
Betrokken partijen	Aandeelhouders		
Zeggenschap	Stemming in aandeelhoudersvergaderingen		
Bestuurlijk belang	Via stemrecht op aandelen: 0,69%		
Doelstelling en openbaar belang	Zeewolde heeft 20 aandelen van nominaal € 1, totaal 2.914 aandelen		
Relatie met gemeentelijk programma	HVC is een nutsbedrijf gericht op hergebruik van grondstoffen en verduurzaming van de energiehuishouding		
Inwerkingtredingsdatum	Programma 7		
Financiële ratio's (x € 1 miljoen)	N.v.t.		
		Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
	Resultaat	15,2	26,3
	Eigen vermogen	142	169
	Vreemd vermogen	850	846
Jaarlijkse dividend gemeente (x € 1.000)			
	Begroting 2023	n.v.t.	
	Begroting 2024	n.v.t.	
	Begroting 2025	n.v.t.	
	Begroting 2026	n.v.t.	
Risico's	<p>De vervangingsinvesteringen continueren de komende jaren op hetzelfde niveau terwijl de investeringen als gevolg van de ambities voor de energietransitie (ontwikkelingen zon-energie en "van gas los") de komende jaren eerder toenemen dan afnemen. Het risico is dat de doelstelling om de solvabiliteit te verbeteren (>25% in 2024) mogelijk niet gehaald wordt. Het halen van deze doelstelling zou ruimte geven voor een financieringsstructuur waarbij garantiestelling door aandeelhouders een optie is i.p.v. een verplichting. De verbrandingsbelasting, de prijsprikkel van het rijk, zal naar verwachting vaker ingezet worden om vergroening en CO2-reductie te bevorderen. Betere prestatie op afvalscheiding zorgt hooguit voor minder meerkosten. Op basis van een DVO werken HVC en de gemeente Zeewolde samen aan de verwijdering van het huishoudelijk afval in Zeewolde. Alles is erop gericht dat er zo weinig mogelijk restafval ontstaat en dat er zoveel mogelijk herbruikbare stromen worden gerecycled. Ten gevolge van het optimaliseren van de dienstverlening, de hoge brandstofprijzen en een onrustige arbeidsmarkt staan de tarieven onder druk.</p>		
Kansen en ontwikkelingen	<p>De missie van HVC is actueler dan ooit: het maximale doen om te zorgen dat zoveel mogelijk afval wordt hergebruikt en een stevige impuls geven om te zorgen dat we van fossiele energie af gaan en naar duurzame energie overstappen. Financiële uitgangspunten zijn onverminderd het terugbrengen van het risico van afvalverbranding door daar robuust op af te schrijven en het blijven inzetten op het weerbaarder maken van HVC door de opbouw van eigen vermogen. Doel is om rendabele investeringen mogelijk te maken in hergebruik, maar vooral in duurzame energie en warmte en dat alle afzonderlijke activiteiten: inzameling, recycling en verwerking van afval en duurzame energie en warmte, zelfstandig bijdragen aan het financiële resultaat van HVC.</p>		

Coöperatie Gastvrije Randmeren		Vestigingsplaats: Harderwijk	
Rechtsvorm	Coöperatie		
Betrokken partijen	Gemeenten		
Zeggenschap	Elk lid heeft het recht tot het uitbrengen van het aantal stemmen in de Algemene Ledenvergadering gelijk aan het aantal volledige eenheden dat zij heeft gestort op de ledenrekening als jaarlijkse bijdrage, met een maximum van drie (3)		
Bestuurlijk belang	Zestien gemeenten zijn lid van de gebiedscoöperatie Gastvrije Randmeren. De gemeente Zeewolde heeft zitting in de Algemene Ledenvergadering, het hoogste orgaan van de coöperatie. Wethouder de Jonge is door de Algemene Vergadering benoemd tot voorzitter van het bestuur van de Coöperatie.		
Doelstelling en openbaar belang	Gastvrije Randmeren heeft als doel de kwaliteit van het natuur- en recreatiegebied Randmeren te verhogen en de robuustheid van het gebied te versterken. De kerntaken beheer en onderhoud richten zich op bereikbaarheid en optimalisering van recreatieve locaties en voorzieningen op en aan het water. Dit onder meer door het onderhouden van aanlegplaatsen en het maaien van waterplanten. Het werkgebied van de coöperatie Gastvrije Randmeren strekt zich uit van Hollandse Brug tot Ketelbrug, een langgerekte merenreeks van ruim tachtig kilometer.		
Relatie met gemeentelijk programma	Programma 5		
Inwerkingtreddingsdatum	21 november 2013		
Financiële ratio's (x1.000)		Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
	Resultaat	-94	-94
	Eigen vermogen	13.274	12.949
	Vreemd vermogen	686	604
Jaarlijkse bijdrage gemeente (x.1000)	Begroting 2023	30	
	Begroting 2024	30	
	Begroting 2025	30	
	Begroting 2026	30	
Risico's			
Kansen en ontwikkelingen			

GGD Flevoland		Vestigingsplaats: Lelystad	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)		
Betrokken partijen	De gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Zeewolde (alle gemeenten in de provincie Flevoland)		
Zeggenschap	Bij reguliere besluiten: 1 van de 6 stemmen = 16,67%		
	Bij begroting: 1 van de 6 stemmen = 16,67%		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het bestuur		
Doelstelling en openbaar belang	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsadvisering en uitvoering Wet Publieke Gezondheid • Beleidsadvisering en uitvoering Jeugdgezondheidszorg (preventie) en Algemene Gezondheidszorg (preventie): gericht op het verkleinen en voorkomen van gezondheidsachterstanden • Beleidsadvisering en (coördinatie) uitvoering bij rampen en crises • Infectieziekten bestrijding w.o. inzet bij uitbraken en pandemieën zoals COVID-2019 		
Relatie met gemeentelijk programma	Programma 7		
Inwerkingtredingsdatum	1 januari 2008, herziene versie: augustus 2016		
Financiële ratio's (x € 1.000)		Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
	Resultaat	360	-797
	Eigen vermogen	7.333	6.536
	Vreemd vermogen	18.347	21.977
Jaarlijkse bijdrage gemeente (x € 1.000)			
	Begroting 2023	569	
	Begroting 2024	578	
	Begroting 2025	587	
	Begroting 2026	596	
Risico's	<p>De jaarbijdrage aan de GGD (voor de openbare gezondheidszorg) wordt bepaald op basis van een vast bedrag per inwoner</p> <p>Hogere bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling. Een bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling is een zogenoemde verplichte uitgave. Deelnemende gemeenten zijn verplicht hun aandeel in de vastgestelde begroting van de Gemeenschappelijke Regeling in hun eigen begroting op te nemen.</p> <p>De GGD neemt in de begroting standaard een uitgebreide risicoparagraaf op. Deze transparantie maakt het ook voor de gemeente(n) mogelijk om risico's beter in beeld te houden. Een langjarig risico is dat de begroting van de GGD grotendeels uit markttaken bestaat, die niet door de gemeenten gefinancierd worden. Bij onverhoopte afname van deze markttaken staat de instandhouding van de GGD Flevoland onder druk en is inkrimping noodzakelijk. De reële kans dat dit risico zich voordoet is echter laag. Het eigen vermogen van de GGD Flevoland is voldoende om tegenvallers op te vangen. Voor de gemeente brengt de verplichte deelname aan de GR GGD Flevoland geen substantiële risico's met zich mee.</p>		
Kansen en ontwikkelingen	<p>De samenwerkingsovereenkomst (SOK) tussen veiligheidsregio Gooi- en Vecht, Veiligheidsregio Flevoland, GGD Gooi- en Vechtstreek en GGD Flevoland heeft geen financiële consequenties voor de uitvoering van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Flevoland en heeft geen nadelige gevolgen of risico's voor gemeenten.</p> <p>De GGD Flevoland vervult een stevige rol in de bestrijding van de Covid-19 pandemie. De wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regeling (WGR), die de wetgever inzet ter versterking van de democratische legitimatie van deze regelingen, naast maatregelen ter versterking van de toerusting en ondersteuning van raadsleden en griffiers voor regionale samenwerking, maakt aanpassing van de GR GGD Flevoland, in de loop van 2022 en 2023 noodzakelijk.</p>		

Veiligheidsregio Flevoland	Vestigingsplaats: Lelystad	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (Openbaar lichaam)	
Betrokken partijen	De gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Zeewolde	
Zeggenschap	Bij reguliere besluiten: 1 van de 6 stemmen = 16,67%	
	De leden van het Algemeen bestuur hebben in de vergadering ieder één stem (totaal 6). Het Dagelijks bestuur wordt gevormd door 3 leden en deze hebben geen stemrecht.	
	Bij begroting: 1 van de 20 stemmen = 5 %	
	Voor het nemen van een besluit voor begroting en rekening wordt de volgende stemverdeling (totaal 20) toegepast:	
	Almere; 9 stemmen, Dronten: 2 stemmen, Lelystad: 5 stemmen, Noordoostpolder; 2 stemmen, Urk: 1 stem en Zeewolde; 1 stem	
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het bestuur	
Doelstelling en openbaar belang	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeenschappelijke meldkamer • Rampenbestrijding, crisisbeheersing en bevolkingszorg • Brandweezorg en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen 	
Relatie met gemeentelijk programma	Programma 1	
Inwerkingtredingsdatum	1 januari 2008	
Financiële ratio's (x € 1.000)	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
	Resultaat	1.579
	Eigen vermogen	10.842
	Vreemd vermogen	11.674
Jaarlijkse bijdrage gemeente (x € 1.000)	Begroting 2023	1.799
	Begroting 2024	1.868
	Begroting 2025	1.937
	Begroting 2026	2.006
Risico's	<p>Hogere bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling. Een bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling is een zogenoemde verplichte uitgave. Deelnemende gemeenten zijn verplicht hun aandeel in de vastgestelde begroting van de Gemeenschappelijke Regeling in hun eigen begroting op te nemen.</p> <p>In de kadernota 2023 is aangegeven dat de gemeentelijke bijdragen met € 714.000 omhoog gaan door loon- en prijscompensatie en door het wegvallen van de inkomsten uit OMS. Hierbij is de verhoging van de rijksbijdrage BDuR verrekend. Voor Zeewolde betekent dit een bijdrage van € 1.799.000,-.</p> <p>Een ander groot risico zit op dit moment bij de taakdifferentiatie bij de brandweer. Als de kosten hiervan niet (volledig) door het Rijk vergoed worden dan zal dit een verhoging van de gemeentelijke bijdrage betekenen.</p>	
Kansen en ontwikkelingen		

Het Flevolands Archief		Vestigingsplaats: Lelystad	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)		
Betrokken partijen	De gemeenten Dronten, Lelystad, Urk en Zeewolde, het Waterschap Zuiderzeeland, de Provincie Flevoland en het Rijk		
Zeggenschap	Bij reguliere besluiten: 1 van de 7 stemmen = 14,29%		
	Bij begroting: 1 van de 7 stemmen = 14,29%		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het bestuur		
Doelstelling en openbaar belang	<ul style="list-style-type: none"> • Beheer goedgekeurde archiefbewaarplaats • Overgedragen archieven in goede, geordende en toegankelijke staat houden • (Mee)ontwikkelen en onderhouden van een E-Depot 		
Relatie met gemeentelijk programma	Programma 0		
Inwerkingtredingsdatum	1 februari 2004, archief activiteiten afgesplitst van de voormalige GR Erfgoedcentrum per 23 maart 2017		
Financiële ratio's (x € 1.000)		Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
	Resultaat	-11	159
	Eigen vermogen	800	723
	Vreemd vermogen	129	108
Jaarlijkse bijdrage gemeente (x € 1.000)			
	Begroting 2023	53	
	Begroting 2024	53	
	Begroting 2025	53	
	Begroting 2026	53	
Risico's	<p>Hogere bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling. Een bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling is een zogenoemde verplichte uitgave. Deelnemende gemeenten zijn verplicht hun aandeel in de vastgestelde begroting van de Gemeenschappelijke Regeling in hun eigen begroting op te nemen.</p> <p>De bijdrage aan de GR wordt hoger in het geval deelnemers de GR verlaten.</p>		
Kansen en ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • Het Rijk is voornemens om per 2024 terug te treden uit de Regionaal Historische Centra (RHC's), waaronder Het Flevolands Archief (HFA). Momenteel is het Rijk verreweg de grootste deelnemer in deze Gemeenschappelijke Regeling. • Door het terugtreden van het Rijk zal ook de aansluiting op het e-depot van het Nationaal Archief komen te vervallen. HFA gaat op zoek naar een andere oplossing voor deze digitale archiefbewaarplaats. 		

Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek (OFGV)		Vestigingsplaats: Lelystad	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (openbaar lichaam)		
Betrokken partijen	15 deelnemende gemeenten		
Zeggenschap	Bij reguliere besluiten: 1 van de 15 stemmen = 6,67%		
	Bij begroting: 1 van de 15 stemmen = 6,67%		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het bestuur		
Doelstelling en openbaar belang	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren van vergunningverlening • Toezicht op milieutaken • Handhaving van milieutaken 		
Relatie met gemeentelijk programma	Programma 7		
Inwerkingredingsdatum	26 april 2012		
Financiële ratio's (x € 1.000)		Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
	Resultaat	556	570
	Eigen vermogen	1.331	1.643
	Vreemd vermogen	5.121	4.266
Jaarlijkse bijdrage gemeente (x € 1.000)			
	Begroting 2023	646	
	Begroting 2024	658	
	Begroting 2025	673	
	Begroting 2026	688	
Risico's	Hogere bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling. Een bijdrage aan een Gemeenschappelijke Regeling is een zogenoemde verplichte uitgave. Deelnemende gemeenten zijn verplicht hun aandeel in de vastgestelde begroting van de gemeenschappelijke regeling in hun eigen begroting op te nemen.		
Kansen en ontwikkelingen	De uitvoering van het op 4 maart 2021 verschenen eindrapport "OM DE LEEFOMGEVING, Omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur" van de commissie Van Aartsen, in opdracht van de staatsecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, kan financiële gevolgen voor de OFGV hebben. Dit geldt ook voor nog niet uitgekristalliseerde incidentele en structurele lasten ten gevolge van de invoering van de Omgevingswet.		

Meerinzicht		Vestigingsplaats: Ermelo	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (bedrijfsvoeringsorganisatie)		
Betrokken partijen	De gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde		
Zeggenschap	Bij reguliere besluiten: 1 van de 3 stemmen = 33,33%		
	Bij begroting: 1 van de 3 stemmen = 33,33%		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het bestuur		
Doelstelling en openbaar belang	<p>Meerinzicht is een samenwerkingsverband op het gebied van uitvoeringstaken op het gebied van de bedrijfsvoering en het Sociaal Domein voor de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde.</p> <p>Het betreft de volgende uitvoeringstaken t.a.v. de bedrijfsvoering:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informatisering en automatisering • Personeel en organisatie (HRM) • Facilitaire zaken/documentaire informatievoorziening/ gebouwbeheer/inkoop • Belastingen, daaronder begrepen de heffing en invordering • Financiën • Juridische zaken • Communicatie • Geo-informatie <p>Het betreft de volgende uitvoeringstaken t.a.v. het Sociaal Domein:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Participatiewet • WMO • Jeugdwet • Inkomensondersteuning • Leerlingzaken • Sociale recherche 		
Relatie met gemeentelijk programma	Programma 0		
Inwerkingtredingsdatum	<ul style="list-style-type: none"> • 1 januari 2015 voor fase 1 Bedrijfsvoering • 1 januari 2018 voor fase 2 Bedrijfsvoering en domein Sociaal 		
Financiële ratio's (x € 1.000)		Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
	Resultaat	440	433
	Eigen vermogen	Geen	Geen
	Vreemd vermogen	32.660	43.563
Jaarlijkse bijdrage gemeente (x € 1.000)			
	Begroting 2023		9.963
	Begroting 2024		9.987
	Begroting 2025		10.004
	Begroting 2026		10.028
Risico's	<p>De wettelijke regelingen op het gebied van het sociaal domein, die Meerinzicht ten behoeve van Zeewolde uitvoert, zijn zogenoemde open einde regelingen.</p> <p>Hogere bijdrage aan een gemeenschappelijke regeling. Een bijdrage aan een gemeenschappelijke regeling is een zogenoemde verplichte uitgave. Deelnemende gemeenten zijn verplicht hun aandeel in de vastgestelde begroting van de gemeenschappelijke regeling in hun eigen begroting op te nemen.</p>		
Kansen en ontwikkelingen			

Gebiedsontwikkeling Oosterwold		Vestigingsplaats: Almere	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (Centrumgemeenteconstructie: Almere)		
Betrokken partijen	Het Rijksvastgoed Bedrijf (RVB), de provincie Flevoland, het Waterschap Zuiderzeeland en de gemeenten Almere en Zeewolde		
Zeggenschap	1/3 Rijksvastgoed Bedrijf, 1/3 gemeente Almere, 1/3 gemeente Zeewolde		
Bestuurlijk belang	Deelname door de portefeuillehouder aan het intergemeentelijk overleg. Dit is het periodieke overleg tussen de portefeuillehouders ruimtelijke ordening van de gemeenten Almere en Zeewolde.		
Doelstelling en openbaar belang	Uitvoering geven aan de gebiedsontwikkeling Oosterwold		
Relatie met gemeentelijk programma	Programma 8		
Inwerkingtreedingsdatum	1 januari 2014		
Financiële ratio's		Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
	Resultaat	n.v.t.	n.v.t.
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Jaarlijkse bijdrage gemeente	Begroting 2023	n.v.t.	
	Begroting 2024	n.v.t.	
	Begroting 2025	n.v.t.	
	Begroting 2026	n.v.t.	
	Gebiedsontwikkeling Oosterwold stelt geen jaarlijkse begroting en jaarstukken vast		
Risico's	In de Uitvoeringsregeling Oosterwold is afgesproken dat de deelnemende partijen de kosten voor de Gemeenschappelijke Regeling Oosterwold voorfinancieren. De voorfinanciering wordt terugbetaald uit het kostenverhaal Oosterwold en vindt gefaseerd plaats op basis van de inkomsten van het kostenverhaal. Er bestaat een risico dat de voorfinanciering niet gedekt wordt door kostenverhaal.		
Kansen en ontwikkelingen	Tot en met 2021 is zo'n 75% van de voorfinanciering terugbetaald. Het risico dat deze niet volledig zou worden terugbetaald is gering.		

Centrumregeling Sociaal Domein Flevoland		Vestigingsplaats: Almere	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (Centrumgemeenteconstructie: Almere)		
Betrokken partijen	De gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Zeewolde		
Zeggenschap	Bij reguliere besluiten: 1 van de 6 stemmen = 16,67%		
	Bij begroting: 1 van de 6 stemmen = 16,67%		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het bestuur		
Doelstelling en openbaar belang	Regionale samenwerking op het gebied van Jeugd en WMO. De samenwerking richt zich op de inkoop of subsidiëring van: <ul style="list-style-type: none"> • residentiële (24-uurs) zorg en crisisopvang • pleegzorg • gesloten jeugdzorg (jeugdzorg plus) • jeugdreclasseringsmaatregelen • jeugdbeschermingsmaatregelen • zeer gespecialiseerde dagbehandeling • jeugd GGZ: specialistische GGZ 		
Relatie met gemeentelijk programma	Programma 6		
Inwerkingtredingsdatum	1 januari 2015		
Financiële ratio's		Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021
	Resultaat	n.v.t.	n.v.t.
	Eigen vermogen	n.v.t.	n.v.t.
	Vreemd vermogen	n.v.t.	n.v.t.
Jaarlijkse bijdrage gemeente			
	Begroting 2023		n.v.t.
	Begroting 2024		n.v.t.
	Begroting 2025		n.v.t.
	Begroting 2026		n.v.t.
Risico's	De jaarlijkse bijdrage maakt onderdeel uit van de reguliere gemeentelijke begroting. Jaarlijks wordt er financieel afgerekend met de deelnemers.		
	De centrumregeling Sociaal Domein Flevoland geeft voornamelijk uitvoering aan de Jeugdwet (zie hierboven). Het betreft hier ook een open einde regeling (zorg kan in principe niet geweigerd worden om financiële redenen).		
Kansen en ontwikkelingen	Een ontwikkeling voor de komende jaren is de decentralisatie van de taak beschermd wonen van de centrumgemeente naar de individuele gemeente. Daarnaast wordt onderzocht hoe de gemeente Zeewolde zich geheel of gedeeltelijk terugtrekt uit het samenwerkingsverband. Voor een deel van de jeugdzorg wordt namelijk al gebruik gemaakt van de samenwerking binnen de regio Noord Veluwe via Meerinzicht. Inmiddels is de intentie om per 1 januari 2023 uit de regio Flevoland te stappen uitgesproken.		

Overige deelnemingen

Voorts heeft de gemeente een deelneming in het Appa-fonds van BNG, bedoeld voor de pensioenopbouw van politieke ambtsdragers. Dit betreffen geen aandelen, maar participatiebewijzen, waarbij er geen bestuurlijke invloed (stemrecht) is. Om die reden is deze deelneming niet in het overzicht tabel Financieel overzicht verbonden partijen opgenomen.

3.7 Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

Vanaf het ontstaan van de gemeente in 1984 bezit Zeewolde, door de overdracht vanuit de Rijksdienst voor IJsselmeerpolders, grond voor de ontwikkeling van woningbouwlocaties, werklocaties en voorzieningen. De gemeente nam hierbij als vanzelfsprekend een actieve rol in. Nieuwe gronden werden aangekocht, ontwikkeld en uitgegeven.

Door de economische crisis kwam actief grondbeleid landelijk ter discussie te staan. Sommige gemeenten werden genoodzaakt om de waarde van hun grondpositie af te boeken met alle financiële gevolgen van dien. Andere gemeenten, waaronder Zeewolde, liepen flinke vertraging op in de ontwikkeling van gronden. Dit leidde tot de invoering van nieuwe wetgeving waarin de actieve rol van gemeenten werd afgebakend.

Binnen Zeewolde leidde dit tot heroverweging van haar gemeentelijke rol waarin met name de vanzelfsprekendheid van actief grondbeleid werd herzien. In de nota Grondbeleid 2014 werd dit als volgt verwoord:

- Voor bestaande projecten/ontwikkellocaties en locaties die al in eigendom zijn van de gemeente is/blijft actief grondbeleid het uitgangspunt.
- Voor nieuwe projecten/ontwikkellocaties heeft facilitair grondbeleid de voorkeur, maar zal een besluit genomen worden over de gemeentelijke rol en het te voeren grondbeleid op basis van diverse aspecten.

Grondexploitatieberekeningen (grex)

Een grex geeft een gedetailleerd beeld van de diverse kosten en opbrengsten die zich voordoen bij de ontwikkeling van een locatie. Er wordt aangegeven welke kosten en opbrengsten al zijn gemaakt (boekwaarde) en wat de resterende begrote kosten en opbrengsten zijn, verdeeld over de verdere looptijd van de grex (faseren).

Een grex wordt ieder jaar bijgesteld. Binnen de gemeente Zeewolde wordt hierbij onderscheid gemaakt tussen herzieningen en actualisaties. Een herziening wordt tenminste tweejaarlijks opgesteld en bevat een beoordeling van eenheden, eenheidsprijzen en stedenbouwkundig ontwerp. In het jaar waarin geen herziening staat gepland, vindt een actualisatie plaats. Hierbij worden de actuele vastgestelde grondprijzen ingevoerd waarna de boekwaarde wordt geactualiseerd en de nog te maken kosten en opbrengsten opnieuw over de resterende looptijd worden gefaseerd.

Een herziening wordt ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad. Actualisaties worden vastgesteld door het college en ter informatie voorgelegd aan de raadscommissie.

Rekenparameters

In een grex worden de kosten en opbrengsten nominaal geraamd (vast prijspeil) en vervolgens over de resterende looptijd gefaseerd. Doordat fasering nagenoeg altijd over meerdere jaren gaat, heeft een grex te maken met factoren als rente en inflatie. Rekenparameters geven deze factoren weer.

In de vigerende grexen worden de volgende parameters gehanteerd:

Kostenparameter 2%

Opbrengstenparameter 1%

Renteparameter* 0%

* Voor de grondverwerving van Trekkersveld IV is een lening aangetrokken met een rentepercentage van -0,4%.

De bijbehorende renteopbrengst wordt als projectfinanciering binnen de grex Trekkersveld IV verwerkt.

Boekwaarde

In onderstaande tabel wordt de begrote boekwaarde per 31 december 2023 weergegeven van de ontwikkellocaties, getotaliseerd op hoofdniveau. Deze tabel is een afgeleide van de grexen die zijn opgenomen in de Jaarrekening 2021. Bij de weergave van de boekwaarde wordt tussentijds genomen winst buiten beschouwing gelaten.

Ontwikkellocaties	Begrote Boekwaarde 31-12-2022	Begrote Kosten 2023	Begrote Opbrengsten 2023	Begrote Boekwaarde 31-12-2023
Woningbouwgebieden	-/- 2.405.862	6.702.270	10.080.011	-/- 5.783.603
Bedrijventerreinen	8.633.244	1.293.930	3.669.037	6.258.136
Centra	-/- 6.041.086	438.812	240.099	-/- 5.842.373
Inbreidingslocaties	335.453	280.765	847.355	-/- 231.136
Totaal	521.750	8.715.777	14.836.502	-/- 5.598.976

NB: Boekwaarde -/- betekent per saldo meer gerealiseerde opbrengsten dan kosten.

Er vinden gedurende een jaar diverse herzieningen en actualisaties van de grexen plaats waardoor de begrote kosten en opbrengsten zullen wijzigen. Daarnaast zullen de werkelijke kosten en opbrengsten altijd verschillen van de raming.

Ontwikkeling locaties

De verwachte ontwikkeling van de verschillende locaties in 2023 wordt in onderstaande tabel weergegeven op basis van het aantal m² aan te kopen en te verkopen grond. De gegevens zijn gebaseerd op de grexen die zijn opgenomen in de Jaarrekening 2021 en zijn getotaliseerd op hoofdniveau.

Categorie	Aantal m ²
Aan te kopen grond:	0 m ²
Te verkopen grond:	61.170 m ²
- woningbouw	30.437 m ²
- bedrijventerreinen	28.349 m ²
- centra	390 m ²
- Inbreidingslocaties	1.994 m ²

Resultaatprognose

Het verwachte financiële eindresultaat van een grex wordt reële waarde genoemd. Hierbij wordt rekening gehouden met de vastgestelde rekenparameters. Doordat iedere gemeente deze parameters afzonderlijk mag bepalen, is er geen goede vergelijking mogelijk tussen verschillende gemeenten. Daarom wordt het verwachte resultaat ook op nominale waarde gepresenteerd. Hierbij worden de rekenparameters op 0% gezet waardoor alleen de nominale kosten en opbrengsten worden meegenomen.

In onderstaande tabel worden de resultaten weergegeven van de grexen.

A) Reële waarde methode

B) Nominale waarde methode

Categorie	(A)	(B)
Woningbouwgebieden ^{*1}	-/- 30.073.421	-/- 30.277.739
Bedrijventerreinen ^{*2}	-/- 46.499.940	-/- 44.603.438
Centra	-/- 5.716.594	-/- 5.768.219
Inbreidingslocaties	-/- 12.037	26.752
Totaal	-/- 82.301.992	-/- 80.622.644

-/- is voordelig

Van het per saldo voordelige resultaat ad € 82.302.000,- is in de afgelopen jaarrekeningen (t/m 2021) in totaal reeds € 36.750.000,- als tussentijdse winst genomen.

Tussentijdse winstneming

Conform het BBV dienen gemeenten jaarlijks tussentijds winst te nemen. Hierbij wordt de Poc (Percentage of completion) methode toegepast. Afhankelijk van de fase waarin de grondexploitatie verkeert, zowel wat betreft de kosten als de opbrengsten, dient reeds een percentage van het begrote eindresultaat als winst te worden genomen. Door deze richtlijnen wordt een combinatie tussen het voorzichtigheidsbeginsel en realisatiebeginsel doorgevoerd.

Tussentijds genomen winsten worden binnen de gemeente Zeewolde in eerste instantie toegevoegd aan de bekleemde bestemmingsreserve 'BBV-winst grondexploitaties'. Wanneer deze winsten volledig voldoen aan het voorzichtigheidsbeginsel, vindt overheveling plaats aan de reguliere bestemmingsreserve 'Bedrijfsrisico grondbedrijf'.

Risicoreservering

Binnen actief grondbeleid worden de risico's volledig door de gemeente gedragen. De bestemmingsreserve 'Bedrijfsrisico Grondbedrijf' dient binnen de gemeente Zeewolde ter dekking van alle relevante bedrijfsrisico's verbonden aan de grondexploitaties en het opvangen van eventuele nadelige resultaten op complexen.

In de beleidsnota Meerjaren Prognose Grondexploitatie worden de risico's door middel van 2 analyses gekwantificeerd. De hieruit voortkomende risicoreserveringen dienen als bodem- en plafondbedrag van de bestemmingsreserve 'Bedrijfsrisico Grondbedrijf'.

In februari 2022 heeft de raad de nota MPG 2021 vastgesteld. In deze nota zijn de risico's gekwantificeerd op basis van de vigerende grondexploitatieberekeningen eind 2021. De hieruit voortgekomen risicoreserveringen van € 6.800.000,- en € 3.600.000,- dienen als plafond- en bodembedrag van de bestemmingsreserve 'Bedrijfsrisico Grondbedrijf'.

Tussen de bestemmingsreserve 'Bedrijfsrisico Grondbedrijf' en de Algemene reserve vindt een wisselwerking plaats indien eerstgenoemde lager dan het bodembedrag of hoger dan het plafondbedrag blijkt te zijn. Veiligheidshalve is besloten het plafondbedrag als richtinggevend aan te houden.

3.8 Uitgaande subsidies

Algemeen

Deze paragraaf geeft inzicht in de uitgaande subsidies en gesubsidieerde instellingen. In de Programmabegroting wordt het begrote bedrag voor subsidies weergegeven per beleidsregel/beleidsnota. In de Jaarstukken wordt in beeld gebracht aan welke instellingen subsidies zijn verleend ¹.

¹) *Verantwoording van jaarlijkse subsidies vindt altijd plaats na vaststelling van de Jaarstukken.*

Indexering

De subsidiebudgetten 2023 zullen als volgt geïndexeerd worden:

1. Voor organisaties met personeel en waarvoor cao's leidend zijn bij de salariering passen wij een combinatie-index toe met een vaste loon-prijsverhouding van 75% verwachte Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers en 25% verwachte Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc) zoals opgenomen in de 'Meicirculaire betreffende jaar -2' van het Ministerie van Binnenlandse Zaken c.a. De budgetten worden geïndexeerd met 1,25%. Dit is de som van 75% verwachte index beloning werknemers (1,2%) en 25% verwachte index netto materieel (1,4%);
2. Voor vrijwilligersorganisaties zonder personeel passen wij de indexering toe gebaseerd op de verwachte Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc) zoals opgenomen in de 'Meicirculaire betreffende jaar -2' van het Ministerie van Binnenlandse Zaken c.a. De budgetten worden geïndexeerd met 1,4%.

Voor de wijze van indexeren wordt, net als in voorgaande jaren, aangesloten bij de Meicirculaire. Bij de subsidievaststelling vindt geen verrekening plaats tussen de bij de subsidieverlening berekende prijsindex met de werkelijke prijsindex van het jaar waarop de subsidievaststelling plaatsvindt.

De gemeenten hebben in de Decemercirculaire 2021 extra middelen ontvangen voor hogere kosten in de (jeugd)zorg. In 2022 zijn van enkele subsidiepartijen die werkzaam zijn in de (jeugd)zorg aanvullende subsidieaanvragen ontvangen voor de compensatie van de stijgende loonkosten. Deze aanvragen worden individueel beoordeeld, waarbij gekeken wordt of een aanvullende subsidie in overeenstemming is met het doel van de extra ontvangen middelen.

Beleidsregel/Beleidsnota

Voor het toetsen van subsidieaanvragen wordt gebruik gemaakt van beleidsregels. In een enkel geval wordt een subsidieaanvraag direct getoetst aan een beleidsnota. In onderstaand overzicht staat het begrote bedrag voor subsidies per programma weergegeven aan de hand van de geldende beleidsregel/beleidsnota. Indien het een beleidsnota betreft, staat er de afkorting 'BN' voor.

Programma	Onderwerp/Beleidsnota	Begroot subsidiebedrag
3. Zeewolde economisch veerkrachtig	BN: Beleidsnota en Uitvoeringsagenda Toerisme, Recreatie en Evenementen Zeewolde 2020 - 2025	160.600,-
4. Naar school in Zeewolde	BN: Jeugdbeleid Zeewolde 2018 e.v. "Een sterke basis voor de jeugd"	97.500,-
	BN: Harmonisatie Peuterspeelzalen en Voor- en Vroegschoolse Educatie 2019 e.v. BN: Jeugdbeleid Zeewolde 2018 e.v. "Een sterke basis voor de jeugd" Subsidieverordening VVE en Peuteropvang	101.300,-
5. Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde	BN: Cultuurnota 2021 – 2024 gemeente Zeewolde	603.200,-
	Amateurkunstbeoefening 2009 (en verder)	27.800,-
	Monumenten/Carillon 2005 (en verder)	19.400,-
	Muziekonderwijs 2005 (en verder)	64.500,-
	Kunst en cultuur 2005 (en verder)	6.300,-
	Sport 2005 (en verder)	125.700,-
	Natuurvoorlichting en -educatie 2005 (en verder)	5.300,-
	BN: Beleidsnota en Uitvoeringsagenda Toerisme, Recreatie en Evenementen Zeewolde 2020 - 2025	80.600,-
6. Zeewolde zorgzaam en solidair	Beleidsregels schuldhulpverlening Zeewolde 2021	293.700,-
	Bijstandsverlening, onderdeel cliëntenparticipatie 2005 (en verder)	3.800,-
	Maatschappelijke zorg	298.700,-
	Bijstandsverlening, onderdeel integratiebeleid nieuwkomers 2005 (en verder)	27.500,-
	Maatschappelijke zorg	151.800,-
	BN: Jeugdbeleid Zeewolde 2018 e.v. "Een sterke basis voor de jeugd"	354.400,-
	Jeugdgezondheidszorg 2004 (en verder)	82.400,-
8. Ruimte en wonen in Zeewolde	Volkshuisvesting 2005 (en verder)	5.000,-
Totaal begroot subsidiebedrag		2.509.500,-

4. Financiële begroting

4.1 Geraamde resultaat op hoofdlijnen

Algemeen

Onderstaande tabel geeft het geraamde resultaat 2023 per programma weer, en het geraamde totaal saldo van baten en lasten. Voorgenomen onttrekkingen en toevoegingen aan reserves zijn apart zichtbaar gemaakt.

Baten en lasten voor bestemming van reserves		Rekening 2021	Begroting 2022 (na wijzigingen)			Begroting 2023			Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
		Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	
PROG0 *	Zeevolde bestuur	-27.792	17.775	-44.860	-27.085	18.530	-49.442	-30.912	-30.647	-31.124	-28.803
PROG1	Veilig Zeevolde	1.927	2.347	-30	2.317	2.317	-30	2.287	2.356	2.425	2.489
PROG2	Zeevolde schoon, heel en bereikbaar	3.653	6.754	-307	6.447	5.454	-400	5.054	4.550	4.755	4.915
PROG3	Zeevolde economisch veerkrachtig	-4.189	6.415	-9.290	-2.875	1.879	-4.899	-3.021	-3.027	-3.027	-3.027
PROG4	Naar school in Zeevolde	1.221	1.988	-396	1.592	1.962	-544	1.418	1.415	1.410	1.384
PROG5	Cultureel, sportief en recreatief Zeevolde	3.643	4.873	-415	4.458	5.243	-1.198	4.044	4.088	4.135	4.133
PROG6	Zeevolde zorgzaam en solidair	17.750	23.099	-5.778	17.321	23.660	-5.144	18.515	18.560	18.463	18.464
PROG7	Duurzaam en gezond Zeevolde	1.813	6.589	-4.772	1.818	6.688	-4.948	1.741	1.535	1.360	1.411
PROG8	Ruimte en wonen in Zeevolde	-6.076	9.785	-10.316	-531	8.487	-8.842	-355	-385	-385	-385
Baten en lasten voor bestemming van reserves - Totaal		-8.049	79.625	-76.163	3.462	74.219	-75.448	-1.229	-1.555	-1.989	582
Werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan reserves		Rekening 2021	Begroting 2022 (na wijzigingen)			Begroting 2023			Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
		Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	
PROG0	Zeevolde bestuur	-2.982	4.719	-7.796	-3.077	-442	2.008	1.566	863	871	545
PROG2	Zeevolde schoon, heel en bereikbaar	-1.973	965	-712	254	-1.965	75	-1.889	-1.758	-1.624	-1.383
PROG3	Zeevolde economisch veerkrachtig	-22	0	-97	-97	0	0	0	0	0	0
PROG5	Cultuur, sportief en recreatief	457	792	-888	-96	0	164	164	220	236	236
PROG6	Zeevolde zorgzaam en solidair	1.239	560	-625	-65	0	0	0	0	0	0
PROG7	Duurzaam en gezond Zeevolde	282	165	-465	-300	0	400	400	200	0	0
PROG8	Ruimte en wonen in Zeevolde	4.459	3.077	-3.633	-556	0	47	47	17	17	17
Werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan reserves - Totaal		1.461	10.278	-14.215	-3.937	-2.407	2.694	287	-459	-499	-585
Geraamd resultaat		-6.589			-476			-942	-2.014	-2.488	-3

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

* exclusief product 0.10 en 0.11

Meerjarenperspectief 2023- 2026

De budgettaire uitkomsten over de jaren 2023-2026 zijn in onderstaand overzicht opgenomen. Deze zijn gebaseerd op de gegevens tot en met juni 2022. Structurele effecten uit de Voorjaarsnota 2022 en de Meicirculaire 2022 zijn hierin ook opgenomen.

		Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Resultaat voor bestemming					
Programma	Baten	-75.448	-78.437	-76.406	-70.974
	Lasten	74.219	76.882	74.418	71.555
Resultaat voor bestemming - Totaal		-1.229	-1.555	-1.989	582
Resultaat na bestemming					
Reserves	Dotaties	-2.407	-2.361	-2.327	-2.435
	Onttrekkingen	2.694	1.902	1.827	1.850
Resultaat na bestemming - Totaal		287	-459	-499	-585
Resultaat		-942	-2.014	-2.488	-3

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

4.2 Toelichting op overzicht van baten en lasten in de begroting 2023-2026

Toelichtingen per programma

Conform de, bij de Nota van uitgangspunten, vastgestelde rapportagegrenzen, worden bij de toelichtingen op programmaniveau, de afwijkingen groter dan of gelijk aan € 50.000,- op hoofdlijnen toegelicht. Zoals gebruikelijk bij de aanbidding van de begroting worden de verschillen tussen 2022 en 2023 nader toegelicht.

Programma 0 – Zeewolde Bestuurt

Wat mag het kosten?

	Rekening	Begroting 2022 (na wijzigingen)			Begroting 2023			Begroting	Begroting	Begroting
	2021	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo
PROG0 Zeewolde bestuurt										
TV01 Bestuur	1.632	1.568	0	1.568	1.402	0	1.402	1.402	1.402	1.412
TV02 Burgerzaken	465	798	-291	507	890	-301	589	480	477	424
TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	-267	352	-269	84	240	-302	-62	-62	-62	-62
TV04 Overhead	11.344	11.635	-5	11.630	11.995	0	11.995	12.004	12.000	12.011
TV05 Treasury	-167	6	-166	-160	6	-209	-203	-203	-203	-203
TV061 OZB woningen	-4.027	240	-4.778	-4.538	260	-6.310	-6.050	-6.111	-6.162	-6.212
TV062 OZB niet-woningen	-3.004	0	-3.407	-3.407	0	-4.664	-4.664	-4.675	-4.686	-4.696
TV064 Belastingen overig	-999	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TV07 Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	-33.540	0	-35.285	-35.285	0	-36.913	-36.913	-36.550	-37.413	-34.404
TV08 Overige baten en lasten	0	3.003	-659	2.344	3.530	-743	2.788	2.846	3.506	2.826
TV09 Vennootschapsbelastingen (VpB)	772	174	0	174	206	0	206	221	15	100
TV010 Mutaties reserves	1.461	10.278	-14.215	-3.937	-2.407	2.694	287	-459	-499	-585
TV011 Resultaat van de rek. baten en lasten	6.589	7.162	-6.686	476	1.229	-287	942	2.014	2.488	3
PROG0 Zeewolde bestuurt - Totaal	-19.742	35.215	-65.761	-30.547	17.352	-47.035	-29.683	-29.092	-29.135	-29.385

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

Analyse begroting 2022 t/m 11e wijziging – begroting 2023

Dit programma heeft een nadelig saldo van € 864.000,-. Exclusief het resultaat van de begroting is sprake van een nadelig saldo van € 398.000,-. De belangrijkste afwijkingen hiervan zijn hieronder toegelicht.

Raad en raadscommissies (€ 219.000,- voordelig)

Het voordeel wordt voornamelijk veroorzaakt door een lagere doorbelasting van interne apparaatslasten. In 2023 worden er, in vergelijking met 2022, minder uren aan dit deeltaakveld besteed. Per saldo heeft dit een neutraal effect op de begroting door de koppeling met taakveld 0.4 Overhead. Daarnaast is rekening gehouden met hogere salarislasten door CAO wijzigingen, wat leidt tot een negatief effect.

Burgemeester en wethouders (€ 51.000,- nadelig)

Het nadeel wordt voornamelijk veroorzaakt door een hogere doorbelasting van interne apparaatslasten. In 2023 worden er, in vergelijking met 2022, meer uren aan dit deeltaakveld besteed. Per saldo heeft dit een neutraal effect op de begroting door de koppeling met taakveld 0.4 Overhead. Daarnaast is rekening gehouden met hogere salarislasten door CAO wijzigingen.

Verkiezingen (€ 61.000,- nadelig)

In 2023 is het budget voor verkiezingen verhoogd in verband met de Provinciale en Waterschapsverkiezingen. Voor 2023 is dit een nadelig effect.

Beheer overige gebouwen (€ 141.000,- voordelig)

Het voordeel op dit taakveld wordt veroorzaakt door een andere administratieve werkwijze voor boekingen ten laste van de voorziening 'Onderhoud gemeentelijke gebouwen' (€ 116.000,-). Deze boeking is echter wel budgettair neutraal vanwege de koppeling met de voorziening. Daarnaast is er door een aframing van exploitatielasten van te verkopen gebouwen een voordeel ontstaan (€ 77.000,-). Het resterende deel van het saldo is te verklaren door een actualisatie van de onderhoudsbudgetten voor gemeentelijke gebouwen.

Gemeentelijke organisatie (€ 696.000,- nadelig)

Op dit taakveld worden de afdelingsbudgetten geraamd. Het nadeel wordt veroorzaakt door:

- Als gevolg van het bijstellen van de personeelsbudgetten ontstaat er een nadeel van € 114.000,-. De stijging wordt vooral veroorzaakt door cao ontwikkelingen. In de begroting 2022 is dit bedrag nog gereserveerd op een stelpost (taakveld 0.8), waardoor het nu op dit deeltaakveld tot een verschil leidt.
- Daarnaast ontstaat een voordeel door hogere doorbelasting van interne apparaatslasten aan de diverse taakvelden ad. € 173.000,-. In 2023 worden er, in vergelijking met 2022, meer uren aan de deeltaakvelden besteed. Per saldo heeft dit een neutraal effect op de begroting door de koppeling met de desbetreffende taakvelden in de begroting.
- Voor de afdeling RPV is de formatie uitgebreid met € 363.000,- om de ondercapaciteit op te vangen. Dit wordt gedekt met een hogere raming van de inkomsten van (bouw)leges.
- Daarnaast zijn beperkte voor- en nadelen ontstaan door diverse bij- en aframingen.

Gemeentelijke huisvesting (€ 208.000,- voordelig)

Het voordeel op dit taakveld wordt veroorzaakt door een andere administratieve werkwijze voor boekingen ten laste van de voorziening 'Onderhoud gemeentelijke gebouwen' (€ 207.000,-). Deze boeking is echter wel budgettair neutraal vanwege de koppeling met de voorziening.

Voorlichting (€ 129.000,- voordelig)

Het voordeel op dit taakveld wordt veroorzaakt doordat er voor 2020 tot en met 2022 incidenteel budget beschikbaar is gesteld voor de aanstelling van een programmamanager dienstverlening.

Onroerendezaakbelasting – woningen (€ 1.512.000,- voordelig)

De baten zijn geraamd op basis van het werkelijk niveau 2022. Voor de raming van 2023 en verder is rekening gehouden met de areaaltoename in overeenstemming met de uitgangspunten van de Voorjaarsnota 2022. Verder is rekening gehouden met de (aanzienlijke) waardeontwikkeling van de WOZ-objecten.

Onroerendezaakbelasting – niet woningen (€ 1.257.000,- voordelig)

De baten zijn geraamd op basis van het werkelijk niveau 2022. Voor de raming van 2023 en verder is rekening gehouden met de areaaltoename in overeenstemming met de uitgangspunten van de Voorjaarsnota 2022. De hogere WOZ waarde afgezet tegen de actuele tarieven leiden tot een hogere opbrengst onroerendzaakbelasting voor niet-woningen in 2023.

Algemene uitkering (€ 1.628.000,- voordelig)

De effecten van de Meicirculaire 2022 zorgen voor de afwijkingen ten opzichte van de begroting 2022 (gebaseerd op de Septembercirculaire 2021). In de zomernota van 2022 zijn de effecten van de Meicirculaire 2022 en de meerjarige gevolgen hiervan uitgelegd. Het sub-taakveld integratie-uitkeringen is met ingang van de begroting 2022 samengevoegd met sub-taakveld algemene uitkering.

Onvoorziene uitgaven/inkomsten (€ 62.000,- voordelig)

Het niet ingezette deel van de stelpost onvoorzien structureel 2022 (stand van voorjaar 2022) wordt in 2023 ook begroot. Uiterlijk bij de 3^e kwartaalrapportage wordt deze beoordeeld in hoeverre deze kan vrijvallen.

Stelposten (€ 505.000,- nadelig)

De effecten uit de herijking van stelposten bij de begroting 2023 leidt ten opzichte van de begroting 2022 tot een nadeel.

Enkele grote effecten die hierbij een rol spelen zijn:

- € 0,4 miljoen nadeel stelpost Meicirculaire 2022 15% onderuitputting
- € 0,2 miljoen voordeel stelpost inflatie belasting tarieven
- € 0,3 miljoen nadeel stelposten Autonome ontwikkelingen
- € 0,1 miljoen nadeel stelpost Vrijgevallen kapitaallasten
- € 0,1 miljoen nadeel stelpost Loon-prijs verbonden partijen
- € 0,1 miljoen voordeel stelpost dubbeldraaien windmolens
- € 0,3 miljoen voordeel overige posten

Mutaties reserves (€ 4.224.000,- nadelig)

Op dit taakveld wordt de inzet van reserves verantwoord. Het gaat hier om bedragen die gedoteerd worden aan de reserves (lasten voor de exploitatie) en bedragen die onttrokken worden aan de reserves (baten voor de exploitatie). Jaarlijks vindt er een actualisatie plaats van deze posten. Om die reden wordt vergelijkbaarheid met oude jaren bemoeilijkt.

De mutaties hebben voornamelijk betrekking op reserves die ingezet worden op onderwerpen zoals gemeentelijke gebouwen, integraal wijkbeheer, bijdrage afschrijvingslasten investeringen, vervanging wegen, vervanging kunstwerken, omgevingswet en energie uitvoeringsprogramma en bedrijfsrisico Grondbedrijf. Een overzicht van deze reserves is opgenomen in de bijlage "Staat van Reserves en Voorzieningen" bij deze begroting.

Meerjarenraming 2023 tot en met 2026

	Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG Zeewolde bestuurt												
TV01 Bestuur	1.402	0	1.402	1.402	0	1.402	1.402	0	1.402	1.412	0	1.412
TV02 Burgerzaken	890	-301	589	869	-389	480	866	-389	477	811	-387	424
TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	240	-302	-62	240	-302	-62	240	-302	-62	240	-302	-62
TV04 Overhead	11.995	0	11.995	12.004	0	12.004	12.000	0	12.000	12.011	0	12.011
TV05 Treasury	6	-209	-203	6	-209	-203	6	-209	-203	6	-209	-203
TV061 OZB woningen	260	-6.310	-6.050	254	-6.365	-6.111	250	-6.412	-6.162	248	-6.460	-6.212
TV062 OZB niet-woningen	0	-4.664	-4.664	0	-4.675	-4.675	0	-4.686	-4.686	0	-4.696	-4.696
TV07 Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	0	-36.913	-36.913	0	-36.550	-36.550	0	-37.413	-37.413	0	-34.404	-34.404
TV08 Overige baten en lasten	3.530	-743	2.788	4.670	-1.824	2.846	5.242	-1.736	3.506	4.262	-1.436	2.826
TV09 Vennootschapsbelastingen (VpB)	206	0	206	221	0	221	15	0	15	100	0	100
TV10 Mutaties reserves	-2.407	2.694	287	-2.361	1.902	-459	-2.327	1.827	-499	-2.435	1.850	-585
TV11 Resultaat van de rek. baten en lasten	1.229	-287	942	2.014	0	2.014	2.488	0	2.488	3	0	3
PROG Zeewolde bestuurt - Totaal	17.352	-47.035	-29.683	19.320	-48.411	-29.092	20.184	-49.319	-29.135	16.660	-46.045	-29.385

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordelig

Programma 1 – Veilig Zeewolde

Wat mag het kosten?

	Rekening	Begroting 2022 (na wijzigingen)			Begroting 2023			Begroting	Begroting	Begroting
	2021	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo
PROG1 Veilig Zeewolde										
TV11 Crisisbeheersing en brandweer	1.556	1.776	0	1.776	1.811	0	1.811	1.880	1.949	2.018
TV12 Openbare orde en veiligheid	371	572	-30	542	506	-30	476	476	476	471
PROG1 Veilig Zeewolde - Totaal	1.927	2.347	-30	2.317	2.317	-30	2.287	2.356	2.425	2.489

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

Analyse begroting 2022 t/m 11e wijziging – begroting 2023

Dit programma heeft een voordelig saldo van € 30.000,-. De belangrijkste afwijkingen hiervan zijn hieronder toegelicht.

Integrale Veiligheid (€ 66.000,- voordelig)

Het voordeel wordt door de lagere doorbelasting van interne apparaatslasten veroorzaakt. In 2023 worden er, in vergelijking met 2022, minder uren aan dit deeltaakveld besteed. Per saldo heeft dit een neutraal effect op de begroting door de koppeling met taakveld 0.4 Overhead.

Meerjarenraming 2023 tot en met 2026

	Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG1 Veilig Zeewolde												
TV11 Crisisbeheersing en brandweer	1.811	0	1.811	1.880	0	1.880	1.949	0	1.949	2.018	0	2.018
TV12 Openbare orde en veiligheid	506	-30	476	506	-30	476	506	-30	476	501	-30	471
PROG1 Veilig Zeewolde - Totaal	2.317	-30	2.287	2.386	-30	2.356	2.455	-30	2.425	2.519	-30	2.489

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

Programma 2 – Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar

Wat mag het kosten?

	Rekening	Begroting 2022 (na wijzigingen)			Begroting 2023			Begroting	Begroting	Begroting
	2021	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	2024	2025	2026
PROG2 Zeewolde schoon, heel en bereikbaar										
TV21 Verkeer en vervoer	6.538	6.622	-274	6.348	5.318	-342	4.976	4.472	4.677	4.855
TV22 Parkeren	64	63	0	63	59	0	59	59	59	59
TV23 Recreatieve havens	65	54	-2	52	54	-2	52	52	52	34
TV24 Economische havens en waterwegen	-3.077	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TV25 Openbaar vervoer	63	15	-31	-16	24	-56	-33	-33	-33	-33
PROG2 Zeewolde schoon, heel en bereikbaar - Totaal	3.653	6.754	-307	6.447	5.454	-400	5.054	4.550	4.755	4.915

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordelig

Analyse begroting 2022 t/m 11e wijziging – begroting 2023

Dit programma heeft een voordelig saldo van € 1.393.000,-. De belangrijkste afwijkingen hiervan zijn hieronder toegelicht.

Integraal Wijkbeheer (€ 1.382.000,- voordelig)

Voor het integraal onderhoud project aan de openbare ruimte in Zeewolde Waterbuurt (Noord Fase II) staat er in 2022 een budget geraamd. De planning is dat dit project in 2022 afgerond zal worden. Vandaar dat de kosten in 2023 een stuk lager zijn. Door de koppeling met de bestemmingsreserve 'Integraal wijkbeheer' heeft dit via taakveld '0.10 Mutatie reserves' een budgettair neutraal effect.

Straatreiniging (€ 62.000,- voordelig)

Vanuit het taakveld afval komt er een bijdrage voor straatreiniging. Deze bijdrage is een afgeleide van de gemaakte kosten binnen dit taakveld. De kosten voor straatreiniging vallen o.a. door de hogere brandstofkosten hoger uit, en daardoor ook de bijdrage aan straatreiniging.

Meerjarenraming 2023 tot en met 2026

	Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig												
TV31 Economische ontwikkeling	22	0	22	22	0	22	22	0	22	22	0	22
TV32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	1.294	-1.294	0	4.998	-4.998	0	1.807	-1.807	0	566	-566	0
TV33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	80	-83	-4	80	-83	-4	80	-83	-4	80	-83	-4
TV34 Economische promotie	483	-3.522	-3.039	476	-3.522	-3.046	476	-3.522	-3.046	476	-3.522	-3.046
PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig - Totaal	1.879	-4.899	-3.021	5.576	-8.603	-3.027	2.384	-5.412	-3.027	1.144	-4.172	-3.027

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordelig

Programma 3 – Zeewolde economisch veerkrachtig

Wat mag het kosten?

	Rekening	Begroting 2022 (na wijzigingen)			Begroting 2023			Begroting	Begroting	Begroting
	2021	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	2024	2025	2026
PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig										
TV31 Economische ontwikkeling	74	67	0	67	22	0	22	22	22	22
TV32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	-1.933	5.522	-5.522	0	1.294	-1.294	0	0	0	0
TV33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	116	157	-83	74	80	-83	-4	-4	-4	-4
TV34 Economische promotie	-2.446	669	-3.685	-3.016	483	-3.522	-3.039	-3.046	-3.046	-3.046
PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig - Totaal	-4.189	6.415	-9.290	-2.875	1.879	-4.899	-3.021	-3.027	-3.027	-3.027

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

Analyse begroting 2022 t/m 11e wijziging – begroting 2023

Dit programma heeft een voordelig saldo van € 146.000,-. De belangrijkste afwijkingen zijn hieronder toegelicht.

BIZ-regeling (€ 60.000,- voordelig)

In 2022 is er vanuit de coronacompensatie geld binnen gekomen die ingezet is ten bate van de BIZ-regeling, de lasten waren daarvoor incidenteel bijgeraamd. Door dit eenmalige karakter leidt dit tot een voordeel vanaf begrotingsjaar 2023.

Bevordering toerisme, recreatie (€ 181.000,- voordelig)

In 2022 wordt een eenmalige bijdrage ad. € 125.000,- verstrekt voor het Avonturenhuis op het scoutinglandgoed in Zeewolde wat het verschil met 2023 nagenoeg geheel verklaart. Deze bijdrage zou eerst in 2021 worden verstrekt maar is overgeheveld naar 2022. Daarnaast zijn Aanlegplaatsen eiland de Zegge en Verhalenmasten in 2022 incidenteel begroot.

Baten toeristenbelasting (€ 170.000,- nadelig)

In de begroting 2023 wordt rekening gehouden met het vastgestelde dekkingsplan bij de begroting 2022-2025. Dit betekent dat in de begroting een stijging van het belastingtarief is aangehouden. Door het lager ramen van het aantal overnachtingen wordt er per saldo een nadelig effect voor 2023 verwacht.

Meerjarenraming 2023 tot en met 2026

	Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig												
TV31 Economische ontwikkeling	22	0	22	22	0	22	22	0	22	22	0	22
TV32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	1.294	-1.294	0	4.998	-4.998	0	1.807	-1.807	0	566	-566	0
TV33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	80	-83	-4	80	-83	-4	80	-83	-4	80	-83	-4
TV34 Economische promotie	483	-3.522	-3.039	476	-3.522	-3.046	476	-3.522	-3.046	476	-3.522	-3.046
PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig - Totaal	1.879	-4.899	-3.021	5.576	-8.603	-3.027	2.384	-5.412	-3.027	1.144	-4.172	-3.027

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

Programma 4 – Naar school in Zeewolde

Wat mag het kosten?

	Rekening	Begroting 2022 (na wijzigingen)			Begroting 2023			Begroting	Begroting	Begroting
	2021	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo
PROG4 Naar school in Zeewolde										
TV42 Onderwijshuisvesting	464	596	-11	585	629	-185	444	442	437	428
TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	757	1.392	-385	1.007	1.332	-359	973	973	973	956
PROG4 Naar school in Zeewolde - Totaal	1.221	1.988	-396	1.592	1.962	-544	1.418	1.415	1.410	1.384

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

Analyse begroting 2022 t/m 11e wijziging – begroting 2023

Dit programma heeft een voordelig saldo van € 174.000,-. De belangrijkste afwijkingen zijn hieronder toegelicht.

Basisonderwijs onderwijshuisvesting (€ 128.000,- voordelig)

Per abuis is in de begroting 2022 een foutief bedrag ingelezen en dat wordt gecorrigeerd bij de 3^e kwartaalrapportage van 2022.

Peuterspeelzalen (€ 87.000,- voordelig)

Voor 2023 is het Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB) komen te vervallen.

Meerjarenraming 2023 tot en met 2026

	Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG4 Naar school in Zeewolde												
TV42 Onderwijshuisvesting	629	-185	444	627	-185	442	622	-185	437	613	-185	428
TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.332	-359	973	1.021	-48	973	1.021	-48	973	1.004	-48	956
PROG4 Naar school in Zeewolde - Totaal	1.962	-544	1.418	1.648	-233	1.415	1.643	-233	1.410	1.617	-233	1.384

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

Programma 5 – Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde

Wat mag het kosten?

	Rekening	Begroting 2022 (na wijzigingen)			Begroting 2023			Begroting	Begroting	Begroting
	2021	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	2024	2025	2026
PROG5 Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde										
TV51 Sportbeleid en activering	123	300	0	300	250	0	250	250	250	251
TV52 Sportaccommodaties	976	1.519	-411	1.108	2.168	-1.194	974	974	970	968
TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	212	304	0	304	329	0	329	320	320	320
TV54 Musea	51	76	0	76	79	0	79	79	79	79
TV55 Cultureel erfgoed	29	30	0	30	30	0	30	30	30	30
TV56 Media	589	600	0	600	604	0	604	604	604	604
TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.863	2.044	-4	2.039	1.783	-4	1.778	1.831	1.881	1.881
PROG5 Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde - Totaal	3.643	4.873	-415	4.458	5.243	-1.198	4.044	4.088	4.135	4.133

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

Analyse begroting 2022 t/m 11e wijziging – begroting 2023

Dit programma heeft een voordelig saldo van € 414.000,-. De belangrijkste afwijkingen zijn hieronder toegelicht.

Overige kosten sportbeoefening (€ 50.000,- voordelig)

Voordeel wordt veroorzaakt door Overige bijdragen en subsidies waarin in 2022 een incidenteel bedrag voor budgetoverheveling is genoteerd.

Binnensportaccommodaties (€ 102.000,- voordelig)

Het voordeel wordt veroorzaakt door de nieuwe exploitatie van het Baken. De verwachte baten zijn met € 102.000,- bijgeraamd.

Openbaar groen (€ 271.000,- voordelig)

In 2022 is het openbaar groen budget bij de voorjaarsnota incidenteel opgehoogd met € 266.000,- i.v.m. een duurder uitgevallen aanbesteding dankzij hogere benzine prijzen en de personeelstekorten. Eind 2022 zal het beheerplan groen aangeboden worden aan de raad met de meest actuele doorberekeningen en de gevolgen voor de structurele begroting. Het voordelige saldo wordt verder veroorzaakt door € 35.000,- aan budgetoverhevelingen van openbaar groen vanuit 2021. Hierdoor is de begroting 2022 incidenteel hoger geraamd. Daarnaast zit er een nadeel van € 30.000,- op de raming van de onderhoudskosten van het openbaar groen. Dit wordt veroorzaakt door de herziening van de areaalberekeningen, als gevolg van het groeien van het dorp.

Meerjarenraming 2023 tot en met 2026

	Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG5 Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde												
TV51 Sportbeleid en activering	250	0	250	250	0	250	250	0	250	251	0	251
TV52 Sportaccommodaties	2.168	-1.194	974	2.168	-1.194	974	2.164	-1.194	970	2.163	-1.194	968
TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	329	0	329	320	0	320	320	0	320	320	0	320
TV54 Musea	79	0	79	79	0	79	79	0	79	79	0	79
TV55 Cultureel erfgoed	30	0	30	30	0	30	30	0	30	30	0	30
TV56 Media	604	0	604	604	0	604	604	0	604	604	0	604
TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.783	-4	1.778	1.836	-4	1.831	1.886	-4	1.881	1.886	-4	1.881
PROG5 Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde - Totaal	5.243	-1.198	4.044	5.287	-1.198	4.088	5.333	-1.198	4.135	5.331	-1.198	4.133

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

Programma 6 – Zeewolde, zorgzaam en solidair

Wat mag het kosten?

	Rekening	Begroting 2022 (na wijzigingen)			Begroting 2023			Begroting	Begroting	Begroting
	2021	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo
PROG6 Zeewolde zorgzaam en solidair										
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	1.119	2.045	-78	1.967	2.051	-178	1.873	1.872	1.869	1.875
TV62 Wijkteams	2.808	2.422	0	2.422	2.341	0	2.341	2.341	2.341	2.341
TV63 Inkomensregelingen	608	5.924	-5.526	398	6.095	-4.792	1.304	1.348	1.310	1.306
TV64 Begeleide participatie	388	382	0	382	385	0	385	385	385	385
TV65 Arbeidsparticipatie	720	717	0	717	770	0	770	772	771	771
TV66 Maatwerkvoorziening (WMO)	685	604	-175	429	636	-175	461	461	406	405
TV671 Maatwerkdienstverlening 18+	3.363	3.749	0	3.749	3.717	0	3.717	3.717	3.717	3.717
TV672 Maatwerkdienstverlening 18-	7.252	6.632	0	6.632	6.934	0	6.934	6.934	6.934	6.934
TV682 Ge-escaleerde zorg 18-	808	624	0	624	731	0	731	731	731	731
PROG6 Zeewolde zorgzaam en solidair - Totaal	17.750	23.099	-5.778	17.321	23.660	-5.144	18.515	18.560	18.463	18.464

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

Technische wijziging IV3 (Informatie voor derden: CBS)

Het IV3-model 2023 is ingrijpend veranderd ten opzichte van het model 2022. De aanpassingen betreffen een verfijning van de taakvelden van het sociaal domein, alsmede enkele verschuivingen van taken binnen deze taakvelden. Voor zowel de begroting 2023 als de jaarrekening 2023 is het verplicht de nieuwe gedetailleerde taakvelden WMO en Jeugd te gebruiken. De aankondiging van deze wijziging is door het Rijk ultimo zomer 2022, met de gemeenten gecommuniceerd. Ten tijde van het opstellen van deze begroting was het nieuwe IV3 taakvelden overzicht nog niet beschikbaar. Deze zal later, als aanvulling op bovenstaand overzicht, beschikbaar komen zodat een tijdige aanlevering voor 15 november 2022 aan het CBS kan plaatsvinden.

Analyse begroting 2022 t/m 11e wijziging – begroting 2023

Dit programma heeft een nadelig saldo van € 1.194.000,-. De belangrijkste afwijkingen zijn hieronder toegelicht.

Geïntegreerd jeugdbeleid (€ 197.000,- nadelig)

Het nadeel wordt veroorzaakt doordat het bedrag aan te beschikken subsidies in 2023 is geactualiseerd.

Maatschappelijke dienstverlening (€ 93.000,- nadelig)

Het nadeel wordt veroorzaakt doordat het bedrag aan te beschikken subsidies in 2023 is geactualiseerd.

Samenlevingsopbouwwerk (€ 331.000,- voordelig)

Het voordeel wordt enerzijds veroorzaakt doordat het bedrag aan te beschikken subsidies in 2023 is geactualiseerd. Daarnaast wordt het voordeel veroorzaakt door de doorbelasting binnen Zeewolde van de eigen salariskosten. In 2023 worden er, in vergelijking met 2022, meer uren aan dit deeltaakveld besteed. Per saldo heeft dit een neutraal effect op de begroting door de koppeling met taakveld 0.4 Overhead.

Preventie en ambulante hulp (€ 90.000,- nadelig)

Het nadeel wordt veroorzaakt door de actualisatie van de doorbelaste uitvoeringskosten door Meerinzicht, bestaande uit de bijdragen voor de uniforme dienstverlening, uitvoering jeugd en de toegang jeugd.

Jeugdzorg (€ 205.000,- voordelig)

Het voordeel wordt veroorzaakt door de lagere doorbelasting binnen Zeewolde van de eigen salariskosten. Voordeel wordt veroorzaakt door hogere doorbelasting

van interne apparaatslasten. In 2023 worden er, in vergelijking met 2022, minder uren aan dit deeltaakveld besteed. Per saldo heeft dit een neutraal effect op de begroting door de koppeling met taakveld 0.4 Overhead.

Bijstandsverlening (€ 908.000,- nadelig)

Aan de lastenkant is voor de begroting voor het grootste deel aangesloten op de geraamde uitkeringen zoals Meerinzicht deze heeft ingeschat. Hiermee wordt naar verwachting een reële raming van de uitkeringen opgenomen. Er is beperkt rekening gehouden met volume ontwikkelingen aangezien de verwachting is dat de toename van het aantal nieuwe uitkeringen beperkt blijft en niet zo sterk zal toenemen zoals bij de kredietcrisis van enkele jaren geleden. De prognoses zijn hierop aangepast. Op de batenkant is het budget aangepast aan de verwachte rijksbijdragen (uitkering BUIG) voor 2023.

Participatiebudget (€ 53.000,- nadelig)

De begroting is grotendeels aangesloten op de geraamde uitgaven zoals Meerinzicht deze heeft ingeschat. Hiermee wordt een reële raming opgenomen. Er is beperkt rekening gehouden met de effecten uit de coronacrisis. De verwachting is dat de toename uit de participatie gelden beperkt blijft en niet zo sterk zal toenemen zoals bij de kredietcrisis van enkele jaren geleden. De prognoses zijn hierop aangepast. Daarbij is rekening gehouden met de verwachte uitgaven vanuit de wet inburgering.

Begeleiding individueel en groep WMO (€ 108.000,- voordelig)

Voor 2023 is de begroting in lijn gebracht met de verwachte uitgaven. De raming is overgenomen uit de prognoses van Meerinzicht, met een correctie op de doorrekening op de verwachte stijging van het aantal cliënten en prijs. Voor de ramingen van 2023 is alleen een prijs aanpassing doorgerekend.

WMO Huishoudelijke Hulp (€ 76.000,- nadelig)

De raming is overgenomen uit de prognoses van Meerinzicht, met een correctie op de doorrekening op de verwachte stijging van het aantal cliënten en prijs. Voor de ramingen van 2023 is alleen een prijs aanpassing doorgerekend.

Individuele voorziening Natura Jeugd (€ 144.000,- voordelig)

Voor 2023 is een reëlere raming van de kosten voor jeugd opgenomen. Deze ramingen zijn gebaseerd op de verwachte lasten voor jeugdzorg volgens Meerinzicht. De raming is overgenomen uit de prognoses van Meerinzicht, met een correctie op de doorrekening op de verwachte stijging van het aantal cliënten en prijs. Voor de ramingen van 2023 zijn de hoeveelheden en prijzen van het jaar 2022 doorgetrokken, aangezien de verwachting is dat deze minder hard zullen toenemen dan nu door Meerinzicht worden geprognosticeerd.

Jeugd GGZ (Zvw) (€ 571.000,- nadelig)

Voor 2023 is een reëlere raming van de kosten voor jeugd opgenomen. Deze ramingen zijn gebaseerd op de verwachte lasten voor onder andere GGZ en dyslexiezorg volgens Meerinzicht. De raming is overgenomen uit de prognoses van Meerinzicht, met een correctie op de doorrekening op de verwachte stijging van het aantal cliënten en prijs. Voor de ramingen van 2023 zijn de hoeveelheden en prijzen van het jaar 2022 doorgetrokken, aangezien de verwachting is dat deze minder hard zullen toenemen dan nu door Meerinzicht worden geprognosticeerd.

Jeugd- en Opvoedhulp (€ 125.000,- voordelig)

Voor 2023 is een reëlere raming van de kosten voor jeugd opgenomen. Deze ramingen zijn gebaseerd op de verwachte lasten voor met name jeugdzorg met verblijf volgens Meerinzicht en de Aankoopcentrale. In deze raming is o.a. het structurele effect vanuit het risicodossier jeugdhulp met verblijf in Flevoland meegenomen.

In de cijfers is, zij het zeer beperkt, rekening gehouden met de effecten vanuit het Woonplaatsbeginsel. Van veel cliënten is bekend dat de kosten vanaf 2023 ten laste zullen komen van Zeewolde (de zogenaamde instroom), maar welke cliënten en voor welk bedrag niet meer ten laste komen van Zeewolde (de zogenaamde uitstroom) is het effect nog niet duidelijk. Netto is er rekening gehouden met een effect van € 43.000,- hogere uitgaven.

Veiligheid, Jeugdreclassering en Jeugdopvang (€ 107.000,- nadelig)

Voor 2023 is een reëlere raming van de kosten voor jeugd opgenomen gebaseerd op de toename van de gevraagde zorg. Deze ramingen zijn gebaseerd op de verwachte lasten volgens de Aankoopcentrale, maar er is ook rekening gehouden met een geringe inzet via Meerinzicht in de regio Noord Veluwe. Er wordt in het geheel een toename voorzien in het gebruik van deze voorzieningen voor cliënten uit Zeewolde.

Meerjarenraming 2023 tot en met 2026

	Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG6 Zeewolde zorgzaam en solidair												
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	2.051	-178	1.873	2.050	-178	1.872	2.047	-178	1.869	2.053	-178	1.875
TV62 Wijkteams	2.341	0	2.341	2.341	0	2.341	2.341	0	2.341	2.341	0	2.341
TV63 Inkomensregelingen	6.095	-4.792	1.304	6.253	-4.906	1.348	6.358	-5.048	1.310	6.422	-5.116	1.306
TV64 Begeleide participatie	385	0	385	385	0	385	385	0	385	385	0	385
TV65 Arbeidsparticipatie	770	0	770	772	0	772	771	0	771	771	0	771
TV66 Maatwerkvoorziening (WMO)	636	-175	461	636	-175	461	636	-231	406	636	-231	405
TV671 Maatwerkdienstverlening 18+	3.717	0	3.717	3.717	0	3.717	3.717	0	3.717	3.717	0	3.717
TV672 Maatwerkdienstverlening 18-	6.934	0	6.934	6.934	0	6.934	6.934	0	6.934	6.934	0	6.934
TV682 Ge-escaleerde zorg 18-	731	0	731	731	0	731	731	0	731	731	0	731
PROG6 Zeewolde zorgzaam en solidair - Totaal	23.660	-5.144	18.515	23.818	-5.258	18.560	23.919	-5.456	18.463	23.990	-5.525	18.464

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordelig

Programma 7 – Duurzaam en gezond Zeewolde

Wat mag het kosten?

	Rekening	Begroting 2022 (na wijzigingen)			Begroting 2023			Begroting	Begroting	Begroting
	2021	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	2024	2025	2026
	Saldo							Saldo	Saldo	Saldo
PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde										
TV71 Volksgezondheid	1.112	1.224	0	1.224	1.269	0	1.269	1.278	1.287	1.296
TV72 Riolerling	-144	1.094	-1.307	-213	1.221	-1.452	-231	-225	-219	-185
TV73 Afval	-394	2.471	-3.005	-534	2.765	-3.333	-568	-576	-580	-587
TV74 Milieubeheer	1.230	1.694	-353	1.341	1.326	-58	1.268	1.066	880	895
TV75 Begraafplaatsen en crematoria	9	107	-107	0	108	-105	3	-8	-8	-8
PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde - Totaal	1.813	6.589	-4.772	1.818	6.688	-4.948	1.741	1.535	1.360	1.411

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

Analyse begroting 2022 t/m 11e wijziging – begroting 2023

Dit programma heeft een voordelig saldo van € 77.000,-. Er zijn binnen dit programma geen afwijkingen waarvan het begrotingssaldo 2023 meer dan € 50.000,- afwijkt van het begrotingssaldo 2022 na wijziging.

Meerjarenraming 2023 tot en met 2026

	Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde												
TV71 Volksgezondheid	1.269	0	1.269	1.278	0	1.278	1.287	0	1.287	1.296	0	1.296
TV72 Riolerling	1.221	-1.452	-231	1.243	-1.468	-225	1.265	-1.485	-219	1.294	-1.479	-185
TV73 Afval	2.765	-3.333	-568	2.941	-3.517	-576	3.014	-3.595	-580	3.082	-3.669	-587
TV74 Milieubeheer	1.326	-58	1.268	1.124	-58	1.066	938	-58	880	953	-58	895
TV75 Begraafplaatsen en crematoria	108	-105	3	97	-105	-8	97	-105	-8	97	-105	-8
PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde - Totaal	6.688	-4.948	1.741	6.684	-5.148	1.535	6.602	-5.242	1.360	6.722	-5.311	1.411

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

Programma 8 – Ruimte en wonen in Zeewolde

Wat mag het kosten?

	Rekening	Begroting 2022 (na wijzigingen)			Begroting 2023			Begroting	Begroting	Begroting
	2021	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo
PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde										
TV81 Ruimtelijke ordening	171	446	-25	421	405	-150	255	255	255	255
TV82 Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	-5.129	8.780	-8.774	7	7.495	-7.422	73	73	73	73
TV83 Wonen en bouwen	-1.117	558	-1.517	-959	587	-1.270	-683	-713	-713	-713
PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde - Totaal	-6.076	9.785	-10.316	-531	8.487	-8.842	-355	-385	-385	-385

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

Analyse begroting 2022 t/m 11e wijziging – begroting 2023

Dit programma heeft een nadelig saldo van € 176.000,-. De belangrijkste afwijkingen zijn hieronder toegelicht.

Structuur- en bestemmingsplannen (€ 166.000,- voordelig)

Het voordeel wordt voornamelijk (€ 100.000,-) veroorzaakt door een hogere raming van legesinkomsten in relatie tot structuur- en bestemmingsplannen en planvorming. Een nadeel wordt voor ongeveer € 22.000,- veroorzaakt door hogere doorbelasting van interne apparaatslasten. Daarbij worden er in 2023, in vergelijking met 2022, in verband met de omgevingswet minder uren aan dit deeltaakveld besteed (€ 78.000,- voordeel). Per saldo heeft dit een neutraal effect op de begroting door de koppeling met taakveld 0.4 Overhead. Daarnaast ontstaat er een voordeel door diverse bij- en aframingen.

Grondexploitatie (niet-bedrijventerr.) (€ 66.000,- nadelig)

Op dit taakveld worden de mutaties binnen de grondexploitatieberekeningen m.b.t. woningbouwgebieden en centra verwerkt. Deze mutaties worden overgeheveld naar de balanspost 'Voorraad gronden in exploitatie' waardoor deze over het algemeen geen effect hebben op het begrotingsresultaat. Wanneer een grondexploitatieberekening sluit met een verliesgevend resultaat wordt op dit taakveld de jaarlijkse toevoeging aan de voorziening Verliesgevende grondexploitaties geraamd. Dit zorgt wel voor een effect op het begrotingsresultaat.

Omgevingsvergunningen (€ 247.000,- nadelig)

Met de komst van de omgevingswet zullen naar verwachting de legesinkomsten van de omgevingsvergunningen aanzienlijk terug gaan lopen. Op dit moment is het nog niet duidelijk wat de gevolgen precies zullen gaan zijn. De raming van de legesinkomsten is naar beneden bijgesteld van € 1.510.000,- naar € 1.263.000,-. Als de invoering een feit is zal er gekeken worden naar de werkelijke gevolgen voor de legesinkomsten.

Meerjarenraming 2023 tot en met 2026

	Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde												
TV81 Ruimtelijke ordening	405	-150	255	405	-150	255	405	-150	255	405	-150	255
TV82 Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	7.495	-7.422	73	5.900	-5.827	73	5.929	-5.856	73	4.849	-4.777	73
TV83 Wonen en bouwen	587	-1.270	-683	557	-1.270	-713	557	-1.270	-713	557	-1.270	-713
PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde - Totaal	8.487	-8.842	-355	6.862	-7.247	-385	6.891	-7.276	-385	5.811	-6.197	-385

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

4.3 Overzicht van algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Conform de begrotingsvoorschriften geeft dit hoofdstuk een toelichting op de lasten en baten, die niet direct aan een programma zijn toe te rekenen maar wel van belang zijn voor de uitvoering van het in de raadsprogramma's geformuleerde beleid.

Het gemeentelijke voorzieningenniveau wordt voor een groot deel bekostigd uit algemene dekkingsmiddelen. Het gaat dan om de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, onroerende zaakbelastingen, dividenden en het budget voor onvoorzien uitgaven.

Specifieke gemeentelijke heffingen met een vastgesteld bestedingsdoel, zoals de afvalstoffenheffing en de rioolrechten, worden verantwoord onder de baten van het desbetreffende programma. Hetzelfde geldt voor alle specifieke uitkeringen van het Rijk, zoals voor onderwijs en bijstand.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

In onderstaande tabel wordt een totaaloverzicht gegeven van de geraamde middelen voor 2023-2026.

Resultaat Niv 0: Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien											
		Rekening 2021	Begroting 2022 (na wijzigingen)			Begroting 2023			Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
		Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
Algemene dekkingsmiddelen	Algemene uitkering	-32.081	0	-35.285	-35.285	0	-36.913	-36.913	-36.550	-37.413	-34.404
	Dividend	-141	0	-111	-111	0	-140	-140	-140	-140	-140
	Forensenbelasting	-452	0	-390	-390	0	-402	-402	-402	-402	-402
	Onroerende zaakbelasting	-7.231	0	-8.145	-8.145	0	-10.935	-10.935	-11.000	-11.058	-11.116
	Toeristenbelasting	-2.332	0	-3.140	-3.140	0	-2.970	-2.970	-2.970	-2.970	-2.970
	Precario	-999	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen - Totaal		-43.237	0	-47.071	-47.071	0	-51.360	-51.360	-51.062	-51.983	-49.032
Onvoorzien	Onvoorzien incidenteel	0	104	0	104	114	0	114	115	110	111
	Onvoorzien structureel	0	200	0	200	128	0	128	196	264	332
Onvoorzien - Totaal		0	304	0	304	242	0	242	311	374	443
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien - Totaal		-43.237	304	-47.071	-46.767	242	-51.360	-51.117	-50.750	-51.609	-48.589
Geheel - Totaal		-43.237	304	-47.071	-46.767	242	-51.360	-51.117	-50.750	-51.609	-48.589

(Bedragen x € 1.000,-)
 -/- = voordeel
 * exclusief product 0.10 en 0.11

4.4 Totaal overzicht van het geraamde resultaat

Onderstaand overzicht geeft een presentatie per begrotingsprogramma op totalen; elk programma is daarbij onderverdeeld naar lasten en baten. In lijn met de begrotingsvoorschriften (BBV) worden de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves afzonderlijk in beeld gebracht. Op deze wijze ontstaat een door de raad geautoriseerd geraamd totaal saldo van baten en lasten en een geraamd resultaat. Voor de goede orde merken wij op dat dotaties aan voorzieningen deel uitmaken van de programma's.

Baten en lasten voor bestemming van reserves												
		Rekening 2021	Begroting 2022 (na wijzigingen)				Begroting 2023			Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
		Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	
PROG0 *	Zeewolde bestuurt	-27.792	17.775	-44.860	-27.085	18.530	-49.442	-30.912	-30.647	-31.124	-28.803	
PROG1	Veilig Zeewolde	1.927	2.347	-30	2.317	2.317	-30	2.287	2.356	2.425	2.489	
PROG2	Zeewolde schoon, heel en bereikbaar	3.653	6.754	-307	6.447	5.454	-400	5.054	4.550	4.755	4.915	
PROG3	Zeewolde economisch veerkrachtig	-4.189	6.415	-9.290	-2.875	1.879	-4.899	-3.021	-3.027	-3.027	-3.027	
PROG4	Naar school in Zeewolde	1.221	1.988	-396	1.592	1.962	-544	1.418	1.415	1.410	1.384	
PROG5	Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde	3.643	4.873	-415	4.458	5.243	-1.198	4.044	4.088	4.135	4.133	
PROG6	Zeewolde zorgzaam en solidair	17.750	23.099	-5.778	17.321	23.660	-5.144	18.515	18.560	18.463	18.464	
PROG7	Duurzaam en gezond Zeewolde	1.813	6.589	-4.772	1.818	6.688	-4.948	1.741	1.535	1.360	1.411	
PROG8	Ruimte en wonen in Zeewolde	-6.076	9.785	-10.316	-531	8.487	-8.842	-355	-385	-385	-385	
Baten en lasten voor bestemming van reserves - Totaal		-8.049	79.625	-76.163	3.462	74.219	-75.448	-1.229	-1.555	-1.989	582	
Werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan reserves												
		Rekening 2021	Begroting 2022 (na wijzigingen)				Begroting 2023			Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
		Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	
PROG0	Zeewolde bestuurt	-2.982	4.719	-7.796	-3.077	-442	2.008	1.566	863	871	545	
PROG2	Zeewolde schoon, heel en bereikbaar	-1.973	965	-712	254	-1.965	75	-1.889	-1.758	-1.624	-1.383	
PROG3	Zeewolde economisch veerkrachtig	-22	0	-97	-97	0	0	0	0	0	0	
PROG5	Cultuur, sportief en recreatief	457	792	-888	-96	0	164	164	220	236	236	
PROG6	Zeewolde zorgzaam en solidair	1.239	560	-625	-65	0	0	0	0	0	0	
PROG7	Duurzaam en gezond Zeewolde	282	165	-465	-300	0	400	400	200	0	0	
PROG8	Ruimte en wonen in Zeewolde	4.459	3.077	-3.633	-556	0	47	47	17	17	17	
Werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan reserves - Totaal		1.461	10.278	-14.215	-3.937	-2.407	2.694	287	-459	-499	-585	
Geraamd resultaat		-6.589			-476			-942	-2.014	-2.488	-3	

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

* exclusief product 0.10 en 0.11

4.5 Structureel evenwicht

Onder begrotingsresultaat en in de aanbieding is het resultaat weergegeven van alle lasten en baten in deze begroting. De begroting bevat structurele lasten en baten, incidentele lasten en baten en lasten en baten die worden gedekt ten laste van reserves. Het BBV schrijft voor dat inzichtelijk moet worden gemaakt of er sprake is van een structureel evenwicht. De incidentele baten en lasten beïnvloeden het structureel begrotingssaldo. Indien de incidentele baten en lasten buiten beschouwing worden gelaten is het structureel evenwicht voor deze begroting als volgt:

(bedragen x € 1.000,-)				
Structureel evenwicht	2023	2024	2025	2026
Saldo van baten en lasten	-1.229	-1.555	-1.989	582
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	287	-459	-499	-585
Begrotingssaldo	-942	-2.014	-2.488	-3
Waarvan incidentele baten en lasten	514	315	110	111
Structureel begrotingssaldo	-1.456	-2.329	-2.598	-114

-/- is voordeel

Zie voor een uiteenzetting van de incidentele baten en lasten paragraaf 4.6. Zie daarnaast bijlage 4 voor een gedetailleerd overzicht van het structurele evenwicht.

4.6 Incidentele baten en lasten

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken en om projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. een eindig doel hebben.

In onderstaande tabellen wordt inzicht gegeven in de incidentele baten en lasten per programma. De incidentele baten en lasten die gedekt worden door onttrekkingen of toevoegingen aan reserves wordt hier buiten beschouwing gelaten.

(bedragen x € 1.000,-)					
Incidentele baten en lasten	Programma	2023	2024	2025	2026
Incidentele lasten:					
1 Stelpost onvoorzien (incidenteel)	Zeewolde Bestuurt	114	115	110	111
2 Klimaatadaptatie	Duurzaam en gezond Zeewolde	400	200	-	-
Subtotaal incidentele lasten		514	315	110	111
Incidentele baten:					
Geen					
Subtotaal incidentele baten		-	-	-	-
Totaal incidentele baten en lasten		514	315	110	111

-/- is voordeel

Teneinde een totaalbeeld te geven van de incidentele baten en lasten binnen de gemeentelijke begroting wordt vervolgens in paragraaf 4.7 inzicht gegeven in de zich binnen de gemeentelijke begroting voordoende reserve mutaties (zowel incidenteel als structureel van aard).

4.7 Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Bij de onttrekkingen aan reserves zijn er ook mutaties die betrekking hebben op dekkingsreserves. Dit zijn reserves die de dekking zijn voor kapitaallasten van een investering. In Zeewolde zijn deze reserves op niveau, wat inhoudt dat de omvang gelijk is aan de gehele afschrijvingstermijn van deze activa. Voor de jaren 2021-2024 worden de onderstaande incidentele en structurele baten en lasten verrekend met een reserve.

(bedragen x € 1.000,-)					
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	Programma	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Incidentele toevoegingen en onttrekkingen reserves:					
1 Dekking archiefwerkzaamheden MIZ	Zeewolde Bestuurt	-40	-40	-40	-40
2 Onttrekking t.b.v. kapitaallasten investeringen beheerplan gebouwen	Zeewolde Bestuurt	-241	-138	-89	-68
3 Dotatie kapitaallasten investeringen	Zeewolde Bestuurt	252	177	113	191
4 Dekking kosten integraal wijkbeheer	Zeewolde Bestuurt	-33	-33	-33	-33
5 Dotatie investeringen beheerplan gebouwen	Zeewolde Bestuurt	190	190	190	190
6 Onttrekking tbv Sportpark de Horst	Cultureel, sport en recreatief Zeewolde	-40	-102	-125	-125
7 Onttrekkingen Klimaatadaptatie	Duurzaam en gezond Zeewolde	-400	-200	-	-
8 Kosten voorbereiding Omgevingswet	Ruimte en Wonen in Zeewolde	-17	-17	-17	-17
9 Dekking extra kapitaallasten voertuigen ivm verduurzaming	Duurzaam en gezond Zeewolde	-27	-39	-24	-12
10 Dekking activiteiten projectbureau Wind	Ruimte en Wonen in Zeewolde	-30	-	-	-
Subtotaal incidentele toevoegingen en onttrekkingen		-386	-202	-25	86
Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves:					
1 Dekking kapitaallasten investeringen	Zeewolde Bestuurt	-567	-556	-549	-540
2 Dotatie (jaarlijkse) reserve vervanging wegen	Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	1.156	1.186	1.216	1.246
3 Dekking kapitaallasten vervanging wegen	Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	-42	-204	-368	-528
4 Dotatie (jaarlijkse) reserve vervanging kunstwerken	Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	435	435	435	435
5 Dekking kapitaallasten vervanging kunstwerken	Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	-	-	-	-111
6 Dotatie t.b.v. groot onderhoud integraal wijkbeheer	Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	325	325	325	325
7 Dekking groot onderhoud Het Bakken	Cultureel, sport en recreatief Zeewolde	-117	-111	-104	-104
8 Dekking kapitaallasten voorplein Het Bakken	Cultureel, sport en recreatief Zeewolde	-7	-7	-7	-7
9 Dotatie jaarlijkse bijdrage exploitant Veer Zeewolde	Zeewolde is schoon, heel en bereikbaar	49	49	49	49
10 Dekking onvoorziene kosten grondexploitatie	Ruimte en Wonen in Zeewolde	-1.133	-456	-473	-266
Subtotaal structurele toevoegingen en onttrekkingen		99	661	524	499
Totaal toevoegingen en onttrekkingen reserves		-287	459	499	585

+ = toevoeging reserve en - = onttrekking reserve

Ten aanzien van de voorzieningen in bijlage 2 bij deze Programmabegroting wordt het volgende opgemerkt. De (jaarschijf)bestedingen uit de door uw raad vastgestelde onderhoudsplannen zijn niet opgenomen in de voorliggende exploitatiebegroting. Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat deze middelen direct op de betreffende voorzieningen (balanspost) moeten worden verantwoord. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt hier dieper op ingegaan.

Zodra werken uitgevoerd (moeten) gaan worden met gebruikmaking van reserves, dan zult u door middel van een Raadsvoorstel met daaraan toegevoegd een begrotingswijziging, voorgesteld worden om hiervoor de financiële middelen beschikbaar te stellen.

4.8 Geprognosticeerde balans en EMU saldo

Geprognosticeerde balans 2023-2026

De meerjarenbalans biedt inzicht in de hoofdlijnen van de effecten van de verwachte financiële ontwikkeling van de gemeente in de komende jaren op de balans.

Uitgangspunten

Voor de onderdelen activa en reserves en voorzieningen geldt dat het verloop hiervan overeenkomt met de verwachte mutaties zoals die in de begroting zijn verwerkt. Voor de overige delen van de balans is een inschatting gemaakt op basis van o.a. ervaringscijfers uit de Jaarstukken.

(bedragen x € 1.000,-)						
Activa	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026
Vaste activa						
<i>Immateriële vaste activa</i>	2.350	2.259	2.167	2.075	1.983	1.892
<i>Materiële vaste activa</i>	42.604	49.820	48.184	46.509	44.868	43.259
<i>Financiële vaste activa</i>	5.901	6.288	6.288	6.288	6.288	6.288
Totaal vaste activa	50.855	58.367	56.639	54.872	53.140	51.439
Vlottende activa						
<i>Voorraden</i>	41.240	36.294	30.173	23.197	3.793	-8.967
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	37.980	30.406	36.835	45.888	68.114	81.292
<i>Liquide middelen</i>	616	616	616	616	616	616
<i>Overlopende activa</i>	5.777	5.777	5.777	5.777	5.777	5.777
Totaal vlottende activa	85.613	73.093	73.401	75.478	78.300	78.718
Totaal activa	136.468	131.460	130.040	130.351	131.440	130.158
Passiva						
Vaste passiva						
<i>Eigen vermogen</i>	102.090	99.347	100.002	102.475	105.462	106.050
<i>Voorzieningen</i>	12.927	13.152	13.078	12.916	13.017	13.147
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>	10.845	8.845	6.845	4.845	2.845	845
Totaal vaste passiva	125.862	121.344	119.925	120.236	121.325	120.043
Vlottende passiva						
<i>Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	5.143	4.652	4.652	4.652	4.652	4.652
<i>Overlopende passiva</i>	5.463	5.463	5.463	5.463	5.463	5.463
Totaal vlottende passiva	10.606	10.115	10.115	10.115	10.115	10.115
Totaal passiva	136.468	131.460	130.040	130.351	131.440	130.158

* De saldi van de Algemene Reserve is inclusief het verwachte resultaat van het jaar daarvoor (taakveld 0.11).

EMU-saldo

Volgens de regels van de EMU, mag het vorderingentekort niet hoger zijn dan 3% van het bruto binnenlands product (het Verdrag van Maastricht). Hiermee wil men de economische sterkte van de eurolanden behouden. Het EMU-saldo of vorderingensaldo is het financieringsaldo minus deelname aan bedrijven en inkomsten uit kredietverstrekking, uitgedrukt in geld, van een overheid die lid is van de Europese Monetaire Unie (EMU).

De begroting van gemeenten wordt opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo wordt echter niet berekend op basis van baten en lasten, maar op basis van ontvangsten en uitgaven. Anders dan in het stelsel van baten en lasten drukken investeringsuitgaven en aan- en verkopen in het jaar waarin de transactie wordt gedaan volledig op het EMU-saldo. Er wordt geen rekening gehouden met afschrijvingen, noch met toevoegingen aan reserves en voorzieningen. De afwijkende berekening van het EMU-saldo kan ertoe leiden dat een gemeente bij een sluitende begroting een EMU-tekort realiseert of andersom. In de periode 2023-2026 lijkt onze gemeente een fors EMU-overschot te gaan realiseren. Dit wordt met name veroorzaakt doordat naar verwachting de grondexploitatie meer opbrengsten realiseert dan dat er aan lasten zijn.

Berekening EMU-saldo (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Omschrijving					
1. <i>Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)</i>	476	914	2.014	2.488	3
2. <i>Mutatie (im)materiële vaste activa</i>	7.124	1.728-	1.766-	1.732-	1.701-
3. <i>Mutatie voorzieningen</i>	225	74-	162-	101	130
4. <i>Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)</i>	4.946-	6.121-	6.976-	19.404-	12.760-
5. <i>Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa</i>	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	1.477-	8.689	10.594	23.725	14.594

5. Bijlagen

5.1 Overzicht reserves en voorzieningen

Toelichting reserves en voorzieningen

Reserves	Doel	Voeding
Algemene reserve	Het doel van deze reserve dient om risico's in algemene zin op te vangen (buffer functie) en is zonder een directe bestemming. Tevens dient deze reserve om investeringen met maatschappelijk nut mogelijk te maken.	Bestemming rekeningresultaat.
BR Archiefwerkzaamheden	Bekostiging van uitgaven voor het uitvoeren van archiefwerkzaamheden door Meerinzicht.	Eenmalige voeding vanuit de Algemene reserve.
BR Organisatie ontwikkeling & (E)dienstverlening	Het doel van deze bestemmingsreserve is bekostiging van werkzaamheden op het gebied van e- dienstverlening, ICT en organisatieontwikkeling.	Algemene Reserve e/o bestemming rekeningresultaat.
BR Gemeentelijke gebouwen	Het doel van deze reserve is om kapitaallasten van toekomstige vervangingsinvesteringen in gemeentelijke gebouwen te kunnen dekken.	De reserve heeft een jaarlijkse dotatie, zoals besloten in het MJOP gemeentelijke gebouwen.
BR Vervanging Wegen	Het doel van deze reserve is om kapitaallasten van toekomstige vervangingsinvesteringen van wegen te kunnen dekken.	De reserve heeft een jaarlijkse dotatie, zoals besloten in het beheerplan wegen.
BR Kunstwerken	Het doel van deze reserve is om kapitaallasten van toekomstige vervangingsinvesteringen van kunstwerken te kunnen dekken.	De reserve heeft een jaarlijkse dotatie, zoals besloten in het beheerplan kunstwerken.
BR Integraal wijkbeheer	Het doel van deze reserve is bekostiging van uitgaven in het kader van het Integraal wijkbeheer.	Eenmalige voeding van € 5.000.000,- in 2007 (t.l.v. Algemene reserve) en € 5.000.000,- in 2016 (t.l.v. BR Nuon). Vanaf 2023 een jaarlijkse voeding van € 325.000,-.
BR Verlichting	Doel en noodzaak van deze reserve wordt opnieuw beoordeeld bij het nieuwe beheerplan verlichting, eind 2022.	Op afwachting van het nieuwe beheerplan. Vooralsnog geen structurele dekking.
BR Baggeren	Het doel van deze reserve is het beschikbaar hebben van budget om de in 2022 gestarte inventarisatie af te ronden en als er baggerwerkzaamheden nodig zijn hiervoor voldoende middelen te hebben om het uit te voeren.	Eenmalige voeding vanuit exploitatie baggeren bij de jaarrekeningen 2011, 2012, 2013 en 2014, zoals beschreven in het advies Baggeren.
BR Vaarroute	Het doel van deze bestemmingsreserve is het voltooien van de Vaarroute door Zeewolde	Voormalige (bovenwijkse) voorziening Vaarroute die gevoed werd vanuit de grondexploitaties.
BR Veer Zeewolde	Het is stand houden van het fiets-/voetveer en de kade aan de zijden van Zeewolde en Horst.	Jaarlijkse dotatie van de exploitant en jaarlijkse bijdragen vanuit de gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde.
BR Actiewijzer Centrum Zeewolde	Het met eenmalige middelen medemogelijk maken van acties uit de Actiewijzer Centrum Zeewolde.	Vanuit de Algemene Reserve o.b.v. actuele Actiewijzer
BR Bijdrage Investering met economisch nut	Deze bestemmingsreserve dient ten doel om de eenmalige kapitaallasten van de investeringen met economisch nut te dekken.	De komende jaren wordt hieruit jaarlijks een bedrag gehaald als bijdrage voor de kapitaallasten. Indien een investering gedekt wordt door eenmalig geld wordt de dotatie aan deze bestemmingsreserve toegevoegd om de jaarlijkse kapitaallasten te dekken voor de gehele looptijd van de investering.
BR Kunst en cultuurnota	Uitvoering kunst & cultuur nota.	Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2008.
BR Atletiekbaan	Ontwikkeling / realisatie atletiekbaan.	Eenmalige dotatie bestemming

Reserves	Doel	Voeding
		rekeningresultaat 2011.
BR Promotie en acquisitie toerisme	Het doel is om met concrete maatregelen een extra impuls te geven aan het toerisme. Toeristische marketing en promotie, w.o. Puur Zeewolde.	Bij instelling eenmalige uit de bestemming van het rekening resultaat 2011. Jaarlijks ten laste van het rekeningresultaat een aanvulling tot het plafond.
BR Bakken	Deze reserve dient ter dekking van de hogere kapitaallasten die ontstaan door de nieuwbouw/renovatie van het Bakken. De reserve is zo opgebouwd dat de hogere kapitaallasten na 20 jaar structureel zijn opgenomen in de begroting.	Enmalige voeding vanuit de Algemene reserve.
BR Bakken Voorplein	Het doel van deze bestemmingsreserve is om een mooi, groter en bijpassend voorplein te realiseren bij Sportcomplex Het Bakken.	Enmalig vanuit de Algemene Reserve.
BR Sportpark de Horst	Het doel van deze bestemmingsreserve is om sportpark De Horst weer toekomstbestendig te maken en noodzakelijke investeringen mee te financieren.	Enmalige voeding vanuit de Algemene reserve.
BR Transformatie Sociaal Domein	Door de instelling van een bestemmingsreserve worden middelen gereserveerd als dekking voor maatwerkvoorzieningen en de transformatieopgave in het Sociaal Domein. Inwoners krijgen de ondersteuning conform vastgesteld beleid.	Bij raadsbesluit van 27 september 2018 is eenmalig € 5.500.000 toegevoegd vanuit de Algemene reserve voor de uitvoeringsjaren 2018-2022.
BR Energie uitvoeringsprogramma	Het doel van de bestemmingsreserve is het uitvoeren van het Energie Uitvoeringsprogramma 2019-2022.	Enmalig vanuit de algemene reserve.
BR Het goede voorbeeld	Het doel van de bestemmingsreserve is het uitvoeren van het Energie Uitvoeringsprogramma 2019-2022 (het goede voorbeeld geven mede door energiebesparing en dakgebonden zon).	Enmalig vanuit de algemene reserve.
BR Klimaatadaptatie	Het doel van de bestemmingsreserve is het in kaart brengen en realiseren van diverse maatregelen in het kader van klimaatadaptatie, biodiversiteit en het waterplan Zeewolde.	Enmalig vanuit de algemene reserve in 2021 en 2022 voor de periode 2022-2024.
BR Verbetering digitale uitwisseling met de OFGV	Doel van deze bestemmingsreserve is om de digitale beschikbaarheid voor de OFGV van dossiers en archief te vergroten.	Enmalig bij de 17 ^e begrotingswijziging van 2015.
BR Bedrijfsrisico Grondbedrijf	Bestemmingsreserve dient ter dekking van alle relevante bedrijfsrisico's verbonden aan de grondexploitatie en het opvangen van nadelige bedrijfsresultaten op complexen.	Voeding vanuit gerealiseerde voordelige bedrijfsresultaten van grondexploitaties
BR BBV-winst grondexploitaties	In de BBV-notitie wordt aanbevolen het realisatiebeginsel toe te passen bij tussentijdse winstneming. Op basis van dit beginsel moeten winsten worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Concreet betekent dit dat in ieder jaar waarin een grondexploitatie opbrengsten genereert, er een stukje tussentijdse winst genomen moet worden. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de POC (Percentage of completion)-methode.	Bij raadsbesluit van 31 mei 2018 is het bedrag aan BBV-winst dat in 2017 is gedoteerd aan de Algemene reserve overgeheveld naar de bestemmingsreserve "BBV-winst Grondexploitaties". De jaarlijkse tussentijdse winsten worden tevens aan de bestemmingsreserve toegevoegd.
BR Bevorderen	Het doel van de reserve is het afdekken van het	Enmalige gelden uit de

Reserves	Doel	Voeding
bereikbaarheid woningvoorraad	risico van niet terugbetalen van de bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting uitstaande middelen die door het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (het SVN) worden verstrekt in de vorm van startersleningen.	liquidatie van het Openbaar Lichaam Bouwsubsidiering Regio Flevoland en de opbrengsten in enig jaar vanuit antispeculatiebedingen (raadsbesluit december 2008). Daarbij aanvullend vanuit de algemene reserve wanneer de raad daartoe besluit.
BR Bouw-Vergunningen	Het doel van deze reserve is het opvangen van tegenvallers in de legesopbrengsten.	De voeding heeft eenmalig plaats gevonden door een eenmalige dotatie vanuit de legesopbrengsten van de van de windmolens uit de Zuidlob. Een werkelijk overschot in enig jaar kan ook worden toegevoegd.
BR Omgevingswet	Deze reserve dient ter dekking van de te maken kosten gedurende het voorbereidingstraject van de Omgevingswet.	Eenmalige voeding vanuit de Algemene reserve.
BR Nota Handhaving	Werkbudget voor de uitvoering van de nota handhaving	Algemene reserve (raadsbesluit 30 mei 2013).
BR Projectbureau Wind	Doel van deze bestemmingsreserve is om de activiteiten van het projectbureau mogelijk te maken.	Eenmalig bij de 18 ^e begrotingswijziging van 2015.
BR Onderhanden werken	Opvangen van overlopende werkzaamheden c.q. activiteiten, waarvan bij afsluiting van het boekjaar de verplichting wel is aangegaan maar de prestatie nog niet is geleverd.	Op basis van resultaatbestemming bij de jaarrekening.

Voorzieningen	Doel	Voeding
VZ Onderhoud openbare gebouwen	Het doel van deze voorziening is het bekostigen van groot onderhoud van alle gemeentelijke gebouwen.	De voeding van deze voorziening vindt plaats door een jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie. De dotatie is vastgesteld in het MJOP.
VZ Pensioenen zittend en/of gewezen wethouders	Het doel is om het pensioen van bestuurders te kunnen bekostigen.	Eenmalig vanuit de algemene reserve, periodiek naar aanleiding van overzichten pensioen verzekeraar.
VZ Wachtgeld ex wethouders	Het doel is om het wachtgeld van oud-bestuurders te kunnen bekostigen.	Eenmalig vanuit de Algemene reserve.
VZ Onderhoud wegen	Het doel van deze voorziening is het opvangen van de kosten van groot onderhoud en renovatie van wegen voor wegen buiten en binnen de bebouwde kom.	De voeding vindt plaats door een jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie. De dotatie is vastgesteld in het beheersplan wegen.
VZ Kunstwerken	Het doel van deze voorziening is het opvangen van kosten van renovatie van bruggen en duikers.	De voeding van deze voorziening vindt plaats door een jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie. De dotatie is vastgesteld in het beheerplan kunstwerken.
VZ Dubieuze debiteuren sociale zaken	Het doel is opvangen van de risico's als gevolg van oninbaarheid van vorderingen op bijstandsccliënten.	De voeding vindt plaats op basis van resultaatbestemming.
VZ Onderhoud riool	Het doel van deze voorziening is het bekostigen van de	De voeding vindt plaats door

Vorzieningen	Doel	Voeding
	(toekomstige) lasten voor groot onderhoud c.q. renovaties van het rioleringsstelsel, zoals beschreven in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).	storting ten laste van de exploitatie op basis van het GRP.
VZ Duurzaamheids-programma	De voorziening dient gebruikt te worden in de gemeente Zeewolde voor: <ul style="list-style-type: none"> • duurzame energieprojecten; • projecten op het gebied van energiebesparing; • projecten op het gebied van natuurontwikkeling; • projecten op het gebied van niet-commerciële recreatie. 	Bijdrage Windpark Prinses Alexia.
VZ Openbare verlichting	Het doel van deze voorziening is het bekostigen van de kosten van vervanging openbare verlichting.	Jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie vanaf 2020. De dotatie is vastgesteld in het beheerplan verlichting.
VZ Dubieuze debiteuren algemeen	Het doel is het opvangen van de risico's als gevolg van oninbaarheid van vorderingen.	Jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie.
VZ Dubieuze debiteuren belastingen	Het doel is het opvangen van de risico's als gevolg van oninbaarheid van vorderingen.	Jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie.
VZ Verliesgevende grondexploitaties	Het opvangen van tekorten uit verliesgevende grondexploitaties	Indien een grondexploitatie verliesgevend wordt, vindt er een dotatie plaats vanuit de bestemmingsreserve 'Bedrijfsrisico Grondbedrijf' aan deze voorziening.
VZ Egalisatie afvalstoffen heffing	Het doel van deze voorziening is het opvangen van grote schommelingen in de kosten van inzameling, afvoer en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen in relatie tot de heffingen.	De dotatie of onttrekking van deze voorziening vindt jaarlijks plaats door het op jaarrekeningbasis afkomen van het batig saldo op het product afvalverwijdering en -verwerking ten gunste van deze voorziening.
VZ Egalisatie rioolheffing	Het doel van deze voorziening is het opvangen van grote schommelingen in het tarief.	De dotatie of onttrekking van deze voorziening vindt jaarlijks plaats door het op jaarrekeningbasis afkomen van het batig saldo op het product rioolrechten ten gunste van deze voorziening.

5.2 Staat van reserves en voorzieningen

Rekening-nummer	Omschrijving	Saldo per 31 december 2021	Stand per 1 januari 2023	Saldo per 31 december 2023	Mutaties 2024	Mutaties 2025	Mutaties 2026	Stand ultimo 2026
VRZ0001	Vz. onderh.gemeentelijke gebouw	899.500	863.900	891.700	16.200	1.700	7.400	917.100
VRZ0002	Vz. Wachtgeld ex-wethouders	261.000	261.000	261.000	0	0	0	261.000
VRZ0003	Vz. Wethouderspansioen	2.473.100	2.449.600	2.425.800	-23.800	-23.800	-23.800	2.354.400
VRZ0004	Vz. onderhoud wegen	2.592.600	2.483.600	2.374.600	-109.000	-109.000	-109.000	2.047.600
VRZ0005	Vz. Kunstwerken	354.600	340.700	326.800	-13.900	-13.900	-13.900	285.100
VRZ0006	Vz. Openbare verlichting	177.200	177.200	177.200	0	0	0	177.200
VRZ0007	Vz. SOZA dubieuze deb.	684.300	684.300	684.300	0	0	0	684.400
VRZ0008	Vz. onderhoud riolering	5.566.500	5.944.500	6.039.200	144.700	194.700	245.000	6.623.600
VRZ0009	Egalisatie voorziening Rioolheffing	188.400	188.400	265.700	49.600	21.900	-5.800	331.500
VRZ0010	Egalisatie voorziening Afvalstoffen	413.600	413.600	256.000	-256.000	0	0	0
VRZ0011	Vz. Duurzaamheidsprogramma	0	30.000	60.000	30.000	30.000	30.000	150.000
VRZ0013	Vz. dubieuze debiteuren algemeen	743.700	743.700	743.700	0	0	0	743.700
VRZ0014	Vz. verliesgevende grondexpl.	335.900	335.900	335.900	0	0	0	335.900
VRZ0015	Vz. dubieuze debiteuren belastingen	216.200	216.200	216.200	0	0	0	216.200
Totaal voorzieningen		14.906.600	15.132.600	15.058.100	-162.200	101.600	129.900	15.127.700
RES0002	BR Archiefwerkzaamheden MIZ	292.000	252.000	212.000	-40.000	-40.000	-40.000	92.000
RES0003	BR Afrek. gevolgen Coronacrisis	4.076.300	0	0	0	0	0	0
RES0003	BR Organ.ontw en Edienstverlen	464.000	187.200	187.200	0	0	0	187.200
RES0004	BR Gemeentelijke gebouwen	1.628.800	1.501.700	1.450.600	52.000	100.800	121.900	1.725.300
RES0036	BR Vervanging Wegen	10.760.900	11.870.900	12.984.700	982.400	848.200	717.900	15.533.200
RES0037	BR Vervanging Kunstwerken	1.800.000	2.235.000	2.670.000	435.000	435.000	324.100	3.864.100
RES0005	BR Integraal Wijkbeheer	2.439.900	1.189.400	1.481.400	292.000	292.000	292.000	2.357.500
RES0006	BR Verlichting	0	0	0	0	0	0	0
RES0007	BR Baggeren	278.200	278.200	278.200	0	0	0	278.200
RES0008	BR Veer Zeewolde	232.800	256.900	305.400	48.500	48.500	48.500	450.900
RES0009	BR Actiewijzer Centrum Zeewolde	45.700	9.200	9.200	0	0	0	9.200
RES0011	BR Bijdr.expl.inv.ec.nut	8.661.700	8.403.000	8.088.900	-379.400	-436.300	-349.400	6.923.800
RES0012	BR Kunst & Cultuurnota	11.400	11.400	11.400	0	0	0	11.400
RES0013	BR Sportnota	192.100	0	0	0	0	0	0
RES0014	BR Atletiekbaan	178.300	178.300	178.300	0	0	0	178.300
RES0015	BR Promotie & acquisitie toer.	0	0	0	0	0	0	0
RES0016	BR Baken	1.423.900	1.250.400	1.133.400	-110.500	-104.000	-104.000	814.900
RES0017	BR Jeugd	14.400	0	0	0	0	0	0
RES0018	BR Schuldhulpverlening	545.200	0	0	0	0	0	0
RES0020	BR Transformatie Sociaal Domein*	1.458.400	1.458.400	1.458.400	0	0	0	1.458.400
RES0021	BR Jeugdsport- en Cultuurfonds	50.000	0	0	0	0	0	0
RES0025	BR Verb.digitale-uitwissel. OFGV	29.900	29.900	29.900	0	0	0	29.900
RES0026	BR Energie uitvoeringsprogramma	1.156.300	691.300	691.300	0	0	0	691.300
RES0027	BR Het goede voorbeeld	550.100	212.100	185.100	-39.000	-24.000	-12.000	110.100
RES0028	BR Bedrijfsrisico Grondbedrijf	8.200.300	7.769.800	6.636.200	-456.100	-471.800	-265.200	5.443.100
RES0029	BR BBV-winst en grondexploitaties	22.484.700	22.484.700	22.484.700	0	0	0	22.484.700
RES0030	BR Bevord. bereikbhd. woningvrrd.	317.300	317.300	317.300	0	0	0	317.300
RES0031	BR Omgevingswet	290.400	195.400	178.400	-17.000	-17.000	-17.000	127.400
RES0032	BR Bouwvergunningen	1.989.200	1.989.200	1.989.200	0	0	0	1.989.200
RES0033	BR Nota Handhaving	109.900	109.900	109.900	0	0	0	109.900
RES0034	BR Projectbureau Wind	132.600	102.600	72.600	0	0	0	72.600
RES0035	Reserve onderhanden werk	25.000	25.000	25.000	0	0	0	25.000
RES0039	BR Sportpark de Horst	972.000	859.500	820.000	-102.000	-125.000	-125.000	468.000
RES0040	BR Baken voorplein	0	550.000	543.000	-7.000	-7.000	-7.000	522.000
RES0041	BR Klimaatadaptatie	693.000	858.000	458.000	-200.000	0	0	258.000
RES0042	BR Vaarroute	0	3.077.000	3.077.000	0	0	0	3.077.000
Totaal bestemmingsreserves		71.504.700	68.353.700	68.066.700	458.900	499.400	584.800	69.609.900
RES0001	Algemene Reserve *	23.996.600	30.992.500	31.647.700	2.014.300	2.488.000	3.200	36.153.200
Totaal algemene reserve		23.996.600	30.992.500	31.647.700	2.014.300	2.488.000	3.200	36.153.200
Totaal reserves en voorzieningen		110.407.900	114.478.800	114.772.500	2.311.000	3.089.000	717.900	120.890.800

(*) De saldi van de Algemene Reserve is incl. het verwachte resultaat van dat jaar (taakveld 0.11).

5.3 Uitgebreide geprognosticeerde balans

Activa	Jaarrekening			Geprognosticeerde balans		
	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026
Vaste activa						
<i>Immateriële vaste activa</i>	2.350	2.259	2.167	2.075	1.983	1.892
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden						
<i>Materiële vaste activa</i>	42.604	49.820	48.184	46.509	44.868	43.259
- Investerings met een economisch nut:						
- gronden uitgegeven in erfacht	2.423	2.423	2.423	2.423	2.423	2.423
- overige investeringen met een economisch nut	35.466	40.833	39.468	38.065	36.696	35.358
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing geheven kan worden	328	287	245	203	161	119
- investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	4.387	6.277	6.048	5.818	5.589	5.359
<i>Financiële vaste activa</i>	5.901	6.288	6.288	6.288	6.288	6.288
- Kapitaalverstrekingen aan:						
- deelnemingen	565	565	565	565	565	565
- Overige langlopende leningen u/g	5.336	5.724	5.724	5.724	5.724	5.724
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste activa	50.855	58.367	56.639	54.872	53.140	51.439
Vlottende activa						
<i>Voorraden</i>	41.240	36.294	30.173	23.197	3.793	-8.967
- Grond- en hulpstoffen:						
- niet in exploitatie opgenomen bouwgronden	0	0	0	0	0	0
- Gereed product en handelsgoederen	2	2	2	2	2	2
- Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	41.238	36.292	30.172	23.196	3.791	-8.968
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	37.980	30.406	36.835	45.888	68.114	81.292
- Vorderingen op openbare lichamen	8.257	8.257	8.257	8.257	8.257	8.257
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	19.021	11.446	17.875	26.928	49.154	62.332
- Overige vorderingen	10.703	10.703	10.703	10.703	10.703	10.703
<i>Liquide middelen</i>	616	616	616	616	616	616
- Kassaldi	3	3	3	3	3	3
- Bank- en giroaldi	614	614	614	614	614	614
<i>Overlopende activa</i>	5.777	5.777	5.777	5.777	5.777	5.777
Totaal vlottende activa	85.613	73.093	73.401	75.478	78.300	78.718
Totaal activa	136.468	131.460	130.040	130.351	131.440	130.158
Passiva						
<i>Eigen vermogen</i>	102.090	99.347	100.002	102.475	105.462	106.050
- Algemene reserve*	23.997	30.517	30.993	31.935	33.950	36.438
- Bestemmingsreserves:						
- voor egalisatie van tarieven	1.989	1.989	1.989	1.989	1.989	1.989
- overige bestemmingsreserves	69.516	66.364	66.077	66.536	67.036	67.621
- Nog te bestemmen resultaat	6.588	476	942	2.014	2.488	3
<i>Voorzieningen</i>	12.927	13.152	13.078	12.916	13.017	13.147
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.734	2.711	2.687	2.663	2.639	2.615
- Onderhoudsregalisatievoorzieningen	4.024	3.895	3.830	3.754	3.662	3.577
- Door derden bekemde middelen met een specifieke toepassingsrichting	6.168	6.546	6.561	6.499	6.716	6.955
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>	10.845	8.845	6.845	4.845	2.845	845
- Waarborgsommen	845	845	845	845	845	845
- Geldleningen O/G	10.000	8.000	6.000	4.000	2.000	0
Totaal vaste passiva	125.862	121.344	119.925	120.236	121.325	120.043
Vlottende passiva						
<i>Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	5.143	4.652	4.652	4.652	4.652	4.652
- Overige schulden						
<i>Overlopende passiva</i>	5.463	5.463	5.463	5.463	5.463	5.463
- Nog te betalen bedragen	4.266	4.266	4.266	4.266	4.266	4.266
- Van Europese of Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden specifieke uitkeringen	1.139	1.139	1.139	1.139	1.139	1.139
- Overige vooruitontvangen bedragen	59	59	59	59	59	59
Totaal vlottende passiva	10.606	10.115	10.115	10.115	10.115	10.115
Totaal passiva	136.468	131.460	130.040	130.351	131.440	130.158

* De saldi van de Algemene Reserve is inclusief het verwachte resultaat van het jaar daarvoor (taakveld 0.11).

5.4 Uitgebreid overzicht structureel evenwicht

(bedragen x € 1.000,-)							
Structureel evenwicht	Realisatie 2021	Begroting 2022 primitief	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	
TOTAAL							
totaal baten (voor mutaties reserves)	-93.610	-66.465	-75.448	-78.437	-76.406	-70.974	
totaal lasten (voor mutaties reserves)	88.826	65.810	74.219	76.882	74.418	71.556	
resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	-4.784	-655	-1.229	-1.555	-1.987	582	
onttrekking reserves (baten)	-21.190	-1.837	-2.407	-2.361	-2.327	-2.324	
dotatie reserves (lasten)	22.521	2.483	2.694	1.902	1.827	1.739	
resultaat reserves	1.331	646	287	-459	-499	-585	
totaal baten (na bestemming reserves)	-114.800	-68.301	-77.854	-80.797	-78.732	-73.298	
totaal lasten (na bestemming reserves)	111.347	68.293	76.913	78.784	76.245	73.295	
totaal resultaat (na mutatie reserves)	-3.453	-9	-942	-2.014	-2.487	-3	
INCIDENTEEL							
totaal baten (voor mutaties reserves)	-11.568	-347	-442	-367	-303	-381	
totaal lasten (voor mutaties reserves)	10.056	1.286	1.342	884	438	406	
incidenteel resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	-1.512	939	900	517	135	25	
onttrekking uit incidenteel reserves (baten)	-20.757	-1.135	-828	-569	-328	-295	
dotatie aan incidenteel reserves (lasten)	20.541	347	442	367	303	381	
incidenteel resultaat reserves	-216	-788	-386	-202	-25	86	
totaal baten (na bestemming reserves)	-32.325	-1.482	-1.270	-936	-631	-676	
totaal lasten (na bestemming reserves)	30.597	1.633	1.784	1.251	741	787	
totaal incidenteel resultaat (na mutatie reserves)	-1.728	151	514	315	110	111	
STRUCTUEEL							
totaal baten (voor mutaties reserves)	-82.043	-66.118	-75.006	-78.070	-76.103	-70.593	
totaal lasten (voor mutaties reserves)	78.770	64.524	72.877	75.998	73.980	71.150	
structureel resultaat exploitatie (voor mutatie reserves)	-3.273	-1.594	-2.129	-2.072	-2.123	557	
onttrekking reserves (baten)	-433	-703	-1.866	-1.995	-2.025	-2.055	
dotatie reserves (lasten)	1.979	2.136	1.965	1.334	1.501	1.556	
structureel resultaat reserves	1.546	1.433	99	-661	-524	-499	
totaal baten (na bestemming reserves)	-82.475	-66.820	-76.584	-79.861	-78.101	-72.622	
totaal lasten (na bestemming reserves)	80.750	66.660	75.129	77.533	75.504	72.508	
totaal structureel resultaat (na mutatie reserves)	-1.725	-160	-1.456	-2.329	-2.598	-114	
Structurele exploitatie ruimte (BBV)	2%	0%	3%	3%	3%	0%	

5.5 Overzicht van geraamde lasten en baten per taakveld

	Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG0 Zeewolde bestuurt												
TV01 Bestuur	1.402	0	1.402	1.402	0	1.402	1.402	0	1.402	1.412	0	1.412
TV02 Burgerzaken	890	-301	589	869	-389	480	866	-389	477	811	-387	424
TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	240	-302	-62	240	-302	-62	240	-302	-62	240	-302	-62
TV04 Overhead	11.995	0	11.995	12.004	0	12.004	12.000	0	12.000	12.011	0	12.011
TV05 Treasury	6	-209	-203	6	-209	-203	6	-209	-203	6	-209	-203
TV061 OZB woningen	260	-6.310	-6.050	254	-6.365	-6.111	250	-6.412	-6.162	248	-6.460	-6.212
TV062 OZB niet-woningen	0	-4.664	-4.664	0	-4.675	-4.675	0	-4.686	-4.686	0	-4.696	-4.696
TV07 Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	0	-36.913	-36.913	0	-36.550	-36.550	0	-37.413	-37.413	0	-34.404	-34.404
TV08 Overige baten en lasten	3.530	-743	2.788	4.670	-1.824	2.846	5.242	-1.736	3.506	4.262	-1.436	2.826
TV09 Vennootschapsbelastingen (VpB)	206	0	206	221	0	221	15	0	15	100	0	100
TV10 Mutaties reserves	-2.407	2.694	287	-2.361	1.902	-459	-2.327	1.827	-499	-2.435	1.850	-585
TV11 Resultaat van de rek. baten en lasten	1.229	-287	942	2.014	0	2.014	2.488	0	2.488	3	0	3
PROG0 Zeewolde bestuurt - Totaal	17.352	-47.035	-29.683	19.320	-48.411	-29.092	20.184	-49.319	-29.135	16.660	-46.045	-29.385
PROG1 Veilig Zeewolde												
TV11 Crisisbeheersing en brandweer	1.811	0	1.811	1.880	0	1.880	1.949	0	1.949	2.018	0	2.018
TV12 Openbare orde en veiligheid	506	-30	476	506	-30	476	506	-30	476	501	-30	471
PROG1 Veilig Zeewolde - Totaal	2.317	-30	2.287	2.386	-30	2.356	2.455	-30	2.425	2.519	-30	2.489
PROG2 Zeewolde schoon, heel en bereikbaar												
TV21 Verkeer en vervoer	5.318	-342	4.976	4.820	-348	4.472	5.032	-355	4.677	5.211	-356	4.855
TV22 Parkeren	59	0	59	59	0	59	59	0	59	59	0	59
TV23 Recreatieve havens	54	-2	52	54	-2	52	54	-2	52	36	-2	34
TV25 Openbaar vervoer	24	-56	-33	24	-56	-33	24	-56	-33	24	-56	-33
PROG2 Zeewolde schoon, heel en bereikbaar - Totaal	5.454	-400	5.054	4.956	-406	4.550	5.168	-413	4.755	5.329	-414	4.915
PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig												
TV31 Economische ontwikkeling	22	0	22	22	0	22	22	0	22	22	0	22
TV32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	1.294	-1.294	0	4.998	-4.998	0	1.807	-1.807	0	566	-566	0
TV33 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	80	-83	-4	80	-83	-4	80	-83	-4	80	-83	-4
TV34 Economische promotie	483	-3.522	-3.039	476	-3.522	-3.046	476	-3.522	-3.046	476	-3.522	-3.046
PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig - Totaal	1.879	-4.899	-3.021	5.576	-8.603	-3.027	2.384	-5.412	-3.027	1.144	-4.172	-3.027
PROG4 Naar school in Zeewolde												
TV42 Onderwijs huisvesting	629	-185	444	627	-185	442	622	-185	437	613	-185	428
TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.332	-359	973	1.021	-48	973	1.021	-48	973	1.004	-48	956
PROG4 Naar school in Zeewolde - Totaal	1.962	-544	1.418	1.648	-233	1.415	1.643	-233	1.410	1.617	-233	1.384
PROG5 Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde												
TV51 Sportbeleid en activering	250	0	250	250	0	250	250	0	250	251	0	251
TV52 Sportaccommodaties	2.168	-1.194	974	2.168	-1.194	974	2.164	-1.194	970	2.163	-1.194	968
TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	329	0	329	320	0	320	320	0	320	320	0	320
TV54 Musea	79	0	79	79	0	79	79	0	79	79	0	79
TV55 Cultureel erfgoed	30	0	30	30	0	30	30	0	30	30	0	30
TV56 Media	604	0	604	604	0	604	604	0	604	604	0	604
TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.783	-4	1.778	1.836	-4	1.831	1.886	-4	1.881	1.886	-4	1.881
PROG5 Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde - Totaal	5.243	-1.198	4.044	5.287	-1.198	4.088	5.333	-1.198	4.135	5.331	-1.198	4.133
PROG6 Zeewolde zorgzaam en solidair												
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	2.051	-178	1.873	2.050	-178	1.872	2.047	-178	1.869	2.053	-178	1.875
TV62 Wijkteams	2.341	0	2.341	2.341	0	2.341	2.341	0	2.341	2.341	0	2.341
TV63 Inkomensregelingen	6.095	-4.792	1.304	6.253	-4.906	1.348	6.358	-5.048	1.310	6.422	-5.116	1.306
TV64 Begeleide participatie	385	0	385	385	0	385	385	0	385	385	0	385
TV65 Arbeidsparticipatie	770	0	770	772	0	772	771	0	771	771	0	771
TV66 Maatwerkvoorziening (WMO)	636	-175	461	636	-175	461	636	-231	406	636	-231	405
TV671 Maatwerkdienstverlening 18+	3.717	0	3.717	3.717	0	3.717	3.717	0	3.717	3.717	0	3.717
TV672 Maatwerkdienstverlening 18-	6.934	0	6.934	6.934	0	6.934	6.934	0	6.934	6.934	0	6.934
TV682 Ge-escalende zorg 18-	731	0	731	731	0	731	731	0	731	731	0	731
PROG6 Zeewolde zorgzaam en solidair - Totaal	23.660	-5.144	18.515	23.818	-5.258	18.560	23.919	-5.456	18.463	23.990	-5.525	18.464
PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde												
TV71 Volksgezondheid	1.269	0	1.269	1.278	0	1.278	1.287	0	1.287	1.296	0	1.296
TV72 Riolering	1.221	-1.452	-231	1.243	-1.468	-225	1.265	-1.485	-219	1.294	-1.479	-185
TV73 Afval	2.765	-3.333	-568	2.941	-3.517	-576	3.014	-3.595	-580	3.082	-3.669	-587
TV74 Milieubeheer	1.326	-58	1.268	1.124	-58	1.066	938	-58	880	953	-58	895
TV75 Begraafplaatsen en crematoria	108	-105	3	97	-105	-8	97	-105	-8	97	-105	-8
PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde - Totaal	6.688	-4.948	1.741	6.684	-5.148	1.535	6.602	-5.242	1.360	6.722	-5.311	1.411
PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde												
TV81 Ruimtelijke ordening	405	-150	255	405	-150	255	405	-150	255	405	-150	255
TV82 Grondexploitatie (niet-bedrijventier)	7.495	-7.422	73	5.900	-5.827	73	5.929	-5.856	73	4.849	-4.777	73
TV83 Wonen en bouwen	587	-1.270	-683	557	-1.270	-713	557	-1.270	-713	557	-1.270	-713
PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde - Totaal	8.487	-8.842	-355	6.862	-7.247	-388	6.891	-7.276	-385	5.811	-6.197	-385
Gesamenl. - Totaal	73.041	-73.041	0	76.535	-76.535	0	74.579	-74.579	0	69.124	-69.124	0

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordel

Overzicht van geraamde lasten en baten per taakveld (aangepast)

	Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
PROG0 Zeewolde bestuur												
TV01 Bestuur	1.402	0	1.402	1.402	0	1.402	1.402	0	1.402	1.412	0	1.412
TV02 Burgerzaken	890	-301	589	869	-389	480	866	-389	477	811	-387	424
TV03 Beheer overige gebouwen en gronden	240	-302	-62	240	-302	-62	240	-302	-62	240	-302	-62
TV04 Overhead	12.117	0	12.117	12.126	0	12.126	12.122	0	12.122	12.133	0	12.133
TV05 Treasury	6	-209	-203	6	-209	-203	6	-209	-203	6	-209	-203
TV061 OZB woningen	260	-6.310	-6.050	254	-6.365	-6.111	250	-6.412	-6.162	248	-6.460	-6.212
TV062 OZB niet-woningen	0	-4.664	-4.664	0	-4.675	-4.675	0	-4.686	-4.686	0	-4.696	-4.696
TV07 Alg. uitk. en ov. uitk. gemeentefonds	0	-36.913	-36.913	0	-36.550	-36.550	0	-37.413	-37.413	0	-34.404	-34.404
TV08 Overige baten en lasten	3.530	-743	2.787	4.670	-1.824	2.846	5.242	-1.736	3.506	4.262	-1.436	2.826
TV09 Vennootschapsbelastingen (VpB)	206	0	206	221	0	221	15	0	15	100	0	100
TV10 Mutaties reserves	-2.407	2.694	287	-2.361	1.902	-459	-2.327	1.827	-499	-2.435	1.850	-585
TV11 Resultaat van de rek. baten en lasten	1.229	-287	942	2.014	0	2.014	2.488	0	2.488	3	0	3
PROG0 Zeewolde bestuur - Totaal	17.474	-47.035	-29.561	19.442	-48.411	-28.970	20.306	-49.319	-29.013	16.782	-46.045	-29.263
PROG1 Veilig Zeewolde												
TV11 Crisisbeheersing en brandweer	1.811	0	1.811	1.880	0	1.880	1.949	0	1.949	2.018	0	2.018
TV12 Openbare orde en veiligheid	506	-30	476	506	-30	476	506	-30	476	501	-30	471
PROG1 Veilig Zeewolde - Totaal	2.317	-30	2.287	2.386	-30	2.356	2.455	-30	2.425	2.519	-30	2.489
PROG2 Zeewolde schoon, heel en bereikbaar												
TV21 Verkeer en vervoer	5.318	-342	4.976	4.820	-348	4.472	5.032	-355	4.677	5.211	-356	4.855
TV22 Parkeren	59	0	59	59	0	59	59	0	59	59	0	59
TV23 Recreative havens	54	-2	52	54	-2	52	54	-2	52	36	-2	34
TV25 Openbaar vervoer	24	-56	-33	24	-56	-33	24	-56	-33	24	-56	-33
PROG2 Zeewolde schoon, heel en bereikbaar - Totaal	5.454	-400	5.054	4.956	-406	4.550	5.168	-413	4.755	5.329	-414	4.915
PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig												
TV31 Economische ontwikkeling	22	0	22	22	0	22	22	0	22	22	0	22
TV32 Fysieke bedrijfsinfrastructuur (GREX)	1.294	-1.294	0	4.998	-4.998	0	1.807	-1.807	0	566	-566	0
TV33 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	80	-83	-4	80	-83	-4	80	-83	-4	80	-83	-4
TV34 Economische promotie	483	-3.522	-3.039	476	-3.522	-3.046	476	-3.522	-3.046	476	-3.522	-3.046
PROG3 Zeewolde economisch veerkrachtig - Totaal	1.879	-4.899	-3.021	5.576	-8.603	-3.027	2.384	-5.412	-3.027	1.144	-4.172	-3.027
PROG4 Naar school in Zeewolde												
TV42 Onderwijsinvesting	629	-185	444	627	-185	442	622	-185	437	613	-185	428
TV43 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.332	-359	973	1.021	-48	973	1.021	-48	973	1.004	-48	956
PROG4 Naar school in Zeewolde - Totaal	1.962	-544	1.418	1.648	-233	1.415	1.643	-233	1.410	1.617	-233	1.384
PROG5 Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde												
TV51 Sportbeleid en activering	250	0	250	250	0	250	250	0	250	251	0	251
TV52 Sportaccommodaties	2.168	-1.194	974	2.168	-1.194	974	2.164	-1.194	970	2.163	-1.194	968
TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	329	0	329	320	0	320	320	0	320	320	0	320
TV54 Musea	79	0	79	79	0	79	79	0	79	79	0	79
TV55 Cultureel erfgoed	30	0	30	30	0	30	30	0	30	30	0	30
TV56 Media	604	0	604	604	0	604	604	0	604	604	0	604
TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.783	-4	1.779	1.836	-4	1.831	1.886	-4	1.881	1.886	-4	1.881
PROG5 Cultureel, sportief en recreatief Zeewolde - Totaal	5.243	-1.198	4.044	5.287	-1.198	4.088	5.333	-1.198	4.135	5.331	-1.198	4.133
PROG6 Zeewolde zorgzaam en solidair												
TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	2.051	-178	1.873	2.050	-178	1.872	2.047	-178	1.869	2.053	-178	1.875
TV62 Wijkteams	505	0	505	505	0	505	505	0	505	505	0	505
TV63 Inkomensregelingen	6.200	-4.792	1.408	6.358	-4.906	1.452	6.463	-5.048	1.415	6.527	-5.116	1.411
TV64 Begeleide participatie	385	0	385	385	0	385	385	0	385	385	0	385
TV65 Arbeidsparticipatie	629	0	629	631	0	631	630	0	630	630	0	630
TV66 Maatwerkvoorziening (WMO)	509	0	509	509	0	509	509	-56	454	509	-56	453
TV671 Maatwerkdienstverlening 18+	3.642	-175	3.467	3.642	-175	3.467	3.642	-175	3.467	3.642	-175	3.467
TV672 Maatwerkdienstverlening 18-	9.009	0	9.009	9.009	0	9.009	9.009	0	9.009	9.009	0	9.009
TV682 Ge-escaladeerde zorg 18-	608	0	608	608	0	608	608	0	608	608	0	608
PROG6 Zeewolde zorgzaam en solidair - Totaal	23.538	-5.144	18.393	23.696	-5.258	18.438	23.797	-5.456	18.341	23.868	-5.525	18.342
PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde												
TV71 Volksgezondheid	1.269	0	1.269	1.278	0	1.278	1.287	0	1.287	1.296	0	1.296
TV72 Ridering	1.221	-1.452	-231	1.243	-1.468	-225	1.265	-1.485	-219	1.294	-1.479	-185
TV73 Alval	2.765	-3.333	-568	2.941	-3.517	-576	3.014	-3.595	-580	3.082	-3.669	-587
TV74 Milieubeheer	1.326	-58	1.268	1.124	-58	1.066	938	-58	880	953	-58	895
TV75 Begraafplaatsen en crematoria	108	-105	3	97	-105	-8	97	-105	-8	97	-105	-8
PROG7 Duurzaam en gezond Zeewolde - Totaal	6.688	-4.948	1.741	6.684	-5.148	1.535	6.602	-5.242	1.360	6.722	-5.311	1.411
PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde												
TV81 Ruimtelijke ordening	405	-150	255	405	-150	255	405	-150	255	405	-150	255
TV82 Grondexploitatie (niet-bedrijventer.)	7.495	-1.422	73	5.900	-5.827	73	5.929	-5.856	73	4.849	-4.777	73
TV83 Wonen en bouwen	587	-1.270	-683	557	-1.270	-713	557	-1.270	-713	557	-1.270	-713
PROG8 Ruimte en wonen in Zeewolde - Totaal	8.487	-8.842	-355	6.862	-7.247	-385	6.891	-7.276	-385	5.811	-6.197	-385
Geheel - Totaal	73.041	-73.041	0	76.535	-76.535	0	74.579	-74.579	0	69.124	-69.124	0

(Bedragen x € 1.000,-)

-/- = voordeel

Hoofdtakveld	Groep naam	B / L	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	
0 - Bestuur en ondersteuning	0.1 Bestuur	Lasten	1.402.300	1.402.300	1.402.300	1.412.300	
		Baten	0	0	0	0	
	0.2 Burgerzaken	Lasten	889.800	868.700	866.400	811.100	
		Baten	-301.000	-389.000	-389.000	-387.000	
	0.3 Beheer ov. gebouwen en gronden	Lasten	240.300	240.300	240.300	240.300	
		Baten	-302.000	-302.000	-302.000	-302.000	
	0.4 Overhead	Lasten	12.116.500	12.126.200	12.122.100	12.133.200	
		Baten	0	0	0	0	
	0.5 Treasury	Lasten	6.000	6.000	6.000	6.000	
		Baten	-208.700	-208.700	-208.700	-208.700	
	0.61 OZB woningen	Lasten	260.400	253.900	250.300	248.200	
		Baten	-6.310.100	-6.364.500	-6.412.300	-6.460.000	
	0.62 OZB niet-woningen	Baten	-4.664.400	-4.675.000	-4.685.600	-4.696.200	
	0.64 Belastingen overig	Baten	0	0	0	0	
	0.7 Alg. uitk. e ov. uitk. gem.fonds	Baten	-36.913.000	-36.550.000	-37.413.000	-34.404.000	
	0.8 Overige baten en lasten	Lasten	3.530.400	4.669.800	5.241.800	4.261.900	
		Baten	-742.800	-1.823.700	-1.735.500	-1.436.300	
	0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	Lasten	206.100	220.800	15.200	100.300	
	0.10 Mutaties reserves	Lasten	-2.406.600	-2.360.500	-2.326.700	-2.434.500	
		Baten	2.693.600	1.901.600	1.827.300	1.849.700	
0.11 Res. v.de rek. van baten lasten	Lasten	1.229.200	2.014.300	2.488.000	3.200		
	Baten	-287.000	0	0	0		
0 - Bestuur en ondersteuning - Totaal			-29.561.000	-28.969.500	-29.013.100	-29.262.500	
1 - Veiligheid	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	1.810.900	1.880.100	1.949.100	2.018.100	
		Baten	506.200	506.000	506.000	501.000	
	1.2 Openbare orde en veiligheid	Baten	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000	
1 - Veiligheid - Totaal			2.287.100	2.356.100	2.425.100	2.489.100	
2 - Verkeer, vervoer en waterstaat	2.1 Verkeer en vervoer	Lasten	5.317.800	4.819.900	5.031.500	5.211.100	
		Baten	-341.800	-348.000	-354.700	-356.400	
	2.2 Parkeren	Lasten	58.900	58.900	58.900	58.900	
	2.3 Recreatieve havens	Lasten	53.700	53.700	53.700	35.800	
		Baten	-1.900	-1.900	-1.900	-1.900	
	2.4 Economische havens en waterwegen	Baten	0	0	0	0	
	2.5 Openbaar vervoer	Lasten	23.500	23.500	23.500	23.500	
		Baten	-56.000	-56.000	-56.000	-56.000	
	2 - Verkeer, vervoer en waterstaat - Totaal			5.054.200	4.550.100	4.755.000	4.915.000
	3 - Economie	3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	22.100	22.100	22.100	22.100
Baten			-1.294.100	-4.997.600	-1.806.500	-566.300	
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur		Lasten	1.294.100	4.997.600	1.806.500	566.300	
		Baten	-1.294.100	-4.997.600	-1.806.500	-566.300	
3.3 Bedr.loket en bedr.regelingen		Lasten	79.800	79.800	79.800	79.800	
		Baten	-83.300	-83.300	-83.300	-83.300	
3.4 Economische promotie	Lasten	482.700	476.000	476.000	476.000		
	Baten	-3.522.000	-3.522.000	-3.522.000	-3.522.000		
3 - Economie - Totaal			-3.020.700	-3.027.400	-3.027.400	-3.027.400	
4 - Onderwijs	4.2 Onderwijshuisvesting	Lasten	629.200	626.600	621.700	612.900	
		Baten	-185.000	-185.000	-185.000	-185.000	
	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Lasten	1.332.400	1.021.400	1.021.400	1.004.400	
		Baten	-359.000	-48.000	-48.000	-48.000	
4 - Onderwijs - Totaal			1.417.600	1.415.000	1.410.100	1.384.300	
5 - Sport, cultuur en recreatie	5.1 Sportbeleid en activering	Lasten	250.100	250.100	250.100	250.600	
		Baten	0	0	0	0	
	5.2 Sportaccommodaties	Lasten	2.168.100	2.168.100	2.164.400	2.162.500	
		Baten	-1.194.100	-1.194.100	-1.194.100	-1.194.100	
	5.3 Cultuurpresentatie, prod.partic.	Lasten	329.000	320.000	320.000	320.000	
		Baten	0	0	0	0	
	5.4 Musea	Lasten	79.000	79.000	79.000	79.000	
	5.5 Cultureel erfgoed	Lasten	30.200	30.200	30.200	30.200	
	5.6 Media	Lasten	603.600	603.600	603.600	603.600	
	5.7 Openbaar groen en recreatie	Lasten	1.782.500	1.835.500	1.885.500	1.885.500	
		Baten	-4.200	-4.200	-4.200	-4.200	
	5 - Sport, cultuur en recreatie - Totaal			4.044.200	4.088.200	4.134.500	4.133.100

Hoofdaakveld	Groep naam	B / L	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
6 - Sociaal domein	6.1 Samenkracht en burgerparticip.	Lasten	2.050.800	2.049.600	2.046.900	2.052.800
		Baten	-177.700	-177.700	-177.700	-177.700
	6.2 Toegang en eerste lijnsvoorz.	Lasten	504.900	504.900	504.900	504.900
	6.3 Inkomensregelingen	Lasten	6.199.900	6.357.900	6.462.600	6.527.100
		Baten	-4.791.700	-4.905.700	-5.047.500	-5.116.200
	6.4 WSW en beschut werk	Lasten	384.500	384.500	384.500	384.500
	6.5 Arbeidsparticipatie	Lasten	629.200	630.800	629.600	629.800
		Baten	0	0	0	0
	6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Lasten	509.000	509.000	509.000	509.000
		Baten	0	0	-55.500	-56.200
	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Lasten	0	0	0	0
		Baten	0	0	0	0
	6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	Lasten	1.823.600	1.823.600	1.823.600	1.823.600
		Baten	-175.000	-175.000	-175.000	-175.000
	6.71b Begeleiding (WMO)	Lasten	1.343.000	1.343.000	1.343.000	1.343.000
	6.71c Dagbesteding (WMO)	Lasten	238.000	238.000	238.000	238.000
	6.71d Overige maatw.arrang. (WMO)	Lasten	237.800	237.800	237.800	237.800
	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Lasten	0	0	0	0
	6.72a Jeugdhulp begeleiding	Lasten	1.092.000	1.092.000	1.092.000	1.092.000
	6.72b Jeugdhulp behandeling	Lasten	1.256.000	1.256.000	1.256.000	1.256.000
	6.72c Jeugdhulp dagbesteding	Lasten	1.901.000	1.901.000	1.901.000	1.901.000
	6.72d Jeugdhulp z/verblijf overig	Lasten	503.000	503.000	503.000	503.000
	6.73a Pleegzorg	Lasten	34.000	34.000	34.000	34.000
	6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	Lasten	1.766.000	1.766.000	1.766.000	1.766.000
	6.74a Jeugdhulp beh. GGZ z/verblijf	Lasten	1.402.000	1.402.000	1.402.000	1.402.000
	6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verbl	Lasten	1.055.000	1.055.000	1.055.000	1.055.000
	6.82 Geëscaleerde zorg 18-	Lasten	0	0	0	0
	6.82a Jeugdbescherming	Lasten	511.000	511.000	511.000	511.000
	6.82b Jeugdreclassering	Lasten	97.000	97.000	97.000	97.000
	6 - Sociaal domein - Totaal			18.393.300	18.437.700	18.341.200
7 - Volksgezondheid en milieu	7.1 Volksgezondheid	Lasten	1.269.400	1.278.400	1.287.400	1.296.400
		Baten	1.220.800	1.243.100	1.265.400	1.293.500
	7.2 Riolering	Lasten	1.220.800	1.243.100	1.265.400	1.293.500
		Baten	-1.451.800	-1.468.300	-1.484.700	-1.478.900
	7.3 Afval	Lasten	2.764.600	2.941.400	3.014.200	3.082.000
		Baten	-3.333.000	-3.517.100	-3.594.600	-3.668.800
	7.4 Milieubeheer	Lasten	1.325.700	1.123.500	938.100	953.000
		Baten	-58.000	-58.000	-58.000	-58.000
	7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Lasten	107.900	97.100	97.100	97.100
		Baten	-105.000	-105.000	-105.000	-105.000
7 - Volksgezondheid en milieu - Totaal			1.740.600	1.535.100	1.359.900	1.411.300
8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ord	8.1 Ruimtelijke ordening	Lasten	404.600	404.600	404.600	404.600
		Baten	-150.000	-150.000	-150.000	-150.000
	8.2 Grondexpl. (niet-bedr.terreinen)	Lasten	7.494.800	5.899.800	5.929.000	4.849.300
		Baten	-7.422.100	-5.827.100	-5.856.300	-4.776.600
	8.3 Wonen en bouwen	Lasten	587.400	557.400	557.400	557.400
		Baten	-1.270.000	-1.270.000	-1.270.000	-1.270.000
8 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing - Totaal			-355.300	-385.300	-385.300	-385.300
Geheel - Totaal			0	0	0	0

